

ALLAH

SÖZ

İNSAN

Eyüp ÖZEREN

Beraber B

iyüyeceğiz

Bu kitabın tüm yayın hakları MUCUR SAĞLIK SOSYAL VE EĞİTİM VAKFI'na aittir.
Yazarın yazılı izni olmadan hiçbir şekilde çoğaltılamaz.
Alıntılarda yapının adı belirtilmelidir.

Editör

Dr. Bülent DEMİRBEK
Cihan SEVİM

Grafik Tasarım

Başak AY KARABAK

Tashih

Okay YILDIZ
Ayşe ALTINIŞIK
Rukiye KÖSE
Yasemin ÇAĞLAYAN

Yayına Hazırlayan

DNT Ortadoğu Yayıncılık A.Ş.
İvedik Caddesi 338/B-4 Yenimahalle/ANKARA
www.dntortadoguyayincilik.com

Baskı

Pelin Ofset
0 (312) 395 25 80

ISBN

978-605-60529-2-7

Ücretsizdir

Baskı: 2019

Eyüp ÖZEREN
Tel: 0 (312) 311 60 65

İÇİNDEKİLER

Besmele.....	10
Sunuş.....	14
Allah.....	16
Ahlak.....	17
Hz. Peygamber.....	19
Hz. İbrahim.....	21
Hz. Musa.....	22
Hz. İsa.....	23
Hz. Davut.....	24
Hz. Adem.....	25
Hz. Lokman.....	27
Hz. Eyüp.....	28
Hz. Meryem.....	29
Hz. Asiyе.....	30
Hz. Hatice.....	31
Hz. Ayşe.....	32
Hz. Rabia.....	33
Hz. Fatma.....	34
Hz. Ebubekir.....	35
Hz. Ömer.....	36
Hz. Osman.....	37
Hz. Ali.....	38
Hz. Hüseyin.....	39
Hz. Mevlana.....	40
Hacı Bektaş Veli.....	42
Yunus Emre.....	44
Şeyh Edebali.....	46
Ahi Evran Veli.....	48

Ahmet Yesevi.....	49
Maturidi	50
İmam Azam Ebu Hanife	51
Hacı Bayram Veli	52
Fatih Sultan Mehmet.....	53
Mustafa Kemal Atatürk.....	54
Yavuz Sultan Selim.....	56
Kanuni Sultan Süleyman	57
I. Murat Hüdavendigar.....	58
II. Abdülhamit	59
Selahattin Eyyübi.....	60
İbn Sina.....	61
Sabuncuoğlu Şerefeddin	62
İbn Haldun.....	64
El Biruni	65
Farabi.....	67
Yusuf Has Hacip.....	68
Sadi Şirazi.....	69
Sultan Muhammed Alparslan.....	70
Nizamülmülk	71
Şems-i Tebrizi	72
Akşemseddin	73
İmam Gazali.....	74
Ömer Hayyam	75
Kindi	77
İbn Hazm	78
Kınalızade Ali Çelebi.....	79
Pir Sultan Abdal	80
İbn Rüşd.....	81

Fuzuli.....	82
Nasrettin Hoca.....	83
Sokrates.....	85
Eflatun (Platon).....	86
Aristoteles.....	87
Konfüçyüs.....	88
Immanuel Kant.....	89
Voltaire.....	90
Desiderius Erasmus.....	91
Honore De Balzac.....	92
Friedrich Nietzsche.....	93
Lev Tolstoy.....	94
Rene Descartes.....	95
Johann Wolfgang Von Goethe.....	96
Sigmund Freud.....	97
Albert Einstein.....	98
Victor Hugo.....	99
Montaigne.....	100
Shakespeare.....	101
Lao Tzu.....	102
Buddha.....	103
Giardino Bruno.....	104
Erich From.....	105
Leonardo da Vinci.....	106
Fyodor Dostoyevski.....	107
Blaise Pascal.....	108
Emerson.....	109
Mahatma Gandhi.....	110
Karl Marx.....	111

Martin Luther King	112
Dante Alighieri	113
Aleksandr Puşkin	114
Saba Melikesi Belkıs	115
Mehmet Akif Ersoy	116
Cemil Meriç	118
Necip Fazıl Kısakürek	119
Nazım Hikmet Ran	121
Ali Şeriatı	123
Arif Nihat Asya	125
Yahya Kemal Beyatlı	127
Cahit Sıtkı Tarancı	129
Mehmet Ziya Gökalp	131
Fuat Sezgin	132
Can Yücel	134
Aziz Nesin	136
Özdemir Asaf	137
Cemal Süreya	139
Evliya Çelebi	141
Fazlur Rahman	142
Malcolm X	143
Toshihiko Izutsu	144
Muhammed İkbāl	145
Aliya İzzetbegoviç	146
Aşık Veysel	147
Mustafa Özeren Hz.	159
Fatma Aliye	150
Halide Edip Adıvar	151
Feridüddin Attar	152

Martin Lings	153
Alp Dağları	155
Belgrad - Sırbistan	156
Temeşvar-Bükreş-Romanya	157
Konya	159
Çanakkale	161
Tokat	163
Kosova	165
Kuveyt	167
Ukrayna	169
Polonya	170
Etiyopya (Habeşistan)	172
Moskova ve St.Petersburg	174
Adıyaman	177
Diyarbakır	178
Mardin	179
Şanlıurfa	180
Gaziantep	181
Kahramanmaraş	183
Şiir dinletisi	184
Hiçlik-Sonsuzluk	185
Annemiz	187
Matematik Sorusu	189
Lider mi Sosyopat mı	190
Hac	191
Sağlıklı Yaşam	205
Atasözleri	206
Sondayış	208
Özgeçmiş	209
Allah-Meslek-İnsan Kitabı Hakkında Görüşler	210

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Allah insana şah damarından daha yakındır.

Kur'an: Kaf 16

Her can ölümü tadacaktır.

Sonra Allah'a döndürüleceksiniz.

Kur'an: Ankebut 57

Bilesiniz ki gönüller ancak Allah'ı zikrederek
huzura kavuşur.

Kur'an : Rad 28

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

1. Allah insana şah damarından daha yakındır. (Kaf 16)
2. Her can ölümü tadacaktır. Sonra Allah'a döndürüleceksiniz. (Ankebut 57)
3. Bilesiniz ki gönüller ancak Allah'ı zikrederek huzura kavuşur. (Rad 28)
4. Zamana and olsun ki, insan hiç şüphesiz hüsrana içindedir. Ancak, inanıp yararlı işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler bunun dışındadır. (Asr 1-3)
5. Yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmeniz erdemlilik değildir. Asıl erdemli kişi Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitaba ve peygamberlere iman eden; sevdiği maldan yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, yardım isteyenlere ve özgürlüğünü kaybetmiş olanlara harcayan; namazı kılip, zekatı verendir. Böyleleri anlaşma yaptıklarında sözlerini tutarlar; darlıkta, hastalıkta ve savaş zamanında sabrederler. İşte doğru olanlar bunlardır ve işte takva sahipleri bunlardır. (Bakara 177)
6. Akli ve gönlü işleyenler o kişilerdir ki; ayakta, otururken, yan yatarken hep Allah'ı zikrederler; göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler ve derler ki; "Ey Rabbimiz! Sen bu evreni boşuna yaratmadın. Şanın yücedir senin. Ateş azabından koru bizi". (Ali İmran 191)
7. Hamd; alemlerin Rabbi, Rahman, hesap (ahiret ve ceza) gününün maliki Allah'a mahsustur. Allah'ım! Yalnız sana kulluk ederiz ve yalnız senden yardım dileriz. Allah'ım! Bizi doğru yola kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet, gazaba uğrayanlarınkine ve sapkınlarınkine değil. (Fatiha 1-7)
8. Ey iman edenler! Öz benliğinizin, anne babanızın, yakınlarınızın aleyhine de olsa, zengin veya fakir de olsalar, adaleti dimdik ayakta tutarak Allah için tanıklık edenlerden olun. Allah, ikisine de sizden daha yakındır. O halde nefsinizin arzusuna uyarak adaletten sapmayın. Eğer dilinizi eğip büker yahut çekimser kalırsanız, Allah yapmakta olduklarınızdan haberdardır. (Nisa 135)

9. Musa belirlediğimiz vakitte Tur'a gelip de Rabb'i onunla konuşunca: "Rabb'im! Bana kendini göster, sana bakayım" dedi. Rabb'i, "sen beni asla göremezsin. Fakat şu dağa bak, eğer o yerinde durursa sen de beni göreceksin!" buyurdu. Rabbinin nuru dağa tecelli edince dağı darmadağın etti ve Musa bayılarak yere düştü. Aylınca dedi ki: "Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Sana tövbe ettim ve ben inananların ilkiyim." (Araf 143)
10. Kendileriyle huzur bulasınız diye sizin için kendi cinsinizden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de Allah'ın kudretinin delillerindedir. Şüphesiz bunda iyi düşünen bir toplum için ibretler vardır. (Rum 30)
11. Görmedin mi Allah nasıl bir misal getirdi? Güzel söz, kökü yerde sabit, dalları gökte olan verimli bir ağaca benzer. (İbrahim 24)
12. Gerçek dua Allah'a yapılır. O'ndan başka yalvardıkları, kendilerine hiçbir cevap veremez. Bunlar suyun ağzına gelmesi için avuçlarını suya açan, ancak hiçbir zaman su ağzına ulaşmayan kimselere benzerler. İnkârcıların duası da aynı şekilde boşa gitmiştir. (Rad 14)
13. Emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Beraberindeki tövbe edenler de dosdoğru olsunlar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görür. (Hud 112)
14. Allah, kiminize kiminizden daha bol rızık verdi. Bol rızık verilenler, rızıklarını ellerinin altındakilere verip de bu hususta kendilerine onları eşit kılmazlar. Durum böyle iken Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar? (Nahl 171)
15. Allah, kişiye ancak gücünün yeteceği kadar sorumluluk yükler. Herkesin kazandığı iyi şeyler kendi yararına, yaptığı kötülükler de kendi zararındadır. Rabbimiz! Unutacak veya yanılacak olursak, bizi sorumlu tutma. Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır hüküm yükleme! Gücümüzün yetmeyeceği göreve bizi zorlama. Bizi affet, bizi bağışla, bize acı. Dostumuz sensin, inkârcılara karşı bize yardım eyle. (Bakara 286)

16. Her nefis, ölümü tadacaktır, yaptıklarınızın karşılığı size eksiksiz ancak kıyamet gününde verilecektir. Kim cehennemden uzaklaştırılır da cennete konursa artık kurtulmuştur. Dünya hayatı zaten aldattıcı şeylerden ibarettir. (Al-i İmran 185)
17. Bir gece, kendisine ayetlerimizden kâinatın işleyiş kanunlarından bir kısmını gösterelim diye kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya yürüten Allah, noksan sıfatlardan uzaktır. Allah; işitendir, görendir. (İsra1)
18. İnsanlar, denenip sınavdan geçirilmeden, sadece "İman ettik" demekle bırakılacaklarını mı sanıyorlar? Andolsun ki Biz, onlardan öncekilerini de sınamıştık. Allah, elbette doğru olanları ortaya çıkaracaktır, keza Allah, yalancılara da mutlaka ortaya çıkaracaktır. Yoksa kötülük yapan o kişiler bizden kaçıp kurtulabileceklerini mi sandılar? (Ankebut 2-4)
19. Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin. Çünkü kâfirlerden başkası, Allah'ın rahmetinden umudunu kesmez. (Yusuf 87)
20. İnananlar kesinlikle kurtuluşa ermiştir. Ki onlar namazlarını huşu içinde kırlarlar. Boş şeylerden yüz çevirirler. Arınmak için çalışırlar. İffetlerini korurlar. Ancak eşleri ve ellerinin altında sahip oldukları hariç. Bunlarla ilişkiden dolayı kınanmazlar. Ama bunun ötesine gitmek isteyen olursa, işte onlar haddi aşanlardır. İnananlar emanetleri korur ve verdikleri sözleri yerine getirirler. (Müminun 1- 8)

SUNUŞ

1. İlk Allah vardır. Allah hep vardır. Allah bizatihi zorunlu varlıktır. Allah fikri doğuştandır, her insan tanrısal gücün belirtisini taşır. Yaratıcı güç, insan üzerinde aralıksız etkindir. Birinci halkada kendimiz, diğer halkalarda da sevdiklerimizi sıralarız. İlk ve birinci halkaya hiç kimseyi, hiçbir şeyi asla ortak etmeyiz. İnsan ve Allah arasına hiç kimse giremez, insan yalnız Allah'a karşı ibadet ve kullukla sorumludur.
2. İnsan yaşamında bilim, din ve felsefe uyumlu bir şekilde mutlaka olmalıdır. **Bilim:** Uygar bir toplumda yaşayan herkesin refahı için zorunludur, maddi var oluşunu sağlar. **Din:** Kainatın gerçek sahibi Allah ile halifesi olan insanın her an rabita kurmasıdır. **Felsefe:** Doğruyu ve gerçeği aramak, yaşama anlam vermektir, düşünme sanatıdır. Felsefe sorgulama ile başlar. Gerçek felsefe; sağlam irade, inanç ve dürüstlüktür. İnsan ancak bilim, felsefe ve sanat gibi yüksek değerler sayesinde mutluluğa erişebilir.
3. İnsan beyni değirmen taşına benzer, içine yeni bir şeyler atmazsanız kendi kendini öğütür durur. Allah nasip etmeyeceği şeyi hayal ettirmez.
4. İnsanlarda sağduyu ya da akıl, doğruyla yanlış ayırt edebilme yeteneği doğal olarak tüm insanlarda eşittir. Sağduyu dünyada en adil paylaşılmış şeydir. Güzel söz sadakadır, güneş gibi doğar ve insanı yaşatır. Söz namustur. Söz milletleri aydınlatır.
5. İyiliği yalnız iyiler anlar, kötülüğü ise herkes. İyilik, evrensel ahlak ilkeleriyle öğretilir, bunun yolu akıldan geçer. Emaneti ehline vermeliyiz. İstihdamda ehliyet ve liyakate, rant dağıtımında hak ve adalete dikkat etmeliyiz. Güvenilir olmayan insan hiç bir makamın gereğini yapamaz. Güven için; olması gereken antlaşma ve ilke bulunmalıdır. Toplumla uzlaşma kültürünü getirmeliyiz.
6. Hayata anlam veren şey erdemdir. Erdemden başka zenginlik tanımıyoruz. Erdem hayatınızın gayesi demektir. O gaye her sabah sizi yatağınızdan sevinçle uyandırır. Her gün Allah'a şükrederek ve neşeyle başlamanıza vesile olur. Erdemler: Adalet, çalışkanlık, ölçülülük, iffet, cömertlik, yiğitlik, temizlik, düzen, azim, samimiyet, tevazu...
7. İşlerinizde şeffaflık ve adalet ana unsurunuz olmalıdır. Kalıcı olmak için sürekli güncellenmek, yenilenmek gerekir. İş hayatınızda kadın erkek ayrımının olmaması büyük kazançtır. Topluluğunuzu aile anlayışıyla yönetmelisiniz. Kültürünüzü, iş disiplininizi bırakmamalısınız. İş içindeki disiplin ve ciddiyeti, iş dışındaki samimiyeti birbirine karıştırmayın. Ekonomik kalkınma ve sosyal kalkınma birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

8. Sabır önce zehirdir, bekleme becerisi gösterirseniz bal olur. Kullandığınız sözleri özenle seçin, hiçbir şeyi kişisel algılamayın, varsayımda bulunmayın, hiç kimseyi yargılamayın, daima yapabileceğinizin en iyisini yapın, yüreğinizle dinleyin ama kuşku duyarak dinlemeyi öğrenin.
9. Medeni bir toplum için:
Siyasetçiler, dosdoğru konuşmalı.
Okullar, çağdaş üst teknoloji eğitimine geçmeli, irfanı öğretmelidir.
Yargıçlar, adaletten ayrılmamalı, sadece kader kurbanlarını cezalandırmamalı.
Medya, objektif, tarafsız haberle bilgilendirmeli.
Seçmen, yöneticilerini liyakatli ve ehliyetli seçmeli.
Güvenlikçiler, mal ve can emniyetini korumalı; kendileri suç işlememeli.
Ordular, kendi vatandaşına savaş açmamalı.
Para, insandan daha kıymetli olmamalı; sadece zenginler arasında dolaşmamalıdır.
İnsan, nesnelere hizmetinde değil, nesnelere insanın hizmetinde olmalı.
Devlette daimiyet, yönetimde meşruiyet, toplumsal alanda aidiyet, ekonomide aleniyet, bireysel alanda hürriyet olmalıdır.
10. Allah'a karşı ahlaki görevlerimiz; teslimiyet, şükür ve rızadır.
İnsanlara karşı ahlaki görevlerimiz; adalet, cömertlik ve aftar.
Kendimize karşı ahlaki görevlerimiz; kendimizle barışık olmak, dürüst olmak, ruh ve beden emanetini korumaktır.
İnsan aklına, gönlüne ve ahlakına göre hareket ettiğinde doğru çizgiyi bulacaktır.
Güne Allah'la başlamak.
Çalışmak, emek vermek, evrensel iyi ahlaklı insan olarak tam yaşamak.
Allah'a şükretmek. Allah, Allah... demek.
Kefenli veya kefensiz dünya boyutundan arınmış bir ruhla gitmek...
Bu kitabın yazılmasındaki amacım diğer 5 kitabım:
Allah - Kendimiz - Diğer Yaratılanlar 2009
Allah - Ruhumuz - Bedenimiz 2011
Allah Resuller (vahiy-akıl) İyi İnsanlar - Kötü İnsanlar 2013
Allah - Ahlak- İnsan 2015
Allah - Meslek - İnsan 2017'de olduğu gibi düşüncelerimi ve derlemelerimi, evrensel iyi ahlaklı insanlara sunmaktır.

ALLAH

1. Kalpler ancak Allah ile huzur bulur.
2. Gönülden bağılılıkla Allah'a teslim olunmalıdır.
3. Allah'ı çok ananlar erdemli insanlardır.
4. Allah'a çok dua ediniz, Allah duanızı kabul edendir.
5. Gerçek anlamda inanan ve kalbinde imanın güzelliklerini hissedenler her fırsatta Allah'ı düşünürler.
6. Ayaktayken, otururken, uzanırken Allah'ı hatırlayıp anarlar.
7. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerine şöyle derler; Rabbimiz! Sen bunların hiç birini anlamsız ve amaçsız yaratmadın.
8. Allah'ı en güzel şekilde hatırlayıp anmak, en büyük ibadettir.
9. Allah'ın bize olan rahmetinin, merhametinin ve sevgisinin değerini bilmeliyiz.
10. Rabbini kendi kendine, yüksek olmayan bir sesle sabah akşam hatırla.
11. Allah'a sığınarak, içtenlikle af dileyelim ve işlediğimiz suçlarda ısrarcı olmayalım.
12. Temiz ve samimi bir kalp ile Allah'a yönelelim.
13. Allah'ın bizi affetmesi için, yanlışlarımızdan dönelim ve iyi olana yönelelim.
14. Erdemli kişilerden olup, evrensel iyi ahlaka dönelim.
15. Hata ve günahlarımızla yüzleşip, şah damarımızdan daha yakın Allah'ı hatırlayalım.
16. Allah'ım! Bu dünyada da iyilik ve güzellik ver, ahirette de iyilik ve güzellik ver, bizi ateş azabından koru.
17. İnanma sorumluluğunun gereği olan erdemli ve güzel işler yapalım.
18. Her zaman dosdoğru olalım, gerçeğin farkında olalım.
19. Kendi elinizle, kendi nefsinize zulmetmeyiniz.
20. Allah'tan ümidinizi hiçbir zaman kesmeyiniz.

AHLAK

1. Ahlak; diğer insanlara, canlılara, tabiata, kısacası ötekine ne yapacağınızla ilgili kurallar bütünüdür.
2. Ahlak; sosyal adalet, nimet ve külfetlerin toplumda adil bir şekilde dağıtılmasıdır.
3. Güzel ahlak sahibi; erdemli, faziletli insandır. İnsanda mevcut olan şehvet, öfke ve akıl, Allah'ın insanlar için uygun gördüğü güçlerdir. Bu güçleri yaratılış amacına uygun kullanmak iyi ahlaktır ve insanı kemale erdirir.
4. Şüphesiz Allah; adaleti, iyiliği ve akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fermalık ve azgınlığı da yasaklar.
5. Akıl gücünü doğru kullanmak hikmet, öfke gücünü doğru kullanmak yiğitlik, şehvet gücünü doğru kullanmak iffettir.
6. Akıl gücünün aşırılığı (ifratı); akılı kötüye kullanarak insanları aldatmak, çıkmaza sokmak, insanların gaflet ve saflıklarından yararlanarak kötü amaçlarda kullanmaktır.
7. Akılın ters yönde aşırılığı tefriti ise ahmaklıktır.
Akılı gereği gibi kullanamamak, akılsız gibi davranmaktır.
8. İfrat ve tefritten uzak duran ve akılı yaratılış amacına uygun olarak kullanan, doğru düşünen, doğru bilen, doğru okuyan insan hikmet sıfatına sahip olur.
9. Ahlakta adalet yoksa, hukukta ve toplumda adalet olmaz.
10. Öfke gücünün ifrat derecesi insanı zalim, despot, zayıfları ezen ve bu cihetten ötürü erdemsiz kılar.

11. Öfkenin tefriti ise korkaklıktır.
12. Öfkenin itidali, ortası, yaratılış amacına uygun kullanılışı şecaattir, yiğitliktir.
13. Şecaat sıfatına sahip yiğit insanlar hem kendi varlıklarını ve haklarını korurlar, hem de başkalarının zalimler tarafından zulme uğramasını engellerler.
14. Şehvet (arzu gücünün); bir yönü cinsellikle, diğer yönü beslenmeyle ilgilidir.
15. Cinsellik; cinsel arzu manasındaki şehvetin ifrat derecesi; insanı iffetsiz, namussuz, namus düşkününü ve düşmanı, zinakar kılar.
16. Cinselliğin tefrit derecesi ise; bu gücü ihmal etmeye, gerektiği halde ve meşru olarak da kullanmamaya, aile sahibi olmamaya götürür.
17. Şehveti aşırı uçlara kaçmadan kullananlar iffetli insanlardır ve bu sayede elde edilen erdemin adı da iffettir.
18. Beslenme, yeme içme şehveti arzusu, aşırı uçlara kaçmadan kullanıldığında sağlıklı beslenme gerçekleşir.
19. Sağlıklı beslenme; dünya hayatında insanın yeterince güçlü ve sağlıklı olmasını, bu sayede vazifelerini yapabilmesini sağlar. Ramazan ayında oruç tutmak, sindirim sistemi başta olmak üzere tüm vücudumuzu dinlendirip, sağlığa kavuşturmaktr.
20. Dünyada yaşayan tüm insanların temel ihtiyaçları karşılanmalıdır. Durumu iyi olanlar, iyi olmayanlara karşı sorumludurlar. Milyonlarca insan temel ihtiyaçlarını temin etmekte güçlük çekerken, bunların derdine çare bulmayan, zenginlikleriyle övünen insanlar ibretliktir.

HZ. PEYGAMBER

Hız. Muhammed (S.A.V.), 20 Nisan 571 yılında Mekke'de doğdu. Annesinin adı Amine, babasının adı Abdullah'tır. Babası Abdullah, O daha doğmadan önce ölmüş. Süt annesi Halime O'na 4 yaşına gelinceye kadar bakmış. 6 yaşına geldiğinde ise annesi Amine, 8 yaşına geldiğinde dedesi de (Abdumuttalip) vefat edince Peygamber Efendimize amcası Ebu Talip bakmıştır.

Hız. Muhammed (S.A.V.) hicretin on birinci yılında (Miladi 632) Medine'de vefat etti. Vefat ettiğinde kameri seneye göre 63, şemsi seneye göre 61 yaşında idi.

1. Ölüm bir köprüdür, dostu dosta kavuşturur.
2. Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz, nasıl ölürseniz öyle dirilirsiniz!
3. Elinizde bir ağaç fidanı varsa, kıyamet kopmaya başlasa bile eğer onu dikecek kadar vaktiniz varsa, mutlaka dakin.
4. İlim talebi her Müslüman olan erkeğe ve kadına farz kılınmıştır.
5. İnsanların en hayırlısı insanlara faydalı olandır.
6. Kim darda kalan bir kimsenin işini kolaylaştırırsa, Allah da dünya ve ahirette onun işlerini kolaylaştırır.
7. Büyüklere saygı, küçüklere şefkat göstermeyen bizden değildir.
8. Merhamet etmeyene merhamet edilmez.
9. Sana yapılmasını istemediğin bir şeyi sen de başkasına yapma.
10. Güzel ahlak; güler yüzlülük, cömertlik, kimseyi üzmemektir.
11. Güzel söz sadakadır.
12. Allah'ım! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği istiyorum.
13. Allah'ım! Sana teslim olan bir kalp, doğru sözlü bir dil ve dosdoğru bir ahlak istiyorum.
14. Allah'ım! Cimrilikten sana sığınırım, korkaklıktan sana sığınırım, ömrün en rezil zamanına kalmaktan sana sığınırım.
15. Sesinizi Kuran'la güzelleştirin.

16. Sizin davranışlarınıza bakıp da Müslümanlığa özenen kimseler yoksa imanınızı gözden geçirin.
17. Helak eden 7 büyük günahahtan sakının; 1) Allah'a şirk koşmak. 2) Sihir yapmak. 3) Cana kıymak. 4) Yetim malı yemek. 5) Faiz yemek. 6) Zina yapmak. 7) Savaştan kaçmak.
18. İnsanoğlu öldüğü zaman, bütün amellerinin sevabı da sona erer. Şu 3 şey bundan müstesnadır; 1) Sadaka-i cariyeye. 2) Faydalı ilim. 3) Hayırlı evlat.
19. Şeytanın insandaki 7 sıfatı; 1) Kendini beğenme. 2) Öfke. 3) Kibir. 4) Gıybet. 5) Haset. 6) Makam sevgisi. 7) Mal sevgisi.
20. Hz. Muhammed Güzel Ahlak Olarak: Kötü söz söylemezdi. Kimseyle çekişmezdi. Her zaman ağırbaşlıydı. Dünya işleri için kızmazdı. İnsanı umutsuzluğa düşürmezdi. Kimsenin kusurunu araştırmazdı. Affediciliği tabii idi, intikam almazdı. Hoşlanmadığı bir şey hakkında susardı. Yemek seçmez önüne ne konya yerdi. Gerçeğe aykırı övgüyü kabul etmezdi. Sade, temiz kıyafet giyer, gösterişten hoşlanmazdı. Sıkıntılı hallerinde kabalaşmaz, bağırma- zdı. Konuşurken çevresindekileri adeta kuşatırdı. Kimseye hakkında hayırlı olmayan sözü söylemezdi. Kendi şahsı için asla öfkelenmez ve öç almazdı. Kapısına yardım için gelen kimseyi geri çevirmezdi. Kelimeleri parıldayan inci dişleri gibi tatlı ve berraktı. Yanında en son konuşanı, ilk önce konuşan gibi dinlerdi. Adet üzere sarf edilen hiçbir kötü sözü ağzına almamıştır. Fakirler ile beraber yedi, öyle ki onlardan ayır edilmezdi. Sıradan değildi ama sıradan insanlar gibi yaşardı. Hiç kimseyi ne yüzüne karşı ne de arkasından kınar, ayıplardı. Düşmanlarını sadece affetmekle kalmaz, onlara şeref ve değer verirdi. Lüzumsuz yere konuşmaz, konuştuğunda ne fazla, ne eksik söz kullanırdı. Bir toplulukta bulunduğu zaman bir şeye gülerlerse, o da gülerdi. Topluluk bir şeye hayret ederlerse, o da onlara uyarak hayret ederdi. Konuşurken yüzünü başka tarafa çevirmez, bulunduğu mecliste ayrı bir yere oturmazdı. Yürürken beraberindekilerin gerisinde yürürdü. Sabahları evden çıkarken şöyle derdi: Allah'ım yoldan sapmaktan, kanmaktan, kandırılmaktan, haksızlık etmekten ve haksızlığa uğramaktan, saygısızlık etmekten ve saygısızlık edilmekten sana sığınırım. En güzel ahlaka sahip idi. Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim, diye buyurmuştur. Allah'ım! Yarattılışımı güzel yaptığın gibi ahlakımı da güzel yap, diye buyurmuştur. Allah'ım! Beni amellerinin en iyisine ve ahlakın en iyisine ilet, diye buyurmuştur. Allah'ım! Ayrılıktan, iki yüzlülüğten ve ahlakın kötüsünden sana sığınırım, diye dua etmiştir.

HZ. İBRAHİM

Peygamberlerin atası olarak bilinir. Hz. İbrahim Şanlıurfa'nın Harran ilçesinde doğmuş, daha sonra babasıyla birlikte Babil şehrine göç etmiş ve burada yaşamaya devam etmiştir. Milattan önce 2000'li yıllarda yaşadığı rivayet edilse de tam olarak ne zaman peygamberlik yaptığı bilinmemektedir. Putları kırdığı için zamanın hükümdarı tarafından ateşe atılarak cezalandırılmış, tam ateşe atıldığı sırada ateş suya dönüşmüş ve böylece yanmaktan kurtulmuştur. Bu olayın ardından Nemrut tarafından sürgün edilmiştir. O da sırasıyla Babil, Mısır ve Filistin'e göç ederek yaşamına devam etmiştir. Bu süreçte kendisine eşi Sare, yeğeni Lut ve bir avuç havarisi eşlik etmiştir. Yaşı ilerlemesine rağmen Allah'tan bir erkek evlat istemiş, hatta oğlu olursa onu Allah'a kurban edeceğini söylemiştir. Allah'da duasını kabul ederek ona Hz. İsmail'i göndermiştir. Kuran'da Hz. İbrahim'in nasıl öldüğüne dair bir açıklama bulunmamaktadır.

1. Herkes yaptığının karşılığını alacaktır.
2. Kurtuluş Allah'a kulluk etmek, anmakla mümkündür.
3. Hiç kuşkusuz varış Rabbinedir.
4. Hiç kimse başkasının suçundan dolayı sorumlu tutulamaz.
5. Takdiri ilahi, hak ve gerçektir.
6. Hayat da, ölüm de Allah'ın elindedir.
7. İhtiyarlık çağında bana İsmail'i lütfeden Allah'a hamdolsun.
8. Ahiret dünyadan daha hayırlı ve daha devamlıdır. İnsanlar ahirete karşı dünyayı tercih etmek isterler.
9. Rabbimiz! Sen bizim gizlediğimizi ve açığa vurduğumuzu hep bilirsin, ne yerde ne de gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.
10. Rabbimiz! Hesabın görüleceği gün beni, anamı, babamı ve tüm inananları bağışla.

HZ. MUSA

Kur'an-ı Kerim'de adı geçen ve İsrailoğullarına gönderilen bir diğer Peygamber de Musa (a.s.)'dir. Musa peygamber doğmadan önce Firavun'un gördüğü bir rüya üzerine sene içinde doğan bütün erkek çocukların öldürülmesi emri verildiği senede dünyaya gelmiş, annesi tarafından Nil nehrine bırakılan peygamberdir. Firavun'un kızı Asiye validemiz tarafından himaye edilen Musa peygamber, Firavunun sarayında büyümeye başlamış, daha sonra kendisine peygamberlik verildikten sonra asası ile mucizelenen bir peygamber olmuştur. Burada yaşadığı bir takım olaylardan dolayı Medyen'e göç eden Musa (a.s.), Şuayb (a.s.)'ın sürüsüne çobanlık yapmış, daha sonra kızıyla evlenerek tekrar yurduna geri dönmüştür. Halkın azgınlığına karşı mücadele eden peygamber, Firavun ve sihirbazlarına karşı asasını kullanmış; neticede sihirbazlar, Asiye validemiz ve halk da iman etmiştir.

Dili ve aksanı düzgün olmadığı için kardeşi Harun (a.s.)'da ona yardımcı olarak Allah tarafından peygamber olarak İsrailoğullarına verilmiştir. Mücadeleli bir hayata sahip olan Musa (a.s.)'nın kaç yıl yaşadığına dair herhangi bir rivayete yer verilmemiştir.

On Emir:

1. Allah'ı kalbinle ve aklınla sev.
2. Allah'tan başka kimseye bağlanma.
3. Anne ve babana sevgi, saygı göster.
4. Öldürme.
5. Zina yapma.
6. Çalma.
7. Yalan söyleme.
8. Başkalarının malına göz dikme.
9. Altı gün çalış, yedinci gün dinlen.
10. Allah'a şirk koşma.

HZ. İSA

Hız. İsa (a.s.), Beytül-Makdis'e bir kaç kilometre uzaklıkta bulunan Beytlehem köyünde aralık ayının 24'üne rastlayan çarşamba gecesi doğmuştur. Annesi Hz. Meryem, Allah'ın kudretiyle hamile kalmıştır. Kur'an-ı Kerim bunu açıkça beyan buyurmaktadır. İsa (a.s.), otuz yaşına erince Peygamberlik görevine başladı. Yahudileri doğru yola çağırır, onlara büyük mucizeler gösterdi. Fakat kendisine pek az insan iman etti ve onlara "havari" denir. Rivayete göre bunlar on iki kişiydi.

1. Komşunu kendin gibi seveceksin.
2. İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın.
3. Ana babaya saygı göstereceksin.
4. Kötülüğe yenilme, kötülüğü iyilikle yen.
5. Öldürmeyeceksin.
6. Hırsızlık yapmayacaksın.
7. Zina etmeyeceksin.
8. Yedi ölümcül günah; şehvet, oburluk, tembellik, gurur, hırs, kıskançlık, öfke.
9. İman, umut, sevgi kalıcı şeylerdir.
10. Hangi dinden, hangi ırktan ya da milletten olursa olsun tüm insanlığın yararına hizmet ver. Gerçek kaynak Tanrı'dır, gerçek kaynağından öğrendiğin sevgidir.

HZ. DAVUT

Hız. Dâvut (a.s.) Kudûs'te doğmuş, tahmînen 100 yaşında vefât etmiştir. Nesebi, Yahûda bin Yakûb bin İshâk bin İbrâhîm'e dayanır. Kendisine hem peygamberlik hem de hükümdarlık verilmiştir. Kur'an'da Allah'ın Davut'a (a.s.) krallık ve bilgelik verdiği, Davut'a (a.s.) demiri işleme sanatını bahşedip ondan bedeni örtüp koruyan zırhlar yapma yeteneği verdiği, Davut'un (a.s.) Talut (Saul) ile girdiği bir savaşta güçlü bir dev olan Câlût'u (Goliath) öldürdüğü bildirilmiştir.

1. Zebur'da vahyolundu ki; akıllı kimse ancak şu üç şeyle meşgul olmalıdır. Ahiret için azık toplamak, geçim için mal toplamak, helal yoldan lezzet aramak.
2. Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğüdüyü yürümez,
Günahların yolunda durmaz,
Alaycılarının arasında oturmaz,
Ancak zevkini Rabbî'nin yasasından alır ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür.
3. Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır. Ayaklarımızı sağlam bastır, şu kafir kavme karşı bize yardım et.
4. Allah; Davut ile birlikte, Allah'ı tesbih etmeleri için dağları ve kuşları onun emrine vermiştir.
5. Andolsun. Biz Davut'a ilim verdik.
6. İşçilikte ölçüyü tuttur diye demiri ona yumuşattık.
7. Doğrular ülkeyi miras alacak,
Orada sonsuza kadar yaşayacak,
Doğrunun ağzından bilgelik akar,
Dilinden adalet damlar,
Tanrı'nın yasası yüreğindedir,
Ayakları kaymaz.
8. Rabbinden günahını bağışlamak diledi ve eğilerek yere kapandı ve Rabbine döndü.
9. Allah, Davut'un suçunu örttü ve şüphe yok ki Allah katında Davut'un bir yakınlık derecesi ve dönüp geleceği güzel bir makamı vardır.
10. İnsanları doğrulukla ve Allah korkusuyla yönetti.

HZ. ADEM

Hız. Adem, ilk insan, ilk peygamber ve insanlığın babasıdır. Allah Teâlâ, Hz. Âdem (a.s.)'i topraktan yaratmıştır. Kuran'ı Kerim'de Hz. Adem'in yaratılışını konu alan birçok ayet bulunmaktadır. Bir ayette, "O (Allah) her şeyi güzel yaratan ve insanı başlangıçta çamurdan yaratandır. (Secde, 32/7)" buyrulurak yaratılışı hakkında bizlere bilgi verilmektedir.

Hız. Adem'in nihayet şekil ve suretinin düzenlemesi tamamlanınca ona can verilmiş ve Allah ruhundan Hz. Adem'e üflemiştir. Hz. Adem'in eşi Hz. Havva'dır. Hz. Adem ile Hz. Havva cennette yaşarken şeytanın tuzağına düştüler. Şeytan, Hz. Adem'i ve eşini kandırıp yasaklı ağaca yaklaşmalarını sağlamış böylece cennetten çıkarılmalarına neden olmuştur. Hz. Âdem (a.s.) yeryüzüne indirildikten sonra peygamberlikle görevlendirilmiştir.

1. Beş hasletim yüzünden saadete kavuştum. Günahımı itiraf ettim, nadim oldum, kendimi kınadım, hemen tövbe ettim, Allah'ın rahmetinden ümidimi kesmedim.
2. Allah, Adem'e bütün isimleri öğretti.
3. Adem yeryüzüne indirilmesinden sonra meleklerin de yardımıyla Kabe'yi inşa etmiştir.
4. Kabe yeryüzünde ilk mabettir.
5. Adem'in yaratılışı mucizedir.
6. Adem yaratılmadan önce yeryüzünde cinler yaşıyordu.
7. Allah; and olsun Biz insanı kuru bir çamurdan, şekillenmiş kara balçıktan yarattık, buyurmuştur.

8. Rabbin meleklerle; Ben demişti, kuru çamurdan şekillenmiş bir beşer yaratacağım. Ben onu düzenlediğim insan şekline koyduğum ve içine ruhumdan üflediğim zaman, derhal onun için secdeye kapanınız.
9. Bu secde emri, insanın halife oluşunun bir tescili gibidir. Secde edilen aslında Allah'tır.
10. Adem, seninle eşin Cennet'e yerleşin. İsteddiğiniz her tarafından yiyip için yararlanın. Yalnız şu ağaca yaklaşmayın. Böyle yaparsanız zalimlerden olursunuz. Fakat şeytan onlara, gözlerinden gizlenmiş olan edep yerlerini açığa çıkarmak için vesvese verdi. Onlara şöyle telkinde bulundu. Rabbinizin size bu ağacın meyvesini yasaklamasının tek sebebi, sizin meleklerden veya ölümsüz hayata kavuşanlardan olmanızı önlemektir, diyerek kendisinin onların iyiliğini istediğine dair yemin üstüne yemin etti. Böylece onları aldatarak mevkilerinden düşürdü. Şöyle ki: O ağacın meyvesini tadar tatmaz, edep yerlerinin açık olduğunu fark ettiler. Derhal buldukları cennet yapraklarıyla edep yerlerini örtmeye başladılar. Onların Rabbi ise nida edip buyurdu. Ben sizi o ağaçtan men etmedim mi? Ben şeytanın sizin besbelli düşmanınız olduğunu söylemedim mi? Niçin beni dinlemediniz de bu perişan duruma düştünüz? Ey Rabbimiz, kendimize yazık ettik. Şayet sen kusurumuzu örtüp, bize merhamet buyurmazsan, en büyük kayba uğrayanlardan oluruz, diye yalvarıp yakardılar. Buyurdu ki; "Birbirinize düşman olarak inin. Size dünyada bir süreye kadar kalma ve yararlanma imkanı veriyorum. Orada yaşayacaksınız, orada öleceksiniz ve yine oradan diriltiip mezardan çıkarılacaksınız."

HZ. LOKMAN

Hz. Lokman'ın Davut (a.s.) zamanında yaşadığı bilinmektedir. Hz. Lokman, bilgili, zeki ve ileri görüşlü bir insan olarak bilimsel ve ilmi çalışmalar ve araştırmalar yapan, bütün insanlığı etkileyen işlerin içinde yer almıştır. Peygamberliği sabit olmamakla birlikte adı Kur'an-ı Kerim'de geçmektedir.

Hz. Lokman, bilgeliliği ile tıp ilminde de önemli çalışmalar yapmıştır. Bu nedenle Lokman He-kim olarak da bilinmektedir. Kur'an-ı Kerim'de oğluna verdiği bilgiler ve nasihatler ön plana çıkarılmıştır. Davut (a.s.)'a müşavirlik ve vezirlik hizmetlerinde bulunmuştur. Oğluna verdiği nasihatler Kur'an-ı Kerim'e konu olduğundan bütün insanlık için önemli bir konumdadır.

1. Üç kişi ancak özel durumda belli olur. Bilge, öfke anında; yiğit, savaş meydanında; dost, ihtiyaç anında.
2. Yavrum, Allah'a ortak koşma, çünkü ortak koşmak büyük bir zulümdür, demiştir.
3. İnsanlara iyi davranın.
4. Anne babanıza iyi davranın.
5. Allah'a ve anne babana şükret. Dönüş Allah'adır.
6. Sebepsiz yere öfkelenen, faydasız söz söyleyen, herkese güvenen, lüzumsuz sorular soran, dostunu düşmanını ayıramayan birisi ahmak olandır.
7. Yavrum, şüphesiz yapılan bir iş hardal tanesi ağırlığında olsa ve bir kayanın içinde yahut göklerde ya da yerin içinde bile olsa, Allah onu çıkarır getirir.
8. Yavrum, namazı dosdoğru kıl.
9. İyiliği emret, kötülükten alıkoy. Başına gelen musibetlere karşı sabırlı ol. Küçümseyerek surat asıp insanlardan yüz çevirme. Yürüyüşünde tabi ol. Sesini alçalt, seslerin en çirkinini şüphesiz eşeklerin sesidir.
10. Hiçbir babanın çocuğuna hiçbir yarar sağlamayacağı hiçbir çocuğun da babasına hiçbir yarar sağlamayacağı kıyamet gününden korkun. Sakin dünya hayatı sizi aldatmasın.

HZ. EYÜP

Sabır erdemi gösteren bir peygamber olarak bildiğimiz Hz. Eyüp, hayatının başında çok zengin iken daha sonra bu zenginliğini kaybediyor, ve bu onun hayat imtihanı oluyor.

Fakirleşmesi haricinde bir de sağlığını kaybediyor ve hasta oluyor. Bu şekilde toplumdan dışlanan Hz. Eyüp, yılmayarak sabretmeyi sürdürüyor.

10 yıl bu şekilde süren ızdırap dolu hayatı sonucunda Allah onun mükemmel sabrını görüyor ve onu ödüllendiriyor. Ayağını yere vurduğunda çıkan su ile yıkanmasını emrediyor. Bu su sayesinde sıhhati geri geliyor. Ne kadar yaşadığı ile ilgili kesin bir bilgi yoktur ancak rivayetlere göre 70 yaşında hastalığa yakalanmakta, 10 yıl hastalık çekmekte ve iyileştikten sonra 20 yıl daha yaşamaktadır. Harran bölgesinde yaşamış olan Hz. Eyüp, Kur'an-ı Kerim'de 4 kısımda geçmektedir.

1. Rabbim! Şüphesiz ki ben derde uğradım, sen ise merhametilerin en merhametlisisin.
2. Eyüp; sabredenlerdendir.
3. Eyüp; Allah'ın rahmetinin içine sokulmuştur.
4. Eyüp; Allah'a çok yönelen bir kimse idi.
5. Eyüp; bana sadece bir uyarıcı olduğum vahyediliyor, demiştir.
6. Eyüp; kulluk vazifesinde asla bir gevşeklik göstermemiştir.
7. Eyüp; özü sözü doğru bir insandı.
8. Eyüp; tam bir emniyet insanıydı.
9. Eyüp; akıl, basiret ve feraset sahibiydi.
10. Bir rahmet ve sağduyu sahiplerine bir ibret olmak üzere; Allah, Eyüp'e lütfetmiştir.

HZ. MERYEM

Hz. Meryem Hz. İsa (a.s.)'nin annesidir. Hz. Meryem Kur'an-ı Kerim'de adı geçen tek kadındır. Hz. Meryem dua ve ibadetle geçen günlerinde melekler ona gelerek Hz. İsa'nın müjdesini vermişlerdir. Doğum vakti geldiğinde Hz. Meryem bulunduğu şehirden uzak bir yere giderek Peygamber olan Hz. İsa'yı dünyaya getirmiştir. Hz. Meryem mucizevi bir şekilde doğan bebeğini kucağına alıp Allah'a (c.c) sığınarak şehre geri döner. Meryem'in kucağında bebekle yürüdüğünü gören insanlar hayret içerisinde kalırken ağır ithamlarda bulunurlar.

1. Zekeriya'yı ondan sorumlu kıldı. Zekeriya her ne zaman mihraba girdiyse, yanında bir yiyecek buldu. "Meryem bu sana nereden geldi?" deyince, "Bu Allah katındadır. Şüphesiz Allah, dilediğine hesapsız rızık verendir" dedi.
2. Melekler; Meryem, şüphesiz Allah seni seçti, seni arındırdı ve âlemlerin kadınlarına üstün kıldı, demiştir.
3. İffet ve namusunu gerektiği gibi koruyan Meryem'i de an. Biz Meryem'e ruhumuzdan üfledik, hem onu, hem oğlunu cümle alem için bir ibret yaptık.
4. Meryem, Hz. İsa peygamberin annesidir. Mezarı Kudüs'tedir.
5. Meryem, muhakkak ki Allah seni seçti. Seni tertemiz ve hatta dünyadaki bütün kadınlara üstün kıldı.
6. Meryem, saygı dolu bir gönülle huzurunda durup Rabbine ibadet et, secdeye kapan ve rüku edenlerle beraber rüku et.
7. Gün geldi melekler ona: Meryem; Allah, kendisi tarafından bir kelime vereceğini sana müjdeliyor.
8. Adı İsa, Lakabı Mesih, sıfatı Meryem oğludur. Dünyada da, ahirette de itibarlı, Allah'a en yakın kullarından olacaktır.
9. Beşiğinde de yetişkinliğinde de insanlara hitap edip onlarla konuşacak salih insanlardan olacaktır.
10. Meryem: Ya Rabbi, bana hiçbir erkek eli değmediği halde nasıl onlardan çocuğum olabilir? deyince, Allah dilediğini yaratır. Zira O, bir şeyin olmasına hüküm verince sadece "ol" der, o da derhal olur.

HZ. ASİYE

Kur'an-ı Kerim'de onun Hz. Musa (a.s.)'ı bulup sarayına almasından bahsedilir. Hz. Musa'nın doğduğu yıl Firavun İsrailoğullarından doğan bütün erkek çocukları öldürüyordu. Hz. Âsiye valide, öldürülmesi korkusu ile annesinin bir sepete koyduğu Hz. Musa'yı sahipleterek onun büyümesini ve hayatta kalmasını sağlayan kişidir. Firavun ne kadar çocuğu öldürmek istediye de Hz. Âsiye engel oldu, ne yapıp edip onu ikna etti ve bebeği kendisi aldı. Hz. Musa annesinin sütünü emdi ve çocuğun bakımı Allah'ın izni ile kendi annesine verildi. Hz. Âsiye valide de bütün aileyi himayesi altına aldı. Hz. Âsiye valide o zalim ve hain Firavun'un karısı olduğu halde, Allah'a iman etmiş bir kadındır. Allah'a imanı ve Hz. Musa'yı himayesi sebebiyle Allah (c.c.) ona yüksek dereceler vermiş, şehadet nasip etmiştir.

1. İffet timsalidir, sabırlı kadındır. Kavminin en seçkin ve erdemli kadınlarından biridir.
2. Allah batakıklarda nilüfer çiçeğini yetiştirir. Karların soğuşun altında insanın ruhunu ısıtan kardelenleri yetiştirir. Hz. Âsiye zalim Firavun'un karısı olduğu halde Allah'a iman etmiş, iyi insan olarak Hz. Musa'yı himayesi sebebiyle Allah ona yüksek dereceler vermiştir.
3. Rabbim bana kendi katında, cennette bir ev yap, beni Firavun ve işkencesinden ve onun zalimlerinin elinden kurtar demiştir.
4. Hz. Musa'ya peygamberlik geldiğinde ilk iman eden olmuştur.
5. Allah'ın lanetlediği Firavun'un da eşidir. Firavun'u kalbiyle lanetlemiştir.
6. Âsiye kocası Firavun'a; benim içinde senin içinde bir göz aydınlığıdır o, onu öldürmeyin, umulur ki bize yararı dokunur yahut onu evlat edininiz, diyerek Hz. Musa'yı saraya alıp yetiştirmiştir.
7. Cennet kadınlarından biri de, Firavun'un karısı Âsiye Bint Muhazim'dir.
8. Allah, imanı tam olanlara Firavun'un karısı Âsiye'yi örnek verir.
9. Âsiye, büyük bir taşla başı ezilerek şehit edilmiştir. Konforu ve şirki seçip canını kurtarmamıştır.
10. Âsiye, İsrail oğullarından doğan her erkek çocuğun öldürüldüğü bir ortamda, ileride Firavun'un saltanatının sonunu getirecek Hz. Musa'yı Firavun'un sarayında yetiştirmiştir.

HZ. HATİCE

Hz. Muhammed'in ilk eşi (öl. 619). Kureyş kabilesinden ticaretle uğraşan varlıklı bir kadındı. Daha önce yaptığı iki evlilikten de çocukları olmuştu. Ticaret işlerini bir süre Hz. Muhammed yönetti. Evlendiklerinde Hatice 40, Hz. Muhammed 25 yaşındaydı. O yaşadığı sürece Hz. Muhammed başka bir evlilik yapmadı. Hatice'den Hz. Peygamber'in dört kızı (Zeynep, Ümmü Gülsüm, Fatma, Rukiye) ve iki oğlu (el-Kasım, Abdullah) dünyaya geldi. Müslümanlığı kabul eden ve Hz. Muhammed'in arkasında namaz kılan ilk kadın o oldu. Hz. Muhammed'in ilk eşi olarak İslam dünyasında büyük saygınlık gördü ve Hatice ul-kübra (Büyük Hatice) lakabı ile de anıldı. Hz. Muhammed'in peygamberliğinin başlarında, O'nun büyük yardımcısı ve destekçisi oldu.

1. Hz. Muhammed'e evlilik teklifinde bulunmuştur.
2. Tüm servetini İslam uğruna harcamıştır.
3. Devrinin en önde gelen kadın zenginlerinden birisidir.
4. Eşi Hz. Muhammed'e hitaben: "Sen fakirlere, yetimlere, çaresizlere yardım eden bir insansın, Allah seni hiçbir zaman şaşırtmaz" demiştir.
5. Akıllı, basiret ve dirayet sahibi bir kadındı.
6. Emrindeki 400 çalışanı onun ticaret ve sair işlerini yürütmekle görevliydi. Sadece ticaret yaptığı mallarını 80 bin deve taşıyordu.
7. Hz. Muhammed: Allah bana Hatice'den daha hayırlı bir kadın vermemiştir. İnsanlar bana inanmazken o bana inandı, herkes beni yalanlarken o beni kabul etti. İnsanlar benden kaçarken o beni varı ile yoğu ile sahip olduğu her şeyi ile destekledi, demiştir.
8. Peygamberimizle 25 sene birlikte yaşamışlardır. Hz. Muhammed, Hatice validemizle evliyken ikinci bir hanım almamıştır.
9. Kızı Hz. Fatma'dır. Hz. Fatma'dan olan torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'dir.
10. Hz. Muhammed ilk vahiyden sonra, gördüklerini ve hissettiği korkuyu muhterem eşi Hatice validemize açtığında, validemiz peygamberimize şöyle teselli etmiştir; korkma, Allah seni asla mahçup etmez.

HZ. AYŞE

Ayşe (613-678), Hz. Muhammed'in ikinci eşi. Dört Halife dönemi siyasi olaylarında önemli rol oynamıştır. Mekke'de doğdu, Medine'de öldü. Halife Ebû Bekir'in kızıdır. İslâm tarihi içinde Hz. Ayşe annemizin çok büyük bir yeri vardır. Son derece zeki, bilgin, akıllı, edep ve haya sahibi, üstün bir kadındı. Peygamberimiz 55 yaşında iken onunla evlenerek, dünyanın en bahtiyar kadınları arasına girmişti. Çocuğu olmayan Hz. Ayşe, kız kardeşinin oğlu Abdullah'la künyelendiğinden, Ümmü Abdullah olarak anılır.

1. İnsan kalbi, iyilik gördüğü kimseyi sever.
2. Ölümü çok hatırla, kalbin yumuşar.
3. Hayatında öne çıkan özellikleri: Sadelik, cömertlik, ilim sevgisi, dini yaşamadaki hassasiyeti, fedakarlık, iffet, sadakat.
4. Misafire ikram için yemeğin bolca hazırlanması israf olmaz.
5. Keskin bir zekaya, nüfuz edici bir bakış açısına ve araştırıp irdeleyen, sorgulayarak öğrenen, ilimler konusunda derinliği olan bir insandı.
6. Allah Resulü denge insanıydı ve dünya ile ahiret arasındaki hassas dengeyi en iyi ayarlayıp yaşatandı.
7. Ben Resulullah'la da, sonra da tam doycak kadar hiç yemek yemedim.
8. Siz Kur'an okumuyor musunuz, onun ahlaki Kur'an'dı.
9. İnsanların karnı doyunca nefisleri dünyaya meyleder.
10. Beni seviyor musun Ya Resulullah? Diye sorduğumda, "Evet, İlk günkü gibi, kördüğüm gibi seviyorum" demiştir. Kördüğüm gibi sevmenin sünnet olduğu dine, sevmeyi yasaklıyor, diyebilir misin?

HZ. RABİA

95 (714) veya 99 (718) yılında Basra'da doğdu. Fakir bir ailenin dördüncü kızı olduğu için "Râbia" ismi verilmiştir. Kays b. Adî kabilesinin âzatlî kölesi olduğundan Adeviyye veya Kaysiyye nisbeleriyle anılmıştır. Râbia el-Adeviyye küçük yaşlarda yetim kalır. Basra'daki kıtlık sebebiyle kız kardeşlerinin dağılmasının ardından tek başına hayat sürmeye başlar. Bu esnada zalim bir kişi tarafından 6 akçe karşılığında köle olarak satın alınır. Gündüzleri ağır işlerde çalıştırılan Râbia geceleri kendisini ibadete verir. Bir gece ibadet ederken efendisi başındaki ışığın bütün odayı aydınlatmış olduğunu görünce korkup onu âzat eder. Râbia hürriyetine kavuşunca hacca gitmeye karar verir. Onun dünyadan uzaklaşıp zühde yönelmesinin ilk işaretleri hacca giderken çölde karşılaştığı olaylarda ortaya çıkmaktadır. Hacdan sonra Basra'ya yerleşen Râbia, 180 (796) veya 185 (801) yılında Basra'da vefat etti ve Basra'da defnedildi.

1. Sen namazla meşguldün, ben niyazla.
2. Sen Kâbe'yi murat ettin, ben onun sahibini.
3. Tek amacım, ölmeden bu dünyada Allah'ın cemalini görmek, O'nun nuruna kavuşmaktır.
4. Ben cennete gitmek istemeyen Müslüman arıyorum.
5. Kul, Allah'ın sevgisini tattığı zaman, Allah o kulunun kusurlarını kendisine gösterir. Böylece o, başkalarının kusurlarını göremez olur.
6. Babası İsmail, dördüncü kızı olunca, dördüncü anlamına gelen Rabia adını koydu.
7. Çok sıkıntılı günler geçirmesine rağmen isyan etmedi, Allah'ın takdirine razı oldu. Edebi fevkalade idi.
8. Ya Rabbi! Garip ve kimsesizim. Yetim ve öksüzüm. Köle edildim. Bir de kolum kırıldı. Lakin ben bunların hiç birine üzülmiyorum, yalnız senin rızanı istiyorum.
9. Ey Rabbim! Benim arzumun senin emrine uymak olduğunu biliyorsun. Benim saadetim senin huzurunda bulunmaktadır.
10. Benim gönülümde öyle bir dert var ki, tabipler tedavisinde aciz kaldılar. Yaramın merhemi Allahü Teala'ya vuslattır.

HZ. FATİMA

Sevgili Peygamberimizin en küçük kızıdır. Mekke’de Resûlullah’ın ilk hanımı Hz. Hatice’den doğmuş, çok genç yaşta, Medine’de vefat etmiştir. Peygamberimiz Hz. Fatıma’yı çok sevdi. Hz. Fatıma gelinlik çağa eriştiğinde pek çok sahabe onunla evlenmek istemiş, fakat peygamberimiz sevgili kızını, amcasının oğlu Hz. Ali ile evlendirmiştir. Bu mesut evlilikten üç kız, üç erkek olmak üzere altı çocuk doğmuş, Peygamberimizin sülalesi ise Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin ile devam etmiştir.

Peygamberimizin vefatında çok kederlenen Hz. Fatıma, aradan altı ay gibi kısa bir süre sonra Medine’de vefat etmiştir. Cenazesini Hz. Ali’nin yıkadığı ve gece karanlığında defnedildiği rivâyet edilir.

1. Nefsinle eşini, şefkatinle çocuklarını, kalbinle Resullah’ı, ruhunla Allah’ı seveceksin.
2. Allah, anne babaya iyilik yapmayı, ilahi gazaptan korunma vesilesi kıldı.
3. Allah, ümmetlerinin kendi dininde parçalandığını, ateşgedelerde ibadete durduklarını, putlara tapıklarını ve bilerekten Allah’ı inkar ettiklerini görünce babam Hz. Muhammed vesilesiyle karanlıkları aydınlattı.
4. Allah, kullarını kendi gazabına duçar olmaktan korumak ve onları cennetine sevk etmek için kendisine itaat edene mükafat vermeyi, isyan edeni ise cezalandırmayı takdir etti.
5. Kimseyi sizi duasına katmayacağı kadar kırmayın.
6. Allah, “cihad’ı” İslam’ın izzetini sağlamak, küfür ve nifak ehlini zillete düçar etmek için farz kıldı.
7. Allah, adaleti kalplerin kaynaşması için farz kıldı.
8. Allah’ım! Beni verdiğin rızıkla kani eyle, yaşattığın sürece ayıplarımı ört ve bana afiyet nasip eyle,ölümüm gelip çatığında bağışla beni.
9. Ey Allahım! Baba ve anamı ve boynumda hakkı olan herkesi en iyi mükafatınla benden taraf mükafatlandır.
10. Bir genç kızın ahlaktan ve namustan daha büyük çeyizi olamaz.

HZ. EBUBEKİR

Hz. Ebubekir 571 Yılında Mekke’de doğdu. Babası Kureş’in Teym boyundan Ebu Kuhafe Osman, annesi ise Sahrin kızı Ümmü’l Hayr Selma’dır. Müslümanlıktan önceki ismi Abdül Kâbe’dir. Ebubekir Es Siddik (sadiq, bağılı, doğrulayıcı) olarak anılır. Hz. Hatice’den sonra Peygamberimiz’e (S.A.V.) ilk iman eden odur. Hz. Ebubekir müslüman olan ilk erkektir. Hz. Ebubekir’in Ümmi Rûman adlı eşinden dört çocuğu olmuştur. İsimleri Abdullah, Aşşe, Esmâ ve Abdurrahman’dır.

Hz. Muhammed’in (S.A.V.), Hz. Ebubekir’in kızı Hz. Aşşe ile evlenmesinden dolayı Hz. Ebubekir Peygamberimiz’in (S.A.V.) kayınpederidir. Hicrette Peygamberimiz (S.A.V.)’e arkadaşlık etmiştir. Hz. Ebubekir, iki yıl, üç ay kadar halifelik yapmıştır. Ayrıca, Kur’ân ayetlerinin toplanmasını sağlamıştır. Halifelik döneminde iki büyük zafer kazanmış İnan ve Filistin O’nun zamanında fetih olunmuştur. Hz. Ebubekir, 63 yaşında iken 634 yılında Medine’de vefat etmiştir.

1. Sabah namazı kılan kimse Allah’ın himayesinde olur.
2. Her hastalık, Müslüman’a bir şifadır. Bazısı nefsinı temizler, bazısı da günahlarını.
3. Mal cimrilerde, silah korkaklarda, karar da zayıflarda olursa işler bozulur.
4. Üç şey vardır ki; kimde bulunursa aleyhine döner. Zulüm, ahdi bozma ve hiledir.
5. Mazlumun bedduasından korkunuz.
6. İyi ameller, sahibini kötülüğe düşmekten korur.
7. Çok söz kişiyi unutkan yapar.
8. Allah kulunun amelsiz sözünden razı olmaz.
9. Kendine kabir değıil, kendini kabire hazırla.
10. Kitaplar akıllı kişilerin bahçeleri, faziletli kişilerin güzel kokulu çiçeğıdir.

HZ. ÖMER

Hz. Ömer, 581 yılında Mekke’de dünyaya geldi. Babası Hattab bin Hufeyl, annesi Ebu Cehil’in kardeşi veya amcasının kızı olan Fatıma bin Haşam’dır. Hicretten kırk sene evvel kadar doğmuştur. Hz. Ömer yani Ömer bin Hattab, Hz. Ebubekir’den sonraki ikinci halifedir. Hz. Ömer Mekke müşriklerince Hz. Muhammed’i (S.A.V.) öldürmek üzere görevlendirilmiş, yolda bu niyetini anlayan bir sahabe tarafından, hedef sapırtmak amacıyla, gizli bir müslüman olan kız kardeşinin evine yönlendirilmiş, önce gidip onunla ilgilenmesi söylenmiştir. Kız kardeşinin evine geldiğinde evden gelen Kur’an sesini işiten Hz. Ömer “Göklerde ve yerde ne varsa Allah’ı tesbih etmektedir...” diye başlayan Kur’an ayetlerinin (Taha ve Hadid surelerinin ilk ayetleri) etkilenecek müslüman olmuştur.

1. İnsanlarla güzel dostluk kurmak, aklın yarısıdır. Yerinde sual sormak, ilmin yarısıdır. İyi tedbir almak da yaşamın yarısıdır.
2. Her işin gizli şahidi vicdandır.
3. Kötülüğü ayırt edemeyen, sonunda onun içine düşer.
4. İnsanın şerefi aklı ile, asaleti dini ile, şahsiyeti ise ahlaki iledir.
5. Bir çocuğun en büyük düşmanı, kendisine Allah’ı anlatmayan, onu tanıtmayan, sürekli bu dünya da yaşayacakmış gibi yetiştiren anne ve babasıdır.
6. Bir insanın şöhretine ve görünüşüne aldanma, namaz ve niyazına bakma, aklına ve doğruluğuna bak.
7. Kalbinizin ısınmadığı insanlardan uzak durun.
8. Dürüstlük pahalı bir mülktür, ucuz insanlarda bulunmaz.
9. Borcunu azaltırsan hür yaşarsın, günahlarını azaltırsan rahat ölürsün.
10. Adalet olmadıkça yönetimin, edep olmadıkça asaletin, cömertlik olmadıkça zenginliğin, güven olmadıkça sevincin, kanaat olmadıkça fakirliğin, alçak gönüllülük olmadıkça yükselmenin faydası olmaz.

HZ. OSMAN

Hz. Osman, 580 yılında Taif'te doğmuştur. Kureyş'in Ümmeyyöğulları ailesindedir. Mekke'de İslam'ın indirilişinde beşinci Müslüman olan kişidir. Hz. Osman'ın, babasının ismi Affan'dır. Bu nedenle künyesi Osman bin Affan'dır. Osman bin Affan, Peygamber'in iki kızıyla evlenmiştir. Rukiye ile ilk evliliğini gerçekleştirmiştir. Rukiye vefat ettikten sonra Ümmü Gülsüm ile evlenmiştir. Peygamber'in iki kızıyla evlendiği için O'na, iki nur sahibi (Zinnureyn) mahlasıyla seslenilmiştir.

Hz. Osman, aynı zamanda Peygamber'in vahiy katibiydi. Vahiy katibi, Kur'an-ı Kerim'in vahiy oluşuş esnasında vahiy yazan kişiye verilen isimdir. Sürekli Kur'an-ı Kerim okurdu. O'nun halifeliliğini istemeyen fitne grupları tarafından 656 yılında Kur'an-ı Kerim okurken, şehit edilmiştir.

1. Her nimetin bir müsibeti vardır.
2. İki şey ebediyen devam eder, müsibetler ve ihtiyaçlar.
3. Ey insanlar! Kumar aletlerinden sakınınız.
4. Biliniz ki Allah kiminle beraberse o hiç kimseden korkmaz.
5. Öldükten sonra dirileceğini ve hesaba çekileceğini bildiği halde mal biriktirene, cehennemdeki ızdırabı bildiği halde günah işleyene hayret ederim.
6. Sual sorulmayan alim, kullanılmayan silah, bilinmeyen vasıta, amelsiz ilim ziyan edilmiştir.
7. Allah nasip ettirmeyeceği şeyi hayal ettirmez.
8. Kul, gözleri gördüğü halde Allah'ın kendisini âmâ olarak diriltmesinden korksun.
9. Hikmetten anlayana manalı bir söz kafidir, manen sağır olanlar, zaten hakkı duyamazlar.
10. Bir zorlukla karşılaştığında sabret, çünkü hiçbir güçlük yoktur ki, arkasından kolaylık gelmesin.

HZ. ALİ

Hz. Ali 599 yılında (hicretten 23 yıl önce) recep ayının 13. gününde Mekke'de dünyaya geldi. Babası Peygamberimizin (S.A.V) amcası Ebu Talib, annesi ise Esat kızı Fatıma'dır. Hazreti Ali'ye "Ali" ismini de Hazreti Muhammed (S.A.V) vermiştir. Hz. Ali 6 yaşında iken Peygamberimiz (S.A.V) onu kendi evine götürdü. Terbiye ve himayesini bizzat kendisi üstlendi. Hz. Ali Peygambere ilk iman edenlerdendir.

1. Her insanın kıymeti, onu güzel kılan özelliği ile ölçülür. Edep aklın suretidir.
2. İlim dışındaki her şey, azaldığında kıymet kazanır. İlim ise çok olduğunda kıymetlidir.
3. Hakiki dost; sıkıntılı zamanlarda, senin gurur ve izzet-i nefsini kırmadan, sana yardım edendir.
4. Çalışanlar, kötülük düşünmeye vakit bulamazlar. Çalışmayanlar ise, kendilerini kötülüklerden kurtaramazlar.
5. İlim servetten üstündür, çünkü serveti sen korursun, oysa ilim seni korur.
6. Lüzumsuz şeylerin peşinde koşan, lüzumlu şeyleri kaçıır.
7. Dünyadaki en sağır edici ses, acı çeken bir mazlumun suskunluğudur.
8. Allah'a kavuşmak, kötü insanlardan uzak durmakla olur.
9. Alçakça söylenen bir söze sakın karşılık vereyim deme. Çünkü o sözün sahibinde daha nice düşük sözler vardır.
10. Akıllı insanın lisanı kalbindedir, düşünerek söyler. Akıl gibi zenginlik, cehalet gibi yok-sulluk, edep gibi miras, danışmak gibi dayanak olmaz. Akıllının dili gönlünün ötesindedir, aptalın gönlüyse dilinin ötesindedir. Akıllı, her şeyi layık olduğu yere koyandır.

HZ. HÜSEYİN

Hüseyin, 626 yılında Medîne’de doğdu. Sevgili Peygamberimizin küçük torunudur. Babası Hz. Ali, annesi Hz. Fatıma’dır. Ağabeyi Hz. Hasan’dan bir yaş küçüktür. Resulullah onu ve ağabeyini çok sever, zaman zaman onlarla oyun oynardı. Bazen namaz kılarken Hz. Hüseyin ve Hz. Hasan O’nun mübarek sırtına çıkar, O’da torunları düşmesin diye dikkat eder, secdeyi uzatırdı. Hz. Hüseyin son derece zeki, akıllı, bilgili ve tevazu sahibi bir insandı. Her hal ve hareketiyle Peygamberimize benziyordu.

Hicretin 61. senesinde Kûfe’liler tarafından hilafet vazifesini yüklenmek üzere çağrıldı. Aile ve efradını yanına alarak Kûfe’ye doğru yola çıktı. Ancak Yezit kuvvetli bir ordu göndererek Kerbelâ’da Hz. Hüseyin’i sıkıştırdı. Arada çok kanlı ve acı olaylar geçti. Peygamberimizin sevgili torunu Kerbelâ’da düşmanları tarafından şehid edildi. Vefatı sırasında 54 yaşında bulunuyordu.

1. Ben ölümü saadet biliyorum ve zalimlerle yaşamayı ise zillet.
2. Akıl, ancak Hakk’a uymakla kamil olur.
3. İnsanların en cömerti istemeden veren, intikam almaya gücü yeterken bağışlayandır.
4. İlahi ben Sen’den, nimetlerinden, ikramlarından razıyım, emrine teslim oldum.
5. Gerçek cimri, selam vermekte cimrilik yapan kimsedir.
6. Kıyamet günü, yalnız dünyada Allah’tan korkan kimse emniyette olabilir.
7. Hayat, inanmak ve mücadele etmektir.
8. Allah korkusundan ağlamak, cehennem ateşinden kurtulmaya sebep olur.
9. Eli açık, cömert kimse yücelir, cimrilik eden ise alçalır.
10. En büyük cihat, zalimin karşısına geçip sen haksısın demektir.

HZ. MEVLANA

Mevlana Celaleddin Rumi, 1207 yılında Afganistan'ın Belh şehrinde doğmuş bir sufi ve din bilginidir. Anadolu'nun ünlü evliyalarından sayılan ve hoşgörü felsefesiyle tanınan Mevlana Celaleddin Konya'da yaşamıştır. Lakabı olan Mevlana "efendimiz" anlamına gelir, ismindeki "Rumi" ise Anadolu'da yaşayan kişi demektir. Şemsi Tebrizi ile olan manevi dostluğuyla da tanınmaktadır. Dönemin İslam kültür merkezlerinden Belh kentinde hocalık yapan ve Sultan-ül Ulema (Bilginler Sultanı) lakabıyla anılan Bahaeddin Veled'in oğludur. Mevlânâ, babası Bahaeddin Veled'in ölümünden bir yıl sonra, 1232 yılında Konya'ya gelen Seyyid Burhaneddin'in manevi terbiyesi altına girmiş ve dokuz yıl O'na hizmet etmiştir.

Mevlana, 17 Aralık 1273'te ölmüştür. Mevlânâ'nın 800. doğum yılı olan 2007 UNESCO tarafından dünya Mevlânâ yılı ilan edilmiştir. Bu karar Mozart yılı olan 2006'nın mart ayında alınmıştır.

1. İnsanın sözü hikmet, bakışı ibret, susması ders olmalıdır.
2. Cehalet insanı çirkinleştirir
Suskunluğum asaletimdenidir
Her lafa verilecek cevabım var
Lakin bir lafa bakarım laf mı diye
Bir de söyleyene bakarım adam mı diye
3. Kula bela gelmez, Hak yazmadıkça
Hak bela yazmaz, kul azmadıkça
4. Yüz de ısrar etme, doksan da olur
İnsan dediğin, noksan da olur
Sakin büyüklenme, elde neler var
Bir ben varım deme, yoksan da olur
Hatasız dost arayan dosttan da olur

5. Kur'an'a gözünle bakarsan yazıyı görürsün. Aklınla bakarsan ilmi görürsün. Kalbinle bakarsan aşkı görürsün. Tüm ruhunla bakarsan Allah'ı görürsün.
6. Sevdiklerinize gül verin, gülünüz yoksa gülü verin. Eğer sizi üzen kişilere hala selam verebiliyorsanız, bu vicdanınızın sadakasıdır.
7. Eden kendine eder. Yapan bulur ve çeker. Unutma! Kazanmak koca bir ömür ister. Kaybetmeye ise anlık gaflet yeter.
8. Kusur bulmak için bakma birine, bulmak için bakarsan bulursun. Kusuru örtmeyi marifet edin kendine, işte o zaman kusursuz olursun.
9. Hayat bir nefestir, aldığı kadar. Hayat bir kafestir, kaldığı kadar. Hayat bir hevestir, daldığı kadar.
10. Sevgide güneş gibi ol. Dostluk ve kardeşlikte akarsu gibi ol. Hataları örtmede gece gibi ol. Tevazuda toprak gibi ol. Öfkede ölü gibi ol. Her ne olursan ol, ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol.

HACI BEKTAŞ VELİ

Gerçek ismi, Seyyid Muhammed bin İbrahim Ata olan, Hacı Bektaş-ı Veli Horasan'ın Nişabûr şehrinde 1281 senesinde dünyaya geldi. İlk eğitimini Şeyh Lokman-ı Perende'den aldı. Lokman-ı Perende, Ahmed-i Yesevi'nin halifelerinden olup, zahir ve batn ilimlerinde derin bilgilere sahipti. Bektaş Veli Lokman-ı Perende'nin gözdesiydi. Hacı Bektaş-ı Veli, eğitimi bitirdikten sonra Anadolu'ya geldi. Kısa zamanda tanınarak önemli talebeler yetiştirdi. Kendisinin de bağlı olduğu "Ahilik Teşkilatı" ile, Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde Anadolu'da sosyal yapının gelişmesinde büyük katkılarda bulunmuştur. Hacı Bektaş-ı Veli, hayatının büyük bir kısmını Sulucakarahöyük'te sürdürdü. 1338 senesinde vefat eden Hacı Bektaş-ı Veli'nin mezarı, Nevşehir iline bağlı Hacıbektaş ilçesinde bulunmaktadır.

1. En yüce servet ilimdir, ilimle gidilmeyen yolun sonu karanlıktır.
2. Sevgi ve acıma insanlık, hiddet ve şehvet ise hayvanlıktır.
3. Kendini temizleyemeyen, başkasını temizleyemez.
4. Eğer bir insan, hem çalışkan hem akıllı ise takdir et. Çalışkan fakat akıllı değil ise dikkat et. Akıllı fakat tembel ise ikaz et. Hem akılsız hem tembel ise terk et.
5. Sevgi muhabbet kaynar, yanan ocağımızda
Bülbüller şevki gelir, gül açar bağımızda
Hırslar, kinler yok olur, aşkla meydanımızda
Aslanlarla ceylanlar, dosttur kucağımızda
6. Sevgi varken nefret niye
Barış varken savaş niye
Kardeşlik varken didişmek niye
Dostluk varken düşmanlık niye
Hoşgörü varken bağnazlık niye
Özgürlük varken tutsaklık niye
Adalet varken haksızlık niye

7. Hararet nur'dadır, sac'da değildir
Keramet sendedir, tac'da değildir
Her ne arar isen, kendinde ara
Kudüs'te, Mekke'de, Hac'da değildir
8. Edep, erkana bağlıdır, ayağımız başımız
Güllerden koku almıştır, toprağımız taşımız
Soframızda bulunan, lokmalar hep helaldir
Yiyenlere nur olur, ekmeğimiz aşımız
9. Erkek dişi sorulmaz, muhabbetin dilinde
Hak'kın yarattığı her şey yerli yerinde
Bizim nazarımızda, kadın erkek farkı yok
Noksanlıkla eksiklik, senin görüşlerinde
10. Eline (yurduna), beline (soyuna), diline (Türkçene) hâkim (sahip) ol
Aşına, eşine, işine sahip ol
Elin açık, gönlün açık, sofran açık olsun
Ayıpları ört, sırları tut, öfkeni de yut
Eline, beline, diline sahip olacaksın. Eşine, işine, aşına sadık kalacaksın. Seveceksin, sevdireceksin, sevindireceksin ve haddini bileceksin.

YUNUS EMRE

Yunus Emre, 1238 yılında Eskişehir'in Sivrihisar beldesinde dünyaya geldi. Kendisi Taptuk Emre'nin dervişidir ve hayatının bir kısmını Hacı Bektaşî Veli'nin yanında geçirmiştir. Yunus Emre'nin iki büyük eseri vardır; Divan ve Risalet-ün Nushiyye. Divan'da şiirlerini toplamıştır. Yunus Emre, 1321 yılında hayata gözlerini yumdu. Mezarının yeri kesin olarak bilinmemektedir.

1. İnsan; iyiliği kadar taşlanır,
Merhameti kadar dışlanır,
Kulluğu kadar da sınanır.
2. Gökyüzünde İsa ile Tur dağında Musa ile
Elindeki asa ile çağırayım Mevlam seni
Derdî öküş Eyüp ile gözü yaşlı Yakup ile
Ol Muhammed Mahbub ile çağırayım mevlam seni
3. Akar yaşım sele benzer
Ömür geçer yele benzer
Güler yüzün güle benzer
Ne bilsin geçe bu çağlar
4. Bir mübarek sefer olsa da gitsem
Kabe yollarında kumlara batsam
Hub cemalin bir kez düşte seyretsem
Ya Muhammed canım arzular seni
5. Edebim el vermez
Edepsizlik edene
Susmak en güzel cevap
Edebi elden gidene

6. Sular hep aktı geçti
Kurudu vakti geçti
Nice han nice sultan
Tahtı bıraktı geçti
Dünya bir penceredir
Her gelen baktı geçti
7. Haktan gelen şerbeti
İçtik elhamdülillah
Şol kudret denizini
Geçtik elhamdülillah
8. Gelin tanışık edelim
İşî kolay tutalım
Sevelim sevillelim
Dünya kimseye kalmaz
9. Dolap niçin inilersin
Derdim vardır inilerim
Ben Mevla'ya âşık oldum
Anın için inilerim
- Benim adım dertli dolap
Suyum akar yalap yalap
Böyle emreylemiş Çalap
Derdim vardır inilerim
10. Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil
- Elif okuduk ötürü
Pazar eyledik götürü
Yaradılanı severiz
Yaradandan ötürü
- En sanmadığın yerde
Şayet açıla perde
Derman erişir derde
Allah görelim neyler
Neylerse güzel eyler

ŞEYH EDEBALİ

Şeyh Edebalı Hazretleri Osmanlı Devleti'nin manevi mimarı, Osman Gazi'nin kayınpederi, şeyhi ve büyük İslam alimidir. 1206 yılında Mucur'da doğdu. Şeyh Edebalı Hazretleri, ilk eğitimini memleketinde yaptıktan sonra Şam'a gitti. Pek çok âlimden fıkıh, tefsir, hadis ve diğer ilimleri tahsil etti. Tasavvuf yoluna girip manevi kemale, olgunluğa erdi. İrsat için memleketine döndü. İslam dünyasında eskiden beri mevcut olan fütüvvet ehli ve Anadolu'da mühim bir tesiri olan ahilerle irtibatı vardı. Anadolu Selçuklu Devleti sultanı tarafından devletin Batı Anadolu sınırlarındaki Söğüt civarına yerleştirilen Kayı boyu reisi Ertuğrul Gazi'nin oğlu Osman Gazi, ilim ve feyzinden istifade etmek için kendisini sık sık ziyaret ederdi. Şeyh Edebalı Hazretleri, kendi parası ile Bilecik'te bir dergâh yaptırarak, gelen geçenerlere, fakir ve muhtaçlara ikramda bulunmuştur. Osman Bey de birçok defa burada misafir kaldı. Meşhur rüyayı misafir bulunduğu sırada bu dergâhta görmüştür. Şeyh Edebalı Hazretleri kızını Osman Gazi ile evlendirdi. Şeyh Edebalı Hazretleri 1326 (H. 726) senesinde 120 yaşlarında iken Bilecik'te vefat etti. Bugün Bilecik şehrinin kurulduğu vadinin sırtında olan dergahının yanına defnedildi.

1. Ey oğul! Beysin, bundan sonra öfke bize, uysallık sana. Suçlama bize, katlanmak sana. Acizlik bize, yanılığ bize, hoş görmek sana. Geçimsizlik, çatışmalar, anlaşmazlıklar bize, adalet sana. Kötü söz, şom ağız, haksız yorum bize, adalet sana.
2. Ey oğul! Bundan sonra bölmek bize, bütünlemek sana. Üşengeçlik bize, uyarmak, gayretlendirmek, şekillendirmek sana.
Ey oğul! Sabretmesini bil, vaktinden önce çiçek açmaz. Şunu da unutma! İnsanı yaşat ki, devlet yaşasın.
3. Kişinin gücü, günün birinde tükenir ama bilgi yaşar. Bilginin ışığı, kapalı gözlerden bile içeri sızar, aydınlığa kavuşturur. Hayvan ölür semeri kalır, insan ölür eseri kalır. Gidenin değil, bırakmayanın ardından ağlamalı.

4. Yalnızlık korkanadır. Sevgi davanın esası olmalıdır. Sevmek ise sessizliktedir. Geçmişini bilmeyen, geleceğini de bilemez. Nereden geldiğini unutma ki, nereye gideceğini de unutmayasın.
5. Eğer kendini başkalarıyla kıyaslar durursan, ya mutsuz olursun, ya da kendini beğenmiş olursun. Çünkü her zaman senden daha iyi, ya da daha kötü durumda birileri olacaktır.
6. Faydalı ile faydasız ayırt edebilenler, bilgi sahibi olanlardır. Asıl ölüm, ilimden payını almayanlardır.
7. Şu 3 kişiye acı; cahiller arasındaki alime, zengin iken fakir düşene, hatırlı iken itibarını kaybedene.
8. Ananı ve atanı say! Bil ki bereket, büyüklerle beraberdir.
9. Cahil ile dost olma; ilim bilmez, irfan bilmez, söz bilmez. Üzülürsün.
Aç gözlüyle dost olma; ikram bilmez, kural bilmez, doymak bilmez. Üzülürsün
Görgüsüzle dost olma; yol bilmez, yordam bilmez. Üzülürsün.
Ukalayla dost olma; çok konuşur, boş konuşur, kem konuşur. Üzülürsün.
Namertle dost olma; mertlik bilmez, yürek bilmez, dost bilmez. Üzülürsün.
10. İlim bil, irfan bil, ikram bil, kural bil, doymak bil, usul bil, adap bil, sınır bil, yol bil, yordam bil, hal bil, ahval bil, gönül bil.
Çok konuşma, boş konuşma, kem konuşma.
Mert ol, yürekli ol.
Kimsenin umudunu kırma, sen seni bil, ömrünce yeter sana.

AHI EVRAN VELİ

(1168-1261) Anadolu'da ahilik teşkilatının kurucusu olarak kabul edilen Ahi Evran, Azerbaycan'ın Hoy kasabasında dünyaya geldi. Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey'in zamanında burası bir Türk köyüydü. Ahi Evran aslen Türk'tür. Ancak bir gün herkesin korktuğu bir yılının onu görünce uysallaşması sonucunda kendisine Evran lakabı verilmiştir. İlk eğitimini tamamlayan Ahi Evran daha sonra Horasan'a giderek burada çeşitli hocalardan dersler almıştır. Özellikle dönemin ünlü alimlerinden Razi'den felsefe, Kur'an ve tefsir derslerini alarak kendisini geliştirmiştir.

Osmanlı Devleti'nin gelişiminde önemli bir pay sahibi olan Ahi Evran 93 yaşında vefat etti. Hayatını kazanmak için zanaat öğrenmiş ve bunları Anadolu'da gezdiği yerlerde insanlara öğretmişti. Nefse düşman, akla yakın ve faziletli bir kişiydi. Kırşehir'de adı ile anılan zaviyesi vardır.

1. Elini, sofranı, kapını açık tut.
2. Gözünü, dilini, belini bağlı tut.
3. Akıl ve ahlakla çalışıp bizi geçen bizdendir.
4. Hak ile sabır dileyip bize gelen bizdendir.
5. Her seherde besmeleyle açılır dükkanımız.
6. Eşine, işine, aşına özen göster.
7. Harama bakma, haram yeme, haram içme. Doğru, sabırlı, dayanıklı ol. Dünya malına tamah etme. Yanlış ölçme. Eksik tartma. Kuvvetli ve üstün durumda iken affetmesini, hiddetli iken yumuşak davranmasını bil ve kendin muhtaç iken bile başkalarına verecek kadar cömert ol.
8. Ahi'nin eli, kapısı, sofrası açık olmalı; gözü, beli ve dili kapalı olmalı.
9. Gelen gelsin saadetle, giden gitsin selametle.
10. Ahilik; zengin-fakir ayırımı yapmaz. Çalışmak ve üretmek, alın teri ile kazanmak, ahilikte bir ahlak kuralıdır. Bunun için herkesin mutlaka bir mesleği ve işi olmalıdır.

AHMET YESEVİ

(1093-1166) Batı Türkistan'ın Sayram şehrinde doğmuş ve tasavvufi marifetleri Buhara muhitinde edinmiş bulunan, tarikat kurucusu, şair ve din büyüğü olarak Türk dünyasının manevî hayatını etkilemiş nâdir kişilerdendir.

1. Yarın kıyamet günü
Sorguya çekin beni
Dense amelin hani
Şu halim nice olur
2. Nerde görsen gönlü kırık, merhem ol
Öyle mazlum yolda kalsa, ona yoldaş ol
Mahşer günü Hakk dergâhına yakın ol
Benlik güden kişilerden kaçtım ben işte
3. Türk'e düşman olan İslam'a da düşmandır.
4. Nefesini içe çekerken Allah, nefes dışarı verilirken Hu denilir.
5. Allah diyen kulun yerini cennette gördüm, huri ve gilman hepsini karşısında hizmette gördüm.
6. Yesevilik yolunun 4 kapısı, 40 makamı vardır.
Kapıları; şeriattır, tarikattır, marifettir, hakikattir.
7. Ya ilahım, hamdın ile hikmet söyledim
Zatı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana
Tövbe kılıp günahımdan korkup döndüm
Zatı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana
8. Allah'a aşk ile ulaşılır. İnsana hizmet Allah'a hizmettir.
Garip, yoksul ve yetimlere hizmetle yüceliklere erişilir.
9. İnsanlar Kur'an'ı ve dini bilgileri öz dilleriyle öğrenmelidir. Türkler Türkçe'yi sevmeli, korumalı ve bilim yolunda da Türkçe'yi temel almalıdırlar.
10. Yesevilik 7 ilkesi;
  1. Allah'a aşkla yönelmek.
  2. İhlaslı Müslüman olmak.
  3. İnsan sevgisi.
  4. İnsanın din, dil, renk cinsiyet farklılığından ötürü horlanmaması.
  5. Kadın ve erkek eşitliği, birlikteliklerinin ışıık (nur) olması.
  6. Kişinin geçimini emeğiyle sağlaması.
  7. Bilim.

MATURİDİ

(863-944) Semerkandlı din bilgini. Maturidi mezhebinin kurucusudur. Semerkand yakınındaki Maturidi bucağında doğdu, aynı kentte öldü. Gerçek adı Ebu Mansur Muhammed b. Mahmud'tur. Doğduğu yerin adından dolayı Maturidi diye anılmıştır.

1. İnsan, akıl ile yararlıyı zararlıdan, iyiyi kötüden ayırt eder.
2. Sosyal hayattaki yoğun meşguliyetler akli karıştırabilir. Üzüntü, acı, şehvet, ümit ve haz gibi birçok etken aklın doğru karar vermesine engel olur.
3. Allah Peygamber gönderip vahiyle emir ve yasaklarını bildirmesi akıl için bir yardımdır, irşat ve hatırlatma olmaktadır.
4. Adalet; doğruluk, zulüm, yalan, hikmet ve sefehîn (akılsızlığın) ahlaki iyilik ve kötülükleri normal şartlarda aklen kavranmaktadır.
5. Ahlaki ödevleri belirleyen akıldır.
6. Mutlak ahlaki değerler, nesnel bir varoluşa sahiptir ve akıl ile kavranırlar. Bu konuda gelen vahyin işlevi, aklın tespit ettiği ilkeleri doğrulamak ve temel ilkelerin sosyal hayata geçirilmesini teşvik etmektir.
7. İman; kalp ile tasdik, dil ile ikrardır.
8. Din; Allah'ı bilmek ve O'na ibadet etmektir.
9. Allah Bir'dir. Allahü Teâlâ kadim olan Zatı ile vardır.
10. Allah daha baştan itibaren hem nesnelere özüne hem de insan aklına iyi ve kötü değerlerini koymuştur.

İMAM AZAM EBU HANİFE

Ebu Hanife, Numan bin Sabit'in künyesidir. 699 yılında doğan ve en büyük İslam alimlerinden biri olan sünni fıkının oluşturulmasında emekler sarf ederek eserler ortaya koyan ve talebeler yetiştiren bir İslam alimidir. Zekası, ilmi, sağlam tavrı ve tavizsiz yaşaması Ebu Hanife'yi en önemli alimlerden biri yapmıştır.

Ebu Hanife, İmam Muhammed, İmam Yusuf gibi talebeler yetiştirmiştir. Onlar da alim olarak İslam'a hizmet etmişlerdir. Ebu Hanife, İslam kaynaklarının tetkik edilmesinde önemli gayretler ortaya koymuştur. Ebu Hanife, Hanefi mezhebinin kurucusudur. Ehli sünnet mezhep imamlarından. Hanefi mezhebi, İslam fıkının geliştirilmesinde önemli bir yol oluşturmuştur. Ebu Hanife 767 yılında vefat etmiştir.

1. Ezel ve ebedi olan Allah'ı tesbih ederim.
2. Bir ve tek olan Allah'ı tesbih ederim.
3. Tek ve her şey kendisine muhtaç olan Allah'ı tesbih ederim.
4. Semayı direksiz yükselten Allah'ı tesbih ederim.
5. Yeryüzünü donmuş su üzerine yayan Allah'ı tesbih ederim.
6. Mahlukatı yaratan ve onları çeşitlendiren Allah'ı tesbih ederim.
7. Rızıkı taksim eden, hiçbir canlıyı unutmayan Allah'ı tesbih ederim.
8. Eş ve çocuk edinmeyen Allah'ı tesbih ederim.
9. Doğmamış, doğrulmamış ve hiçbir şeyde, kendine denk olmayan Allah'ı tesbih ederim.
10. Beni gören, yerimi bilen, beni rızıklandıran ve beni unutmayan Allah'ı tesbih ederim.

HACI BAYRAM VELİ

Hacı Bayram Veli'nin asıl adı Numan'dır. M.S. 1352 yılında Ankara'da doğdu ve 1430 yılında Ankara'da vefat etti. Onun yorumlarıyla oluşan Bayramiye tarikatı Anadolu'da ortaya çıkan ilk Türk tasavvuf tarikatı olarak bilinir. Hacı Bayram Veli, Somuncu Baba'dan ders almış ve Ankara'da hocalık yapmıştır. İnsanları coşkulu hitabetiyle etkilemiş, aydınlatmış ve İslam'ın Anadolu'da yayılıp yerleşmesine önemli katkıları olmuştur. Hacı Bayram Veli birliğe, dayanışmaya, sevgiye ve iyiliğe teşvik eden düşünceleriyle Anadolu'nun ahlaki yapısının şekillenmesinde büyük rol oynamıştır. Zenginlerle fakirler arasında köprü görevi yapmış, topladığı yardımları fakirlere, yoksullara ve borçlulara dağıtmıştır.

1. Düşmanın en büyüğü hilesi gizli olandır.
2. Yaptırdığınız işi ehil ve erbabına yaptırınız.
3. Ölümü hiçbir zaman aklınızdan çıkarmayınız.
4. Sakin ve vakarlı bir şekilde yürüyünüz, kabara kabara yürümeyiniz. Zira kalbiniz katlaşır.
5. Cahillere ve hak tanımazlara, sükut ile karşılık veriniz.
6. Bilmek istersen seni
Can içre ve ara canı
Geç canından bulanı
Sen seni bil sen seni
7. Bütün işlerde cimrilikten sakınınız.
8. İnsanlığınızı koruyunuz.
9. Güzel huylu ve merhametli olunuz.
10. Sultan II. Murat Han'a nasihatleri: Hiç kimseyi küçümseme ve hafife alma. İnsanlığından kusur etme, sırrını kimseye açma, cimri ve alçak insanlarla dostluk kurma. Kötü olduğunu bildiğin hiçbir şeye ülfet etme, sana bir şey sorulursa o soruya herkesin anlayacağı şekilde cevap ver. Seni ziyarete gelenlere ilminden bir şeyler öğret, bazen de onlara yemek ikram et. Onların değer ve itibarlarını iyi tanı, kusurlarını görme. Halka yumuşak davran, müsamaha göster.

FATİH SULTAN MEHMET

Fatih Sultan Mehmet, 30 Mart 1432 tarihinde Edirne’de doğdu. Babası Sultan İkinci Murat, annesi ise Hatice Hüma hatundur. 11 yaşında Manisa’da Saruhan sancakbeyi oldu. 1443 yılında ağabeyi Alaaddin Ali Çelebi’nin vefat etmesi üzerine tahtın tek varisi oldu. Babası İkinci Murat’ın tahttan feragat etmesiyle birlikte (1444 yılında) henüz 12 yaşındayken tahta çıktı. Tahta oturalı çok kısa bir süre olmuşken Haçlı Seferi ile karşı karşıya kaldı. Birtakım devlet adamlarının isteği üzerine İkinci Murat tekrardan tahta geçti. Fatih Sultan Mehmet ise Manisa’ya gitti. Babası İkinci Murat’ın 1451 yılında vefat etmesi üzerine 19 yaşında ikinci kez tahta çıktı. Fatih Sultan Mehmet, tahta oturur oturmaz İstanbul’un fethine yoğunlaştı. 1453 yılına dek yaptığı hazırlıkların ardından 6 Nisan’da kuşatmayı başlattı. 53 gün süren kuşatmanın ardından 29 Mayıs günü İstanbul fethedildi. Bir çağ kapatıp, yeni bir çağ açtı. Fatih Sultan Mehmet, 3 Mayıs 1481’de vefat etti.

1. Kadiyu satın aldığı gün adalet ölür. Adalet öldüğünde devlet yıkılır.
2. Ormanlarımdan bir dal kesenin başını keserim.
3. Gerçek fatih ülkeler kazanan değil, gönüller kazandır.
4. Yerinde söz söylemesini bilen, özür dilemek zorunda kalmaz.
5. Hayatım boyunca Allah’ın emirlerinden dışarı çıkmadım. Allah’ın rızasını kazanmak için uğraştım. Tek gayem budur.
6. Hangi duayı kabul edeceğini ancak Hak Teâlâ bilir. Biz sadece arzımızı yapar hükümü ilahiyi bekleriz.
7. Vebal nedir bilir misin, hak etmeyenlere makam mevki vermektir.
8. Aklı öldürürsen, ahlak da ölür. Akıl ve ahlak öldüğünde millet bölünür.
9. Zaferin sırrı Hz. Peygamberin izini takip etmektir.
10. 9 yaşında hafız, 12 yaşında padişah, 21 yaşında İstanbul’u fetheden, 7 dil bilen, havan toponun mucidi, 2 İmparatorluk, 4 krallık, 11 prenslik yıkan, Hz. Peygamberin övgüsüne mazhar olan.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

1881'de Selanik'te doğdu. Annesi Zübeyde hanım, babası Ali Rıza efendidir. 1893 yılında Askeri Rüştiye'de okurken matematik öğretmeni tarafından adına "Kemal" ilave edilerek Mustafa Kemal adını aldı. Mustafa Kemal, 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılması ile Meclis ve Hükümet Başkanlığına seçildi. Sakarya Savaşı'nın kazanılmasının ardından, Gazilik unvanı ve Mareşallik rütbesi ile onurlandırıldı. Mustafa Kemal, 29 Ekim 1923'de cumhuriyetin ilan edilmesi ile beraber Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı oldu. 1934 yılında Gazi Mustafa Kemal'e meclis tarafından "Atatürk" soyadı verildi. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938'de Dolmabahçe Sarayı'nda hayata gözlerini yumdu.

1. İki Mustafa Kemal vardır. Biri ben, et ve kemik geçici Mustafa Kemal... İkinci Mustafa Kemal, onu " ben" kelimesi ile ifade edemem; o ben değil bizdir! O, memleketin her köşesinde yeni fikir, yeni hayat ve büyük ülkü için uğraşan aydın ve savaşçı bir topluluktur. Ben, onların rüyasını temsil ediyorum. Benim teşebbüslerim, onların özlemini çektikleri şeyleri tatmin içindir. O Mustafa Kemal sizsiniz, hepinizsiniz. Geçici olmayan, yaşaması ve başarılı olması gereken Mustafa Kemal odur.
2. Gelecek için hazırlanan vatan evlatlarına, hiçbir güçlük karşısında baş eğmeyerek tam sabır ve dayanma ile çalışmalarını, öğrenim çağındaki çocuklarımızın anne ve babalarına da yavrularının tahsillerinin tamamlanması için her fedakârlığı göze almaktan çekinmemelerini tavsiye ederim.
3. Büyük tehlikeler önünde uyanan milletlerin ne kadar kararlı olduklarını tarih doğrulamaktadır. Hürriyet olmayan bir memlekette, ölüm ve yok olma vardır. Her ilerlemenin ve kurtuluşun anası hürriyettir.
4. Temel ilke, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu ilke, ancak tam istiklale sahip olmakla gerçekleşebilir. Ne kadar zengin ve bolluk içinde olursa olsun, istikbalden yoksun bir millet, medeni insanlık dünyası karşısında uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye layık görülmez... Türk'ün haysiyeti, gururu ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa yok olsun daha iyidir. O halde ya istiklal ya ölüm.

5. Dünyanın hiçbir ordusu, yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rastlamamıştır. Her zaferin mayası sendedir. Her zaferin en büyük payı senindir. Kanaatle, imanla, itaatle hiçbir korkunun yıldırmadığı demir gibi temiz kalbinle düşmanı sonunda alt eden büyük gayretin için minnet ve şükranımı söylemeyi kendime en değerli bir borç bilirim.
6. Bizim bu büyük zaferimizin doğuracağı büyük neticeler, yalnız Türkiye'nin mukadderatı üzerinde etkili olmakla kalmayacak, aynı zamanda bütün zulüm görmüş milletleri kendi hayat ve bağımsızlıklarını tehdit ve tazyik eden zalimlerin aleyhine hareket için gayrete getirecektir.
7. Siyasi ve askeri zaferler ne kadar büyük olursa olsunlar ekonomik zaferlerle taçlandırılmazlarsa meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner.
8. Memleket mutlaka çağdaş, medeni ve yepyeni olacaktır. Bizim için bu hayat davasıdır. Bütün fedakârlığımızın faydalı sonuç vermesi buna bağlıdır. En büyük hakikatler ve ilerlemeler, fikirlerin serbest ortaya konması ve karşılıklı tartışılması ile ortaya çıkar ve yükselir.
9. Türkiye Cumhuriyeti'nin en esaslı ilkelerinden biri olan "yurtta sulh, cihanda sulh" gayesi, insaniyetin ve medeniyetin refah ve ilerlemesinde en esaslı etken olsa gerektir. Buna elimizden geldiği kadar hizmet etmiş ve etmekte bulunmuş olmak bizim için övünülecek bir harekettir.
10. Ben manevi miras olarak hiçbir nass-ı katı, hiçbir doğma, hiçbir donmuş ve kalıplaşmış kural bırakmıyorum. Benim manevi mirasım, ilim ve akıldır. Benden sonrakiler, bizim aşmak zorunda olduğumuz çetin ve köklü müşkülât önünde, belki gayelere tamamen eremediğimiz, fakat asla taviz vermediğimizi, akıl ve ilmi rehber edindiğimizi tasdik edeceklerdir. Zaman süratle dönüyor; milletlerin, cemiyetlerin, fertlerin saadet ve bedbahtlık telakkileri bile değişiyor. Böyle bir dünyada, asla değişmeyecek hükümler getirdiğini iddia etmek, aklın ve ilmin gelişmesini inkâr etmek olur. Benim Türk milleti için yapmak istediklerim ve başarmaya çalıştıklarım ortadadır. Benden sonra, beni benimsemek bu temel mihver üzerinde akıl ve ilmin rehberliğini kabul ederlerse manevi mirasçım olurlar.

YAVUZ SULTAN SELİM

Yavuz Sultan Selim, 10 Ekim 1470'de doğdu. Babası Sultan İkinci Bayezid, annesi Gülbahar hatundur. 25 Nisan 1512 yılında tahta çıktı. Tarihçiler, Yavuz Sultan Selim'i, sekiz yıla seksen yıllık iş siğdirmiş büyük bir padişah olarak değerlendirirler. Yavuz Sultan Selim, 22 Eylül 1520'de, "Aslan Pençesi" denilen bir çiban yüzünden henüz elli yaşında iken vefat etti. Hazine de mührü olan tek padişahtır.

1. Cesaret insanı zafere, kararsızlık tehlikeye, korkaklık ise ölüme götürür.
2. Cesaretiyle yaşamayan, esaretiyle ölür.
3. Devletleri yıkan tüm hataların altında, nice gururun gafleti yatar.
4. Âlimlerin bindiği atın ayağından üstümüze sıçrayan çamur, şerefimizdir.
5. Bütün dünya benim olsa gamım bitmez nedendir bu?
6. Sanma şahım herkesi sen sadıkane yar olur
Herkesi sen dostun sandın, belki ol ağyar olur
Sadıkane, belki ol cihana serdar olur
Yar olur, ağyar olur, serdar olur, dildar olur
7. Şirler pençe-i kahrımdan olurken lerzan; beni bir gözler-i ahuya zebun etti felek.
8. Amalimiz, efkârımız ikbal-i vatandır,
Serhaddımıza kal'a bizim hak-ı bedendir,
Osmanlılarız, ziyetimiz kanlı kefendir,
Kavgada şahadetle bütün kam alırız biz,
Osmanlılarız, can veririz nam alırız biz!
9. Hz. Muhammed peygamberlerin padişahıdır. Diğer peygamberler onun ordusudur. Yarattığı maksat O'dur. Bu kevn-ü mekân O'nun yüzü suyu hürmetine yaratılmış bir tufeylidir.
10. Yüce Allah beni atalarımın ocağına padişah yapınca, şeriki ve benzeri olmayan Hakk Teâlâ hazretlerine tazarru ve niyaz ile münacatlar eyledim. Ey asuman u zeminin yaratıcısı ve ey ins ü cinin ve hassın olan Beytullah'ın ki o Kâbe-i saadet penahdır bulunduğu Mekke-i Mükerreme ile iki cihan fahri habibin Muhammed Mustafa'nın mezarları, saadetlü merkad-i hümayunlarının olduğu Medine-i Münevvere'nin süpürgeçiliğini bana nasip eyle.

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN

27 Nisan 1495 tarihinde Trabzon'da dünyaya gelen Kanuni Sultan Süleyman, Yavuz Selim'in ve Hafsa Hatun'un çocuğudur. Hükümdar ailesinde bulunan tek erkek evlat olması sebebiyle babasının ardından tahta direkt olarak geçmiştir. Kanuni Sultan Süleyman, 7 Eylül 1566 tarihinde hayatını kaybetti.

1. Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda, bir nefes sıhhat gibi.
2. Saltanat dedikleri bir cihan kavgasıdır
Olmaya bahtü saadet dünyada vahdet gibi.
3. Her iyiliğin kaynağı adalettir.
4. Mala muhabbet göstereni devlet hizmetinde kullanma. Zira o adamlar ki; Allah'ın bana emanet ettiği halkı ezerler.
5. İslamiyeti yaymaktan başka bir şey düşünmedim.
6. Sanatkarlar, sizler her biriniz benim için tıpkı yeniçeri gibisiniz. Onların kılıcı, sizin ise kaleminiz bize güç üstüne güç katacaktr.
7. Her kimse ki; vakıflarımızın bekasına özen ve gelirlerinin arttırılmasına itina gösterirse; bağışlayıcı olan Allah Teala'nın huzurunda ameli güzel ve makbul olup, mülakati sayılamayacak kadar çok olsun. Dünya üzüntülerinden korunsun ve muhafaza edilsin.
8. Her kim ki; Allah'tan korkmayıp, vakıflarımıza zarar vermeye niyet eder veya değiştirirse; dünyada zalimler grubundan sayılsın, ahirette elleri boş, Allah'ın rahmetinden mahrum ve sonsuz azaplarla azap olunsun.
9. Bir insana yetki vermek için sakın önceki haline güvenmeyesin. Nice kimseler vardır ki eline fırsat geçmediği için zühd ve takva yolunda gözükür. Fırsatı ele geçirdiğinde Nemrut ve Firavun kesilir.
10. Devlet adalet üzerine inşa edilir.

I. MURAT HÜDAVENDİGAR

Sultan Birinci Murat, 1326'da, Bursa'da doğdu. Babası Orhan Gazi, annesi Bizans tekfurlarından Yar Hisar Tekfuru'nun kızı olan Nilüfer Hatun'dur (Holoфіra). Sultan Birinci Murat, fethettiği yerlerde yaşayan Hıristiyan halka iyi davrandığı için onların sevgisini kazanmıştı. 1382 yılından itibaren "Murat Hüdavendigâr" diye anılan Sultan Birinci Murat, Birinci Kosova Savaşı'ndan sonra savaş alanını gezerken, 1389 yılında Sırp Asilzâdesi Milos Obraviç (Sırp Kralı Lazar'ın damadı) tarafından hançerlenerek şehit oldu. Osmanlı başkentini Bursa'dan, Edirne'ye taşımış; Osmanlı Devletini imparatorluk boyutuna getirmiştir.

1. Ya Rabbi! Bu fırtına, şu aciz Murat kulunun günahları yüzünden çıktıysa, masum askerlerimi cezalandırma!
2. Allah'ım! Onlar ki buraya kadar sadece Sen'in adını yüceltmek ve İslam'ı tebliğ etmek için geldiler.
3. İlahi! Bunca kere beni zaferden mahrum etmedin. Daima duamı kabul buyurdun. Yine sana iltica ediyorum, duamı kabul eyle. Bir yağmur nasip eyle. Bu toz bulutu kalsın. Kafirin askerini aşıkâr görüp, yüz yüze cenk edelim.
4. Ya ilahi! Mülk de, bu kul da Sen'indir. Ben aciz bir kulum. Benim niyetimi ve esrarımı en iyi Sen bilirsin. Mal ve mülk maksadım değildir.
5. Yalnız Sen'in rızanı isterim.
6. Ya ilahi! Bu mümin askerleri küffar elinde mağlup edip helak eyleme. Onlara öyle bir zafer lütfet ki, bütün Müslümanlar bayram eylesin. Dilersen o bayram gününde şu Murat kulun yolunda kurban olsun.
7. Ya ilahi! Bunca Müslüman askerinin helakine beni sebep kılma. Bunlara yardım eyle ve zafer bahşeyle. Bunlar için benim canımı kurban ederim. Yeter ki beni şehitler zümresine kabul eyle.
8. Asakir-i İslam için teslim-i ruha razıyım.
9. Tek ki, bu müminlerin uğruna benim ruhum feda olsun.
10. Beni gazi kıldın. Sonunda da lütfen keremen şehit eyle! Amin.

II. ABDÜLHAMİT

Sultan İkinci Abdülhamit 21 Eylül 1842 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. Babası Sultan Birinci Abdülmecit, annesi Tîr-i Müjgan Kadın Efendi'dir. Kültür derslerinin yanında musiki dersleri aldı ve piyano çalmayı öğrendi. Sultan İkinci Abdülhamit, yıkılmak üzere olan Osmanlı İmparatorluğunu 33 yıl ayakta tutmayı başarmış büyük bir padişahdır. II. Abdülhamit Han Hamidiye adı verilen nefis içme suyunu borularla İstanbul'a getirtti. Karayollarını Anadolu içlerine kadar uzatan Sultan İkinci Abdülhamit, Bağdat'a ve Medine'ye kadar da demiryolları döşetmiştir. Ülkenin her bir yanına kız liseleri, Darülfunun (İstanbul Üniversitesi)'u açtı. 3 yıl Selanik'teki Alatinî Köşkünde ev hapsinde tutulduktan sonra 1912'de İstanbul'daki Beylerbeyi Sarayı'na getirildi. 10 Şubat 1918'de İstanbul'da vefat etti.

1. Tekerrür eden tarih değil, insanların hatasıdır.
2. Güler yüz, tatlı dil ve sır saklamak başarının temel prensiplerindedir.
3. Birlik ve beraberlikte kuvvet, ayrılıkta sıkıntı ve felaket vardır.
4. Dikkatsizlik özür değildir.
5. Emriniz altındakileri sevmedikçe, onları hakkıyla hizmet ettiremezsiniz.
6. Esaretin bir çeşidi de borçlanmadır.
7. Savaş yalnız sınırlarda olmaz, savaş bir milletin topyekun ateşe girmesidir. Eğer bu bütünlük sağlanmamışsa yenilgi katedir.
8. Bir karış dahi olsa vatan toprağını satmam, zira bu vatan bana değil milletime aittir, bu topraklar kanla alınmıştır, kanla verilir.
9. Eğer Müslümanlara huzur yoksa, Kraliçe de rahat uyuyamayacak.
10. Bizi yükselten dinimize karşı duyduğumuz aşktır.

SELÂHATTİN EYYUBİ

Sultan Selâhaddin-i Eyyûbî, 1137'de doğmuş ve 4 Mart 1193 de Şam'da vefât etmiştir. Haçlılara karşı yaptığı bütün muharebelerde galip gelmiş, tarihe parlak zaferler hediye etmiştir. Sultan Kılıçaslan zamanında Haçlıların eline geçen Kudüs'ü, 1187'de tekrar geri almıştır. Bu fetih üzerine bütün Avrupa ayağa kalkmış, fakat Selâhaddin-i Eyyûbî, mücadelesinden bir an gerilememiştir. Selâhaddin-i Eyyûbî, dini ve vatani için cepheden cepheye koşmuş müstesnâ bir şahsiyettir.

1. Bizim görevimiz karşımızdaki düşmanın azlığına ve çokluğuna göre savaşıp savaşmamaya karar vermek değildir. Bizim görevimiz onlarla Allah'ın adı yüce olsun diye sonuna kadar savaşmak, gerektiğinde şehit olabilmektir.
2. Davana inan, hedefe kilitlen.
3. Biriktirdikçe değil, dağıttıkça çoğalırsın.
4. Güven ver ki, emniyet bulasın.
5. Dostunu hoş gör, düşmanına adil ol.
6. Herkesi, yanınızda her zaman rahat hissettirin.
7. Hata etmek pahasına affetmeyi, isabet etmek pahasına cezalandırmaya tercih ederim.
8. Kudüs şehri ve Mescidi Aksa Haçlıların işgali altında bulunduğu müddetçe ben nasıl olur da gülebilirim, nasıl olur da sevebilirim ve nasıl olur da istediğim gibi rahatça yemek yiyebilirim.
9. Dostlarıyla uğraşanlar, düşmanlarıyla savaşmazlar.
10. Eğer savaş yapmadan bir milleti çökertmek istiyorsanız, genç kuşak arasında çıplaklığı ve zinayı sıradan hale getirin.

İBN SİNA

Batı'da "Avicenna" diye tanınan ünlü Türk İslam filozofu ve hekimi İbn Sina, 980 yılında Buhara'nın Afşana kasabasında doğdu. Babası Abdullah bin Sina, Buhara'da yüksek rütbeli bir memurluk yapmıştır. İbn Sina çok küçük yaşlarda özel dersler verdirilerek yetiştirilmiştir. Matematik, hukuk, mantık, felsefe ve tıbbi çok küçük yaşta öğrenmiş, 10 yaşında Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş ve 16 yaşında ünlü bir hekim olmuştur. İbn Sina kısa bir süre devrin filozofu Natilî'den dersler almıştır. Tıp ve felsefe alanında 200 kitap yazmıştır. Tüm kitaplarına "Bismillahirrahmanirrahim" diyerek başlamıştır. Tıbbın Kanunu Kitabı, 7 asır boyunca Avrupa'da temel kaynak eser olarak okutulmuştur. "Alimlerin Sultanı" olarak tanımlanacak derecede büyük bir filozof ve bilim adamıdır. İbn Sina, 1037 yılında İran'ın Hamedan kentinde vefat etti.

1. Doktora ihtiyaç duymamak için; az yemek, az uyumak, az konuşmak ve herkesle düşüp kalkmamak gerekir.
2. Akli bol olan, zamanın kıtlığından zarar görmez.
3. Her kalbi kuvvetli olan çok sevinen olmadığı gibi, her çok sevinçlinin de kalbi kuvvetli değildir.
4. Hiç kimse görmek istemeyen kadar, kör değildir.
5. Şarkı söylemek, sağlığı koruyan en iyi egzersizdir.
6. Bilim ve sanat iltifat görmediği yeri terk eder.
7. Şairler söz sultanlarıdır. Hekimlerse bedende saltanat kurarlar. Şairlerin dil güzelliği ruha zevk verir. Hekimlerin özverisi hastaları iyileştirir.
8. İnsanın ruhu kandil, bilim onun aydınlığı, Tanrısal bilgeliğe kandilin yağı gibidir. Bu ruh kandil gibi yanar ve ışık saçarsa o zaman sana "diri" denilir.
9. Ben erdemden başka zenginlik tanımıyorum.
10. Aletlerin en faydalısı kalemdir. Bir şişe mürekkep bir külçe altından hayırlıdır.

SABUNCUOĞLU ŞEREFEDDİN

1385 yılında Amasya'da dünyaya gelen Sabuncuoğlu Şerefeddin, Amasya'da bulunan Bimarhane'de Burhaneddin Ahmed'den tıp eğitimi almıştır. Henüz 17 yaşındayken Bimarhane'de hekimlik yapmaya başlamıştır. 14 yıl boyunca Bimarhane'de çalışmalarını sürdürmüştür ve adı tüm Anadolu'da duyulmuştur. Hekimlik görevini sürdürdüğü sırada Cerrahiyye-i İlhaniyye eserini tamamlayan Sabuncuoğlu Şerefeddin, İstanbul'a giderek eserini Fatih Sultan Mehmed'e sunmuştur. Sabuncuoğlu Şerefeddin, 1468 yılında hayatını kaybetmiştir.

1. El yazmalarında mali hülya (hülyaya meyil), unutkanlık ve baş ağrısı gibi psikiyatriyle ilgili durumlarda dağlama yapılmasını öneriyor. Kendisinin tam da günümüze karşılık gelen bir psikiyatrik yaklaşımı var.
2. Önce bitkisel ilaçları kullan, onlar fayda etmezse başına sıcak uygulaması yap, o da fayda etmezse dağlama yap, ama dikkat et demiri cildine değdirme, diyor.
3. Sabuncuoğlu Şerefeddin ile dönemin hekimleri arasındaki en büyük fark Sabuncuoğlu Şerefeddin'in hastalıkları cerrahi müdahaleler ile tedavi etmesidir. Dönemin hekimleri tüm hastalıklara hatta cerrahi müdahale gereken hastalıklara bile ilaç ile müdahale ediyorlardı. Sabuncuoğlu Şerefeddin yaptığı cerrahi müdahaleler sonucunda birçok hastayı sağlığına kavuşturmuştur.
4. Sabuncuoğlu Şerefeddin, cerrahi işlemlerinin birçoğunu önce hayvanlar üzerinde denemiş ve başarılı sonuçlar elde etmiştir.
5. Sabuncuoğlu Şerefeddin kendi üzerinde de bazı denemeler yapmıştır.

6. Bir panzehir üzerinde çalışmalar yapan Sabuncuoğlu Şerefeddin, panzehiri içmiş ve bir yılan bularak kendini ısırtmıştır. Panzehir sayesinde yılan ısırmasından sonra herhangi bir zehirlenme belirtisi görülmemiş hatta Sabuncuoğlu Şerefeddin'in parmağı bile şişmemiştir.
7. İlk Türkçe cerrahi eser olan Kitâbü'l-Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye'yi kaleme alarak bilime önemli bir katkı sağlamıştır.
8. Bugün psikiyatri tarihi deyince, ancak 200 yıl geriye gidebiliyoruz, fakat Sabuncuoğlu'nun el yazmalarındaki psikiyatri alanındaki tedavilerini anlattığı resimler 500 yıllık bir geçmişi anlatıyor. Ve psikiyatri literatüründe bu bilinmiyor.
9. 1468 yılında "Mücerrepname" adlı eseri kaleme almıştır. Bu sırada seksen yaşının üzerindedir.
10. "Ben zayıfların zayıfı ve en muhtaç kul olan el-Hac İlyas oğlu, Ali oğlu, Sabuncuoğlu lakaplı Şerefeddin. Allah belalardan korusun, Amasya Darüşşifasında tabibim."

İBN HALDUN

İbn Haldun 14. yy. da yaşamış en büyük tarihçilerden biridir. Aynı zamanda da bir tarih felsefecisi ve toplum bilimcisidir. İbn Haldun 1332 yılında Tunus'da doğdu. Fıkıh, Kur'an, matematik, mantık ve kelim eğitimi alan İbni Haldun Tunus, Cezayir, Fas, Endülüs arasında dolaşmış toplum düzeni, insanların gelenek ve göreneklerini yaşayış biçimlerini incelemiş, toplumlar arasındaki ayrılıkları görmüş ve tarih felsefesine böyle gözlemci ve deneyici bir açıdan yaklaşmıştır. 1374 yılında Afrika da küçük bir kasabaya çekilerek meşhur "Mukaddime"sini yazmıştır. 1383-1406 yılları arasında Mısır'da kadılık yapmış, 1406 yılında burada ölmüştür.

1. Merhamet, masum olduğu için her kalbe misafir olamaz.
2. Devlet askerle korunur, asker parayla beslenir, para vergiyle sağlanır, vergi ülkenin mamurluğuydur. Ülkenin mamurluğu adaletlidir.
3. Adaletsizlik medeniyeti mahveder.
4. Halk hükümdarın dinindedir.
5. Devletler de insanlar gibidir; doğar, büyür ve ölürler.
6. Fazla tevazu gösterenler, vasat insandan nasihat dinlerler.
7. Her akıl, gücünün yetmediği ve idrak edemediği şeyleri inkar eder.
8. İnsan alışkanlıklarının çocuğudur.
9. Geçmişler geleceğe, suyun suya benzemesinden daha çok benzer.
10. İnsan beyni değirmen taşına benzer. İçine yeni bir şeyler atmazsanız, kendi kendini öğütür.

EL BİRUNİ

Ebu Reyhan Muhammad bin Ahmed el-Biruni, bugünün Özbekistan'ı sayılan Harezm'de 973 senesinde doğdu. Bölgenin hükümdar ailesinden olan Ebu Nasr Mansur'dan bilim konularıyla ilgili ilk eğitimini aldı. Ebu Nasr Mansur seçkin bir gök bilimci ve matematikçiydi ve El-Biruni'ye öklid geometrisi ve batlamyus astronomisini öğretti. 11. yüzyılın önemli Müslüman hükümdarlarından Gazneli Mahmut ise Hindistan seyahatlerine El-Biruni'yi de götürdü. El-Biruni, meşhur kitabı Kitab'üt-Tahkik Ma li'l-Hind'i 1017-1030 yılları arasında Hindistan'da yaşarken yazdı. 17 yaşında bilimsel çalışmalarına başlayan Biruni, Yunan filozoflarından Aristo, Arşimet ve Demokritus'un çalışmalarından etkilendi.

1. Biruni güneşin yüksekliği ve şehrin boylamını hesapladı. Güneşin hareketlerinden mevsimlerin ne zaman başladığını belirledi.
2. Dünyanın çapını, bugünkü değere çok yakın olarak buldu.
3. Jeodezi biliminin kurucusu oldu.
4. Hindistan'dayken öğrendiği trigonometrinin astronomiden ayrı bir bilim olarak görülmesi gerektiğini savundu. Trigonometrik fonksiyonlarda yarıçapın birim olarak kullanılmasını önerdi.

Biruni'nin astronomi ve coğrafya ölçümleri için geliştirdiği birçok alet zaman içerisinde kayboldu. Günümüze kadar ulaşan ölçme araçları ise piknometre, mekanik usturlap ve bazı harita projeksiyonlarıdır.

5. Aynı zamanda çok iyi bir ansiklopedi yazarı olan Biruni, El-Asar'il-Bakiye an'il-Kuruni'l Haliye isimli kitabında Orta ve Yakın Doğu'da kullanılmakta olan takvim sistemlerini gösterdi.

6. Hindistan'ın erken ortaçağ bilimlerini betimleyerek, matematik, astronomi ve astrolojinin temellerini anlattı. El-Kanunü'l-Mesudi kitabı ile ise ayrıntılı bir matematiksel coğrafya eseri yazdı.
7. İstihrâc el-Evtâr fi Dâire adlı kitabında Orta Asya'nın topoğrafyasını belirledi. Kitabü'l Cemahir fi Ma'rifeti Cevahir'de 50'nin üzerinde mineral, maden, metal, alaşım, porselen gibi maddeler hakkında detaylı bilgi verdi. Kitabında, her bir maddenin, maddeleri birbirinden ayırt etmeye yarayan özgül ağırlıklarını gösterdi.
8. Ömrü boyunca incelediği bitkileri Kitâbü's-Saydele adlı kitabında listeledi ve doğal ilaçların hangi hastalıklara iyi geldiğini kapsamlı bir şekilde anlattı.
9. El Biruni Newton'dan 700 yıl önce, Newton'un matematiksel olarak ispatladığı yer çekimi kuramı üzerine ilk fikirlerini ileri sürdü. Ayrıca geliştirdiği teleskoplar ile gözlemleri sonucunda, gezegenlerin güneş etrafında döndüğünü doğrulayan Galileo'dan da 600 yıl önce, 'dünyanın döndüğü' fikrini El-Biruni savundu. Dünya dönüyorsa, ağaçlar ve taşların neden fırlamadığı sorusuna ise merkezde bir çekicilik olduğu ve her şeyin dünyanın merkezine düştüğü cevabını verdi. Kuzey, güney, doğu ve batının farklı noktalarda bulunduğunu; denizlerin ardında bir karanın bulunduğunu (Bugünkü Amerika) öngördü.
10. Kendisinden çok sonra gelen Newton, Toricelli, Copernicus, Galileo gibi bilim adamlarına ilham kaynağı olan El-Biruni, 75 yaşında vefat etti. Türkçe dâhil 15 dilde yayımlanan The UNESCO Courier dergisi, 1974 yılında çıkardığı sayıyı El-Biruni'ye ayırdı. El-Biruni'yi "Bin yıl önce, Orta Asya'da yaşamış evrensel deha" olarak tanıttı.

FARABİ

Gerçek ismi Muhammed bin Tahran bin Uzlug olan büyük İslam düşünürü, Farab kendinde doğduğundan Farabi olarak anılmaktadır. 870 ve 950 seneleri arasında yaşamını sürdüren İslam filozofu medrese öğrenimi görmüş ve ardından Harran'a geçerek burada felsefe üzerine araştırmalar yürütmüştür. Seyfûddeven'in (Hemedani hükümdarı) konuğu olarak Halep'te bulunmuştur. Mantık, psikoloji ve siyaset konularında önemli bir otoritedir. Aristo'dan sonra "İkinci öğretmen" olarak adlandırılacak kadar önemli bir filozoftur. Ölümü ise Şam'da 950 senesinde vuku bulmuştur.

1. Toplum; sevgi ile kaynaşır, adaletle yaşar, dürüstlikle ayakta kalır.
2. Allah seni yükselttikçe, sen gönlünü alçalt.
3. Var mısın ki, yok olmaktan korkuyorsun.
4. Uzun konuşanı kısa dinlemek gerekir.
5. Önce doğruyu bilmek gerekir. Doğru bilinirse yanlış da bilinir. Ama önce yanlış bilinirse doğruya ulaşılamaz.
6. Sevginin kurduğu devleti adalet devam ettirir. Yıkacak olan da zulümdür, adaletsizliktir.
7. İyi bir insan öldüğünde ona ağlamayın, asıl onu kaybeden topluma ağlayın.
8. Erdemli hayat en güzel şekliyle şehir hayatında oluşturulabilir.
9. Erdemli toplum, bütün organları yerli yerinde çalışan sağlıklı bir bedene benzer. Erdemli toplumdaki her birey, sorumluluklarını en güzel şekilde yerine getirerek dayanışma içerisinde başkalarının ve kendisinin mutluluğuna katkıda bulunur.
10. Mutluluk; insanın biyolojik ve duygusal taleplerini karşılamak, alelade bir hayat yaşamak suretiyle elde edeceği maddi ve bedeni bir rahatlık ve memnunluk hali olmayıp, aklın ve akla uygun yaşamının verebileceği en yüksek bilgi, düşünce ve halka donanımıyla kazanabilecek ruhi bir yetkinliktir.

YUSUF HAS HACİP

1017 yılında Balasagun'da doğdu. Karahanlı Devleti zamanında yaşadı. İyi bir eğitim aldı. Çağının geçerli bilimlerinin yanı sıra Arapça ve Farsça'da öğrendi. Kendisine önceden Balasagunlu Yusuf deniliyordu, sonra kendisine Has Hacip ünvanı verildi. 1069-1070 yılları arasında Kutadgu Bilig adlı manzum eserini tamamlayıp Karahanlılar Devleti hakanı Ulu Kara Buğra Han'a sundu. Bu kitabı okuyan Ulu Kara Buğra Han kendisine Ulu Has Hacip ünvanı ve Kaşgar'da vezir yardımcısı olarak görev verdi. Yusuf Has Hacip, Türk edebiyatındaki ilk siyasetnameyi yazdı ve Türk edebiyatında ilk nazım şeklini yani mesneviyi o kullandı. 1077 yılında Kaşgar'da vefat etti.

1. Adalet göğün direğidir, yıkılırsa gökyüzü yerinde durmaz.
2. Heves ve öfke anında hiçbir şey yapma. Her iki halde de dişini sık, sabret.
3. Umud ile korkuyu kendine kanat kıl.
4. Zulüm yanan ateş gibidir, yaklaştığı yakar. Kanun ise su gibidir, akarsa nimet yetiştirilir.
5. Helalin adı kaldı onu gören yok; haram desen kapışıldı hala doyan yok.
6. Hiçbir işte acele etme, sabırlı ol. Kendini tut, sabırlı insanlar arzularına erişirler.
7. Hangi iş olursa olsun sen onu tatlı dille karşıla, her işte tatlı dil kullanırsan saadet sana bağlanır. Dilini ve gözünü gözet, boğazına dikkat et. Az ye fakat helal ye.
8. Başının selametini istiyorsan dilini tut, ağzından yakışıksız söz kaçırma! Söz bilerek söylenirse bilgi sayılır; bilgisizin sözü ise kendi başını yer. Söz söylemek faydasız değildir; ama çok sözden de fayda görmedim. Sen de sözü sırasında ve az söyle!
9. Hangi işe girersen önce sonunu düşün, sonu düşünülmeyen işler insana zarar verir.
10. Başkan olacak kişinin özellikleri; akıllı, bilgili, alçakgönüllü, adaletli, cömert, erdemli, sabırlı, yiğit, cesur, sükunetli, asaletli olmalıdır.

SADI ŞİRAZİ

Sadi Şirazi İslam alimlerinden ve büyük velilerdendir. Asıl adı Müslihüddin Şeyh Sadi'dir. 1210'te Şiraz'da doğdu, 1291'de Şiraz'da vefat etti. Abdülkadir Geylani hazretlerinin halifesinin talebesidir. Onun derslerinde yetişerek kemale erdi. Ömrü ilim öğrenmekle, talebe yetiştirmek ve insanlara doğru yolu göstermekle geçti.

1. Birinin gönlünü incitmişsen, bil ki bir gün sende incineceksin.
2. İllele ölmek, zilletle yaşamaktan daha iyidir.
3. Midesi geniş olanın yüreği dar olur.
4. Kanaatkarların başı her zaman dik olur.
5. Ne karınca güçsüz olduğu için aç kalır, ne de aslan güçlü olduğu için tok kalır. Kendi haysiyetine itibar etmeyenler, başkasının şerefine itibar etmez.
6. Sadi Şirazi'nin Birleşmiş Milletler'in New York'taki Binasının Duvarında Yazılı Şiiri:
Beni adem azay-ı yok digerent
Ki der aferin eş zivek Geuherent
Çu uzvi bider averet Rizigar
Diğer uzuv hara nament karar
Tu kes mihneti Digeran bi gemi
Ne şayet ki Namet nehen ademi
(Bütün organlar birbirinin organı mesabesindedir, çünkü yaratılış itibari ile bir tek cevherdendir. Günün birinde bu organlardan biri hastalanırsa diğer organlarında huzuru kalmaz, onlarda rahatsız olur. Gerçek böyle ise ey insan, eğer sen başka insanların mihnetinden, ızdırabından habersiz yaşıyorsan, sana da insan demek doğru olmaz.)
7. Kalbi kırıkların hatırını sor, onları sevindir.
8. Öyle güzel bir hayat yaşa ki; öldüğün zaman insanlar bir güneş battı, bir yıldız kaydı diye ağlasınlar. Elin kolun serbestken hayra çalış, yarın kefen vücudunu hapsedince elini kolunu çıkaramazsın. Kabrinin üstünde güneş, ay ve ülker daha nice zamanlar parlayacak fakat sen mezar yastığından başını kaldıramayacaksın.
9. Akıllılar istedikleri şeyi, akılsızlar başkalarının istediğini öğrenirler.
10. Ben doğru yolda kaybolmuş kişi görmedim.

SULTAN MUHAMMED ALPARSLAN

Horasan Meliki Çağrı Bey'in oğludur. 20 Ocak 1029'da doğdu. Henüz küçük yaşta iken, babası Çağrı Bey'in hastalanması üzerine idareyi ele alarak Gazneli taarruzlarını durdurması, 1049'da Karahanlılara ve 1058'de Gaznelilere karşı zaferler kazanması, Çağrı Bey'in son yıllarında veliaht sıfatıyla yönettiği Horasan ve bütün Selçuklu topraklarında büyük bir itibar kazanmasını sağladı. 26 Ağustos 1071 cuma günü Malazgirt ovasında yapılan meydan savaşında Selçukluların kazandığı büyük zafer Türklere Anadolu kapılarını açarak dünya tarihine tesir etti. Sultan Alparslan, Karahanlı topraklarında bir süre kuşatmaya direndikten sonra teslim olarak huzura kabulünü isteyen Barzam Kalesi kumandanı Yûsuf Hârizmî (Barzemî) tarafından, çizmesine sakladığı küçük bir hançerle vurularak ağır şekilde yaralandı, dört gün sonra da 24 Kasım 1072'de şehit oldu.

1. Yarabbi, seni kendime vekil yapıyor, azametini karşısında yüzümü yere sürüyor ve senin uğruna savaşıyorum. Bana yardım et, sözlerimde hilaf varsa beni kahret.
2. Bizans İmparatoru Romanos Diogenes'i, "Allah iyilik düşünenlerin arzularını gerçekleştirir, bu sebeple seni tahtına iade edeceğim" diyerek serbest bırakmasını dünya hayranlıkla yazar.
3. İyi bir hatip, cesur, yiğit, tedbirli, kararlı, cömert, sabırlı, merhametli, affeden, sözüne sadık, dindar, düşmanlarına bile saygılı.
4. Etrafındaki insanların görüşüne istişaresine değer veren, istikametli, kısaca bir liderde bulunması gereken üstün vasıflara haiz bir lider.
5. Malazgirt'ten bir gedik açıp girdik, bu vatana yurt dedik.
6. Size öyle bir vatan aldım ki, ebediyen sizin olacaktır.
7. Veli, fethin babası, büyük cihangir.
8. Biz Türkler, temiz Müslümanlarız. Bidat nedir bilmeyiz. Onun için Allah bizi aziz kıldı.
9. Tarihi okumayan ve tarihini bilmeyen bir milletin sonu hüsrandır.
10. Askerlerim! Bugün burada ne emreden bir sultan, ne de emir alan bir asker vardır. Ya zafer kazanırsınız, ya şehit olarak cennete gideriz. İsteyen benimle gelsin, istemeyen geri dönsün. Eğer ben ölürsem, sırtımdaki elbise kefenim olsun.

NİZAMÜLMÜLK

Gerçek ismi Ebu Ali Hasan'dır. Nizamülmülk, 10 Nisan 1018 tarihinde İran'ın, Horasan bölgesinin Tus kentinde doğdu. Dönemin ünlü hocalarından dersler aldı. Daha sonra yeni kurulmakta olan Selçuklu Devleti'nin hizmetine girerek Davut Bin Mikail, Alparslan ve Melikşah gibi hükümdarların baş vezirliğini yaptı. Bunun yanında görev süresi boyunca cami, kervansaray ile okul gibi birçok eser de yaptırdı. Ayrıca pek çok dile çevrilen ünlü eseri Siyasetname'yi yazdı. Nizamülmülk, 14 Ekim 1092 tarihinde Hasan Sabbah'ın kurucusu olduğu Haşhaşi (Suikastçi) tarikatının bir üyesi tarafından sırtından hançerlenerek şehit edilmiştir.

1. İstişare yapmadan icraatta bulunan liderler, bencil ve zayıf görüşlüdür.
2. Başarıya yaklaşmış öyle işler gördüm ki bu başarının vasata uğramasının nedeni acelecilik olmuştur.
3. Yöneticilik inkar ve küfürle ayakta kalabilirlerse de zulümle ayakta kalamaz.
4. Yöneticiler bir şeyi işittikleri veya bir şeyden şüphelendikleri zaman bu konuda gerçeği anlayıncaya kadar, yalanı doğrudan ayırt edinceye kadar yavaş hareket etmelidir.
5. Ordu, devlet başkanının emrine her zaman amade olmalıdır.
6. Öyle insanlar vardır ki, dostlukları ile düşmanlıkları arasında bir fark yoktur. En iyisi, bu tür insanlardan uzak durmaktır.
7. İlmin değeri de diğer mumların kendisinden ışık aldığı enerji kaynağına benzer.
8. İnsanın mükemmelliği ve aklı kızmasındadır, eğer kızarsa kızgınlığın aklına değil aklının kızgınlığa galip gelmesi lazımdır.
9. Bütün insanların kabiliyetlerine göre işi olmalı, bunun aksine hareket edilmesine devlet başkanı izin vermemeli.
10. Devlet, herkese nasip olmayacak büyük bir nimettir. Bu nimete sahip olan kimse, ahirette büyük bir külfetle de karşı karşıya olduğunu bilmelidir. Fırsat eldeyken devletin malını devlet için harcamalı, dünyalık yağmak yerine ahiret için hazırlık yapmalıdır. Devlet idaresinde ünvanlar çoğalırsa, çok olan şeyin kıymeti olmayacağı gibi, tesiri de olmaz.

ŞEMS – İ TEBRİZİ

Şems-i Tebrizî ya da Şems ed-Dîn Muhammed (d: 1185 - ö:1248), Azeri Azerbaycan Türklerinin İslam alimi ve mutasavvıfı. Mevlânâ Celâleddîn Rûmî'nin gönül dünyasında büyük değişikliklere sebep olan ve Mevlânâ tarafından yazılan ilâhî aşk şiirlerinden oluşan "Dîvân-ı Şems-î Tebrizî" adındaki nazım eser sayesinde tanınan bir din âlimidir.

1. Kadın; bilmeyene nefis, bilene nefestir.
2. Susmak bazen asalet, bazen nezakettir. Hele de incitmekten korkuyorsan sevdiklerini, susmak o zaman ebedi zarafettir.
3. Eğer hala kızırıyorsan, kendin ile olan kavgan bitmemiş demektir.
4. Ruhunun ölçülerine uymayan kıyafetleri boşuna valizinde taşıma.
5. Olmadı diye sızlandığın dünya, gün gelir olmadı diye şükredersin.
6. Tebessüm bedavadır, vereni üzmez alanı mutlu eder.
7. Şu dünya bir dağ gibidir. Ona nasıl seslenirsen o da sana sesleri öyle aksettirir. Ağzından hayırlı bir laf çıkarsa, hayırlı laf yankılanır. Şer çıkarsa, sana gerisin geri şer yankılanır. Öyleyse kim ki senin hakkında kötü konuşur, sen o zaman hakkında kırk gün kırk gece sadece güzel sözler et. Kırk günün sonunda göreceksin ki her şey değişmiş olacak. Senin gönlün değişirse dünya değişir.
8. Kader hayatımızın önceden çizilmiş olması değildir. Bu sebeple "ne yapaım kader böyleymiş" deyip boyun bükmek cehalettir. Kader yolun tamamı değil, sadece yol ayrımlarını verir. Güzergâh bellidir ama nereden sapacağın kararı yolcuya aittir.
9. Hayatın ne tam hakimisin, ne de hayat karşısında çaresizsin. İlmin tamamı 3 şeyde toplanmıştır. Zikreden dil, şükreden kalp, sabreden beden.
10. Biri gelir seni sen eder, biri gelir seni senden eder.

AKŞEMSEDDİN

1389 yılında Şam'da doğmuştur. Akşemseddin asıl adı ile Mehmet Şemseddin, çok yönlü Türk âlimi, tıp insanı ve Şemsîyye-î Bayramîyye isimli Türk tarikâtının kurucusu. Fatih Sultan Mehmet'in hocası olarak bilinmektedir.

1. Güzel erdemli kişi, toprak gibidir. Toprağa her türlü hurda ve ıskarta atılır ama topraktan hep güzel şey biter.
2. Veli, insanlardan gelen sıkıntılara tahammül edip katlanan kimsedir.
3. Kimseye sitem ve cefa etme, böyle yapan Hüda'ya dost olamaz.
4. Her işe besmele ile başla.
5. Temiz ol.
6. Nimete şükür, belaya sabır et.
7. Namahreme bakma.
Harama bakma gaflet verir.
8. Edepli, mütevazi ve cömert ol.
9. Yalnız bir evde yatmaktan sakın.
10. Kimsenin kalbini kırıp viran eyleme.

İMAM GAZALİ

İmam Gazali, 1058 yılında Horasan'ın Tus şehrinde dünyaya geldi. Gazzâlî ya da tam adıyla Hüccetü'l-İslâm Ebû Hâmid Muhammed bin Ahmed el-Gazzâlî et-Tûsî, Büyük Selçuklu Devleti devrinin İslam âlimi, filozofu, mutasavvıfı ve müderrisidir. Büyük Selçuklu Devleti veziri Nizamülmülk'ün yakın arkadaşıdır. İslam devletinin Araplardan Türklere geçmesini halk nezdinde sağlamıştır. En büyük eseri, ömrünün sonlarına doğru yazdığı, El-Müstesfa'dır.

1. Mezar dakilerin pişman oldukları şeyler için, dünyadakiler birbirlerini kırıp geçiriyorlar.
2. Hac ve Umre ibadeti helal mal ile yapılmalıdır.
3. Mantık ilmini bilmeyenin ilmine güvenilmez.
4. Emaneti, taşıyıcı olması sebebiyle eşyanın en şerefli olan akıl almıştır.
5. Yarar sağlamayan ilimden Allah'a sığınırız.
6. Başarıya ulaştıracak ve düzgün yola götürecektir olan Allah'tır.
7. Say ki öldün... Yalvardın... Yakardın... Sana bir gün daha verildi... Bugünü o gün bil, öyle yaşa.
8. Ahlakî açıdan bizzat iyi olan tek gerçek ve en yüksek iyi Allah'tır. Ahlakın gayesi de O'dur. İyi ve erdemli olan sevilir. Kötü ve erdemsiz olandan nefret edilir.
9. Akıllı kişi, farklı şeyler arasındaki benzerlikleri; benzer şeyler arasındaki farkları görür.
10. Hangi ilim olursa olsun, öğrenci ilk bakışta o ilmin konu ve temel ilkelerine hakim olamıyorsa, o ilmin sırlarını elde etmeye hiçbir arzusu ve iştiağı kalmaz.

ÖMER HAYYAM

18 Mayıs 1048'de İran'ın Nişabur kentinde doğdu. İranlı astronom, bilim adamı, şair, bilgin ve filozoftur. Asıl adı Giyaseddin Ebu'l Feth Bin İbrahim El Hayyam' dır. Ömer Hayyam, İran ve doğu edebiyatında rubai türünün kurucusudur. Batı ülkelerinde adına birçok dernek kurulmuş, rubaiileri bütün batı dillerine çevrilmiştir. Matematik, fizik, astronomi ve tıp alanlarında birçok icadı ve önemli eseri bulunmaktadır. İbn Sina'dan sonra Doğu'nun yetiştirdiği en büyük bilgin olarak kabul edilmiştir.

1. Okunu attımı ölüm, siperler boşuna
O şatafatlar, altınlar, gümüşler boşuna
Gördük bütün insan işlerinin iç yüzünü
Tek güzel şey iyilik, başka düşler boşuna
2. İyilikten bakır altınlaşır
İyilikten dost şifa olur
İyilikten tortu saflaşır
İyilikten ölü dirilir
3. Dünya üç beş bilgisizin elinde
Onlarca her bilgi kendilerinde
Üzülme, eşek eşeği beğenir
Hayır var, sana kötü demelerinde
4. Bu zamanda az dostu olsun, daha iyi
Herkesle uzaktan hoş beş edip geçmeli
Can gözünü açınca görüyor ki insan
En büyük düşmanıymış, en çok güvendiği

5. Karanlık aydınlıktan, yalan doğrudan kaçar
Güneş yalnız da olsa etrafına ışık saçar
Üzülme doğruların kaderidir yalnızlık
Kargalar sürü ile kartallar yalnız uçar
6. Hükmet sen de Mısır'a, Roma'ya Çin'e ey can
Neye yarar baştan başa senin olsa cihan
Nihayet elinde üç metre kefen kalacak
Gözüne bir avuç kara toprak dolacak
7. Gökyüzünde bir boğa boynunu kaşımakta
Diğeri boynuzuyla dünyayı taşımakta
Allah'ım kara yerle gökyüzü arasında
Sayıları belirsiz eşekler yaşamakta
8. Bizler bu kainatın zirvesi ve amacımız
Bizler en güzeliyiz fanilerin baş tacımız
Kâinatın boynundaki o altın kolyenin
Hiç şüphesiz en kıymetli, en değerli taşımız
9. Sevgili, sırlarına eren gönül nerde
Sözlerinin tekini duyan kulak nerde
Gece gündüz serilirsin de karşımıza
Yüzünü bir kez gören mutlu göz nerde
10. Dert içinde sevinci bul da yaşa
Haksız düzende haklı ol da yaşa
Sonu nasıl olsa yokluk dünyanın
Varından yoğundan kurtul da yaşa

KİNDİ

İslam toplumunda kelâm hareketinin yanı sıra bir de felsefe hareketi başlattığı için “İlk İslam filozofu” unvanını alan Ebû Yûsuf Ya’kub b. İshak b. Sabbah el-Kindî, soylu bir ailenin çocuğu olarak Irak’ın Kûfe şehrinde doğdu. İsim zincirinde yer alan Ya’kub filozofun adı olup İshak babası, Sabbah dedesi, Ebû Yûsuf künyesi, el-Kindî ise nisbesidir. 873 yılında Bağdat’da ölmüştür.

1. Nefsin acıdan kurtarılması ahlaki tedavi ile mümkün olur.
2. Kendisine zulmeden kişi akılsız, cahil ve bedbahttır.
3. Her insan bir şeyler kaybeder. Hiç musibete uğramamak demek hiç var olmamak demektir.
4. İnsan; akıllı ve ölümlü bir varlıktır.Ölüm, daha yüksek bir doğuma geçiştir.
5. Yalnız Allah’a güveniniz. O ne güzel koruyucudur.Allah’ın bize pek çok lütufta bulunmuş olduğunu hiçbir zaman unutmamalıyız.
6. Nefsimizi kıskançlıkla kirletmemeliyiz.
7. Hastalıkların en tehlikelisi nefsin hastalığıdır. Öfke ve şehvet bir kimsenin üzerinde hakimiyet kurarsa artık bu duygular onu dilediği şekilde yönetir.
8. Kötü olmayan şeyden nefret etmemiz doğru değildir.
9. Elinde bulunan şeylere başkalarının da sahip olmasından üzüntü duyan bir kimse tam bir hasetçidir.
10. İnsan tabiatı; canlı, akıllı ve ölümlüdür anlamına gelen bir tanımdır.

İBN HAZM

İbn Hazm (Künyesi Ebü Muhammed Ali bin Ahmed bin Saîd ibn Hazm; d. 994, Kurtuba-ö. 16 Ağustos 1064), Huelva, Endülüslü-Arap felsefeci, tarihçi ve ilahiyatçı. Davûd el-İsbehânî tarafından kurulduğu kabul edilen Zahiri mezhebî'nin ikinci imamıdır.

1. Dünyada her türlü korkudan ve kötülüklerden korunmak için Allah'tan yardım dilerim.
2. Adalet; üzerine düşeni yapmak, hakkın olanı almaktır.
3. İffet; özünü ve bütün organlarını sana helal olmayan nesnelere korumaktır.
4. Dünya malı için ölüme atılmak, saldırganlık ve ahmaklıktır.
5. Böbürlenme duygusuna kapılanların, erdemleri bozulur. Şöhret ve üstünlük peşinde koşan canavarlara benzer.
6. Dini olmayanın mürüvveti de olmaz.
7. Kendini değerli olan amaçlara adanmak; Hak'ka davet, namusu koruma, değersiz işlerden uzak durma ve mazluma yardımla olur.
8. Mutlu kişi, faziletlere ve itaatlere sempati duyar.
9. Cesaretle ; kaplan daha cesurdur.
Yiğitlikte ; aslan ve kurt daha yüreklidir.
Fiziki güçte ; katır, öküz, fil daha kuvvetlidir.
Ağır yük taşımada ;eşek daha ağırları taşır.
Hızlı koşmada ; köpek ve tavşan daha hızlıdır.
Ses güzelliğinde ; birçok kuş daha güzel seslidir.
10. İnsanoğlunun sahip olmaktan sevinç ve övünç duyduğu ne kadar özelliği varsa, hayvanlar insanlardan daha ileri durumdadır. Her kimin iyiyi kötünden, doğruyu yanlıştan ayırt etme yeteneği güçlü, bilgisi geniş ve işleri güzel ise o kimse bu özellikleriyle sevinebilir.

KINALIZADE ALİ ÇELEBİ

Kınalızade Ali. Hicrî 916'da Isparta'da doğdu. Türk ahlakçılarından. Anadolu kazaskerliği yaptı, kitabını Suriye beylerbeyi Ali Paşa'ya ithaf etti. Hicrî 979'da öldü. Ahlak-ı Alai adlı eseriyile tanınmıştır. Kitabı Türkçe yazılmış ilk ahlak eseridir.

1. Adalet ve sevgi üzerine kurulan devlet, ahlaklı erdemli devlettir.
2. Medeni toplum; farklı toplulukların, birbirine zıt yapıdaki ulusların bir araya gelip anlaşmaları, birbirinin farklılıklarını tolere edip bunu bir zenginlik sayarak, huzur, mutluluk ve güven içerisinde beraber yaşamayı başarabilen toplumdur.
3. Devletin kuruluşu, tıpkı bir bedenin organları gibi, farklı unsurların kendi aralarında anlaşıp yardımlaşarak dayanışma içerisinde uyumlu çalışmasıyla gerçekleşir.
4. Devlet başkanı tıpkı bir doktor gibi, bilgi birikimi ve tecrübelerine dayanarak, alacağı tedbirlerle ve uygulayacağı politikalarla, itidalden çıkmış olan toplumu tekrar itidale, huzur ve mutluluğa kavuşturacaktır.
5. Erdemden yoksun yönetici, üstünlük sağlama ve başkaları üzerinde hakimiyet kurma, nefsanî arzu ve isteklerini gerçekleştirir. Halkına kul ve köle muamelesi yapar.
6. Halk yöneticisini taklit etme eğilimindedir. Yönetici hak ve hukukun temsilcisi, adaletten yana ve erdemli bir hayat sürüyorsa, halk da onun gibi olmaya çalışır.
7. İnsan yeme, içme, giyim ve barınma konularındaki temel ihtiyaçlarını tek başına değil, ancak başkalarının yardımıyla karşılayabilir. İnsan doğası gereği toplumsal bir varlıktır.
8. Hikmetin insana özgü düşünme gücünün erdemi, adaletin ise nefsin üç gücünün (düşünme, arzu ve öfke güçlerinin) de doğru biçimde kullanılmasıyla ortaya çıkan, hikmet ve adalet kavramları öne çıkarılmalıdır.
9. Erdemli yönetici şehri hayır, iyilik ve güzelliklerle donatır, şahsî istek ve arzularını ise kontrol altına almayı başarır.
10. Toplumsal sorunların çözümünde anahtar iki kavram; adalet ve sevgidir.

PİR SULTAN ABDAL

(1480-1550) Pir Sultan'ın asıl adı Haydar'dır. Sivas ili, Yıldızeli ilçesi, Çırçır nahiyesi Banaz köyünde doğmuştur. 16. yüzyılda yaşamış, Alevi-Türk halk şairi ve ozanıdır.

1. Cehennem dediğinde dal odun yoktur, her insan ateşini bu dünyadan götürür.
2. Bizim yolumuz civan-mert yolu, gönlünde kin-kibir olan gelmesin.
3. Demiri demirle dövdüler; biri sıcak, biri soğuktu. İnsanı insanla kırdılar; biri aç, biri toktu.
4. Şu yalan dünyanın sonu hiç imiş, akşam gelip konan sabah göç imiş.
5. Hiç ellerin taşı bana değmez, ille dostun gülü yaralar beni.
6. Şu kanlı zalimin ettiği işler
Garip bülbül gibi zareler beni
Yağmur gibi yağar başıma taşlar
Dostun bir fiskeşi pareler beni
Dar günümde dost düşmanım belli olur
On derdim var ise şimdi elli olur.
7. Kızılırmak gibi çağladım aktım
El vurdum göğsümün bendini yıktım
Gül gücü gecenin bağına çıktım
Girdim bahçasına ki gül bozuk bozuk
Pir sultanım yaratıldım kul diye
Zalim paşa elinden mi öl diye
Gideceğim gideceğim ama yol bozuk bozuk
8. Pir Sultan Abdal'ım doldum eksildim
Yemeden içmeden sudan kesildim
Zülfün kemendine kondum asıldım
Dost senin derdinden ben yana yana
9. Bozuk düzende, sağlam çark olmaz.
10. Gönüldür cennet kapısı
Nur ile aydın kapısı
Kıldan incedir köprüsü
Geçebilersen beri gel

İBN RÜŞD

(1126-1198) İbn Rüşd, Endülüslü-Arap felsefeci, hekim, fıkıhçı, matematikçi. Kurtuba'da doğdu ve Marakeş, Fas'ta öldü.

1. Fikirlerin kanatları vardır, kimse insanlara ulaşmalarını engelleyemez.
2. Kırdığın şeyi tekrar birleştirmen onu bir bütün yapmaz.
3. Cehalet korkuya, korku nefrete, nefret şiddete götürür.
4. Doğru davranış, mutluluğa ulaştırın fiilleri işleyip, mutsuzluğa sebep olan davranışlardan kaçınmaktır.
5. Dilin yöresel olmasına karşılık, düşüncenin evrenselliğine önem verilmelidir.
6. Mantiğe bütün ilimler için belirleyici ve yönlendirici ve yanlışlardan koruyucu bir işlev yükleyerek bu sayede doğru, hatasız ve tutarlı bilgiler üretilebilir.
7. Toplumdan soyutlanarak yaşayan bir hayat; bilim ve sanat açısından verimli olamaz.
8. Her birey, toplumun bütün mutluluğundan payını almalıdır.
9. Erkekler gibi kadınların da toplum ve devlet hizmetlerinde görev almaları gerekir.
10. İnsan denen varlık söz konusu olduğu zaman bu varlığın bir bütün halinde düşünülmesi en gerçekçi yaklaşım olur. " Bilim, din ve felsefe "üç farklı alanı teşkil eder. İnsan, içinde yaşadığı toplumla birlikte var olan bu farklı yönleri birbirleriyle uyumlu hale getirmenin bir yolunu bulmak zorundadır. Aksi takdirde kişiliği parçalanır. Bilim medeni bir toplumda yaşayan herkesin refahı için zorunludur. Bu, insanların maddi var oluşu, ilmi bilgisinin seviyesi ile olur. Din ise insan toplumları için çok daha temelli bir müessesedir. Felsefe, hakikatin araştırılmasıdır.

FUZULİ

(1208-1284) Fuzûlî, Azerbaycan Türkçesinde eser veren Azeri divan şâiridir. Asıl adı Mehmed bin Süleyman'dır. Türk Bayat boyundan olduğu aktarılmaktadır. Türk şiirini önemli ölçüde etkilemiştir.

1. Güzelliğin vasıflarını söylemek için söz çoktur,
Ama güzelliğin tatlılığına hiç söz yoktur.
2. Dert çok, hem dert yok.
Benim tek hiç kim zar ü perişan olmasın ya Rab!
Esir der-i aşku dağ-i hicran olmasın ya Rab!
3. Mey biter saki kalır,
Her renk solar haki kalır.
İlim insanın cehlını alsa da,
Hamurunda varsa eşeklik; baki kalır.
4. Canı kim cananı için sevse cananın sever
Canı için kim ki cananın sever canın sever
5. Yarab belayı aşk ile kıl aşına beni
Bir dem belayı aşktan etme cüda beni
6. Canımı isterse canan, minnet canıma
Bir can nedir ki, feda etmeyeyim cananıma
7. Beni candan usandırdı cefadan yar usanmaz mı?
Felekler yandı ahımdan muradım şem-i yanmaz mı?
8. Ne yanar kimse bana ateşi dilden özge
Ne açar kimse kapım, badı sabadan gayri
9. Bir ben vardır,
Bende benden içeri.
10. Karıncayı bile incitmem, deme!
Bile'den incinir karınca,
Söz söylemek irfan ister,
Anlamak insan.

NASRETTİN HOCA

(1208-1284) Eskişehir'in ilçesi Sivrihisar'a bağlı Hortu yöresinde doğdu, Akşehir'de öldü. Önce Sivrihisar'da medrese öğrenimi gördü, babasının ölümü üzerine Hortu'ya dönerek köy imamı oldu. 1237'de Akşehir'e yerleşti. Burada İslami ilimler eğitimi aldı. Rivayetlere göre medresede ders okuttu, kadılık görevinde bulundu. Bu görevlerinden dolayı kendisine "Nasuriddin Hâce" adı verilmiş, sonradan bu ad "Nasrettin Hoca" biçimini aldı.

1. Parayı veren düdüğü çalar.
2. Damdan düşenin halini, damdan düşen anlar.
3. El elin eşeğini türkü çağıra çağıra arar.
4. Nasrettin Hoca'ya sormuşlar: Kimsin? "Hiç" demiş Hoca, "Hiç kimseyim". Dudak büküp önemsemediklerini görünce, sormuş Hoca: Sen Kimsin? "Mutasarrıf" demiş adam kabara kabara. Sonra ne olacaksın? diye sormuş Nasrettin Hoca, "Herhalde vali olurum" diye cevap vermiş adam. Daha sonra? diye üstelemiş Hoca "Vezir" diye cevap vermiş adam. Daha sonra ne olacaksın? "Bir ihtimal Sadrazam (Başbakan) olabilirim". Deki, ondan sonra? Artık makam kalmadığı için adam boynunu büküp son makamı söylemiş. " Hiç". Daha ne kabarıyorsun be adam, ben şimdiden senin yıllar sonra gelebileceğin makamdayım, "Hiçlik" makamında!
5. Nasrettin Hoca'yı bir köye vaaz ve nasihat için davet ederler. Kararlaştırılan gün köye gelen hoca "bir kese altın verirseniz konuşurum, yoksa döner giderim" der. Çaresiz herkesten para toplayarak bir kese altını verirler. Cuma namazında harika bir konuşma yapan hoca, cuma namazından çıkınca, aldığı bir kese altını iade eder. Madem geri verecektin niye istedin diye sorunca; para ödediğiniz için, dikkatle dinlediniz, birincisi bu. İkincisi de, cebinde para oldu mu insan, bir başka konuşuyor, cevabını vererek harika iki ders daha verir.

6. Bir gün Nasrettin Hoca'nın evine iki kişi gelmiş. Aramızda bir anlaşmazlık çıktı demişler. Biri derdini anlatmış Nasrettin Hoca haklısın demiş. Diğeri de derdini anlatmış Nasrettin Hoca ona da haklısın demiş, o sırada kendilerini dinlemekte olan karısı, bu ne biçim iş hoca ikisine de haklısın dedin. Hoca biraz düşünmüş ve karısına dönerek ne yapalım hanım sen de haklısın demiş.
7. Ye kürküm ye!
8. Ben neredeysem, dünyanın ortası orasıdır.
9. Düşmeseydim zaten inecektim.
10. Adam olmanın yolu kulaktır. Bilen birisi konuşurken can kulağı ile dinlemeli, bu arada kendi söylediği sözü de kulağı işitmeli.

SOKRATES

Sokrates, Antik Yunan filozofudur. Heykeltıraş Sophroniskos'un ve ebe Fenarete'nin öğrencisidir. Yunan felsefesinin ve ahlak felsefesinin kurucularındandır. Sokrates'in öğrencisi Platon, Platon'un öğrencisi de Aristo'dur. Gençlerin ahlakını bozma suçlamaları sonucunda baldıran zehri içirilerek ölüme mahkum edilen filozoftur. Ölümü; M.Ö. 399, Atina.

1. Kimseye hiçbir şey öğretmem, sadece onların düşüncelerini sağlayabilirim.
2. Haksızlık yapmak, haksızlığa uğramaktan daha acıdır.
3. Bir şeyi gerçekten bilmek, onu anlatmakla olur.
4. İyimser bir insan ayakkabıları çalınca "ayaklarım var ya" diyebilen insandır.
5. Bildiğim bir şey varsa o da hiçbir şey bilmediğimdir.
6. Bilgili olduğumuz kadar özgür oluruz.
7. Sorgulanmamış hayat süren insanların hayatı kendi kontrollerinde değildir, onların denetimi dışarıdan gelmektedir.
8. İnsanın, nasıl yaşaması gerektiği sorusu üzerinde düşünmemesi, onun değersiz ve mutsuz bir hayat sürmesiyle eş anlamlıdır.
9. Kâinatta tesadüfe, tesadüf edilmez.
10. Gerçek mutluluk; gerçek benliğin ya da ruhun kusursuzluğuna ermekte yatmaktadır. Ne pahasına olursa olsun, evlenin. Karınız iyi çıkarsa mutlu olursunuz, yok fena çıkarsa o zaman da filozof olursunuz.

EFLATUN (PLATON)

(M.Ö. 427-347) Platon felsefe tarihinin ilk sistemli filozoflarından olup bilim, sanat ve matematiğe kadar pek çok konu hakkında düşünceleri olan önemli bir filozoftur. Felsefe tarihinin en büyük düşünürlerinden biri olan Platon, Atina'da soylu bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi. Sokrates'in öğrencisi oldu ve onun görüşlerinden çok etkilendi. M.Ö. 387/388 tarihlerinde Atina'da Akademia isimli bir okul açarak düzenli eğitime başladı. Aristoteles ile olan ilişkisi de bu çatı altında gerçekleşti. Ölüme dek Akademia'da ders vermeyi sürdürdü. Atina'da Akademi'nin kurucusudur.

1. Düşünmek, ruhun kendi kendine konuşmasıdır.
2. Her şey karşıtı ile beslenir.
3. Bütün ömrü doğrulukla geçirmek güç ve övgüye değer bir şeydir.
4. Gerçek felsefe; sağlam irade, inanç ve dürüstlüktür.
5. Bilgi akla dayanır, temeli matematiktir.
6. Tanrı bize emir dinlemez ve hain bir organ vermiştir. Bu organ azgın bir hayvan gibidir. Tükenmez iştahıyla her şeyi kendine kul etmeye kalkışır. Kadınlarda öyle doymak bilmez bir hayvandır ki, yiyeceği zamanında verilmezse deliye döner, beklemek bilmez, bedenlerini çıldırır, damarlarını tıkar, soluklarını keser, dertlere yol açar. Ta ki arzunun meyvesini içlerine çeksinler, rahimleri sulanmış, tohumlanmış olsun.
7. Paraya verilen değer arttıkça, doğruluğun değeri düşmeye başlar.
8. Yeryüzünde barışı sağlayacak sihirli değnek, analarla öğretmenlerin elindedir.
9. Yarını o denli düşünür ki, bugünün elinden kayıp gittiğini fark etmez bile. Oysa hayat, geçmişte yada gelecekte değil, şimdiki zamanda yaşanır.
10. Siyasetle ilgilenmeyen aydınları bekleyen kaçınılmaz sonuç, cahiller tarafından yönetilmeye razı olmaktır.

ARISTOTELES

MÖ 384'te Makedonya kenti olan Selanik yakınlarındaki Stagira'da dünyaya gelmiştir. Aristoteles daha 19 yaşındayken Atina'ya gelip Akademia'da Platon'un öğrencisi olmuştur. Platon'un ölümüne kadar burada kalmış ve Akademia'da eğitim almıştır. Burada kısa sürede kendini ispatlayıp, öğretmen konumuna yükseltmiş ve yazdığı eserlerle adını duyurmayı başarmıştır.

Platon ile batı düşüncesinin en önemli iki filozofundan biri sayılır. Fizik, gökbilim, felsefe, zooloji, mantık, siyaset ve biyoloji gibi konularda pek çok eser vermiştir. Büyük İskender'in hocasıdır. Etik üzerine yazdığı kitapların bugüne kadar üzerine çıkılamamıştır. "Birinci Öğretmen" olarak görülen önemli bir filozoftur. Mide hastalığından dolayı 62 yaşındayken hayatını kaybetmiştir.

1. Bütün insanlar doğal olarak bilmek ister.
2. Akıllı insan, düşündüklerinin hepsini söylemez ama söylediklerini düşünerek söyler.
3. İnsanların en çok korktukları rüzgâr, gizli yerlerini açan rüzgârdır.
4. Bir duyuyu kaybeden, bir dünyayı kaybeder.
5. Kalbi eğitmeden, akli eğitmek eğitim değildir.
6. Vicdan olmadan bilgi sahibi olmak tehlikelidir.
7. Bireyin affetme becerisini, anlayışlı olma olarak değerlendirmek gerekir.
8. İstemli bir davranış olan ve akıl tarafından belirlenen erdem, fazlalık (İfrat) ile eksiklik (tefrit) arasında orta yolu bulma becerisidir.
9. Karakter erdemleri; cesaret, cömertlik, adalet, sakinlik, ölçülü olma, doğru karar alma ve akli başında olmaktır.
10. Sözü en güzeli; söyleyenin doğru olarak söylediği, dinleyenin de yararlandığı sözdür.

KONFÜÇYÜS

Konfüçyüs, Çinli filozof, eğitimci ve yazar. MÖ 551 - MÖ 479 tarihleri arasında, Doğu Zhou Hanedanlığı döneminde yaşadığı sanılmaktadır. Kong Qiu adı altında, Lu devletinin Qufu şehrinde doğmuş ve orada vefat etmiştir. Doğu uygarlığının en önemli temsilcilerinden biri kabul edilir.

1. Çok kişiyle konuş, az kişiyle düşün, tek başına karar ver. Eğer birinden nefret ediyorsanız, ona yenik düşmüş olursunuz.
2. Ahlak ve sanat değerini yitirirse, adalet yolunu şaşırır.
3. İş bilen yapar, az bilen akıl verir, bilmeyen eleştirir, yapamayan çamur atar.
4. İnsanları geçimsiz yapan sevgisizliktir, birbirine düşman eden iletişimsizliktir, güzel-likten yana ne varsa yok eden, herkesin birbirinden esirgediği ilgidir.
5. Eş seçmek kitap seçmeye benzer. İyi tasarlanmış bir kapak ve cilt ilginizi çekebilir. Ancak içeriği sağlam olmadıkça, sonunu getirmek zordur.
6. Ya bir yol bul, ya bir yol aç, ya da yoldan çekil. Eğer arkanızdan konuşuyorlarsa, önlerindesiniz demektir.
7. Durmadan devam ettiğin sürece, ne kadar yavaş gittiğin önemli değildir. Sizden daha iyi olmayan biriyle asla arkadaşlık etmeyin.
8. Kuyunun dibinde yaşayanlar, gökyüzünü kuyunun ağzı kadar görürler.
9. Bildiğini bilenin arkasından gidiniz, bildiğini bilmeyeni uyandırınız, bilmediğini bile- ne öğretiniz, bilmediğini bilmeyenden kaçınız.
10. Olgun insan, güzel söz söyleyen değil, söylediklerini yapan ve yapabileceklerini söyleyendir.

IMMANUEL KANT

(1724-1804) Immanuel Kant Alman filozof. Alman felsefesinin kurucu isimlerinden biri olup felsefe tarihinin kendisinden sonraki dönemini belirleyici olarak etkilemiştir. Kant, eleştirel felsefenin babası olarak kabul edilir.

1. Böcek olmayı kabullenenler, ayaklar altında kalmaktan ve ezilmekten yakınmamalıdır.
2. Hayatın çeşitli güçlüklerine karşı 3 şey hediye edilmiştir; ümit, uyku ve gülmek.
3. Şükür, bize iyiliği dokunan kişiyi onurlandırmaktır.
4. Göklerdeki yıldızların aynı sırada oluşu ve içimizdeki ahlakın düzeni, Yaratıcı'nın varlığının işaretidir.
5. Adalet ortadan kalkarsa, insana değer verecek hiç bir şey kalmaz.
6. Bilgi, deneysel duyu verilerinin aklın formlarında işlenmesiyle olur.
7. İki şey var ki ruhumu hep yeni, hep artan bir hayranlık ve müthiş bir saygıyla dolduruyor. Üzerimdeki yıldızlı gökyüzü ve vicdanımdaki ahlak yasası.
8. Ahlak kanununun esas karakteri, evrensel olmasıdır.
9. Mutluluk, insanın arzu ve istemesiyle fiziki tabiatın ahengine dayanmaktadır.
10. Ahlak kanununun bir gereği olarak insan davranışlarının gerçekleştirme istediği şey, mutlulukla ahlaklılığın birleşmesi demek olan "En yüksek iyi"dir. En yüksek iyinin gerçekleşmesi ise, Tanrı'nın varlığı ile ruhun ölümsüzlüğüne inanmayı zorunlu kılar.

VOLTAIRE

(1694-1778) François Marie Arouet, Fransız yazar ve filozof. Daha çok mahlası olan Voltaire olarak tanınmıştır. Fransız Devrimi ve Aydınlanma hareketine büyük katkısı olmuştur. Din ve ifade özgürlüklerinin yanı sıra, insan hakları konusundaki düşünceleri ve felsefi yazıları ile ünlenmiştir.

1. Doktorlar; üzerinde çok az şey bildikleri ilaçları, üzerinde daha az şey bildikleri hastalıkları, haklarında hiçbir şey bilmedikleri insanları iyileştirmek için kullanan kişilerdir.
2. Allah'ın insana en güzel armağanı, çalışmak zorunluluğudur.
3. Hayat hiç teşekkür etmeden alınır, gelişi güzel kullanılır ve farkında olmadan kaybedilir.
4. Çalışmak bizi 3 şeyden kurtarır. Can sıkıntısı, kötü alışkanlıklar ve yoksulluk.
5. Kötü insanlar, yeryüzüne serpilmiş bir avuç iyi insanı sinamaya yarar.
6. Uzun bir tartışma her iki tarafında haksız olduğunun delilidir.
7. Kendisini başkalarının kurtarmasını bekleyen kişiler yalnızca kölelerdir.
8. Korkaklar, kendilerinden daha güçsüz olanlara karşı güç gösterisinde bulunanlardır.
9. Söylediklerinizin hiçbirini kabul etmiyorum fakat düşündüğünüzü söylemek hakkınızı ölünceye dek savunacağım.
10. Ülkeniz, kalbinizin sınırladığı yerdir.

DESIDERIUS ERASMUS

Günümüzde, Rönesans'la birlikte ortaya çıkan hümanizm akımının yaratıcılarından ve en büyük temsilcilerinden biri olarak bilinen Rotterdamlı Desiderius Erasmus, 1465 yılında Hollanda'nın Rotterdam kentinde doğdu. Bugünkü ortaöğrenimi karşılayan bir öğrenim döneminin ardından Augustin tarikatına girerek rahip oldu. Ancak hiçbir zaman geleneksel anlamda bir rahip olarak etkinlik gösteremedi. Kendini daha çok bilime adanmak istediği gerekçesiyle, dini makamlardan "cüppe giymeme" iznini aldı. Paris Üniversitesi'ne devam etti. Özgün yapıtlarıyla ve çevirileriyle antik çağ düşüncesinin Avrupa'da yayılmasına çok büyük katkılarda bulundu. 1536'da Basel'de öldüğünde Avrupa'nın düşünce yaşamında papaların bile ziyaretine geldikleri bir kişi olacak kadar saygın bir yer edinmiştir.

1. Kadınlar delilerin peşinden koşarlar, akıllılardan da zehirli bir hayvandan kaçır gibi kaçarlar.
2. İnsan doğulmaz, sonradan olunur.
3. İnsanın her şeyi iyi tanımasını engelleyen iki şey vardır. Biri ruhunun önüne perde çeken utanma, diğeri de kendisine tehlikeyi gösterip büyük işlemlere girişmekten yüz çeviren korkudur.
4. Bizi mutlu eden, düşünsel eğilimlerimizdir.
5. Özgür ve ön yargısız bir kafanın hiç kimseye aldırmaksızın elini değdirdiği her şey, artık çoktan eskimiş tasarımların kafesinde yaşayan bir dünya için yepyeni bir görünüm kazanır.
6. Bağımsız düşünebilen kişi, aynı zamanda başkaları için de en iyi ve en destekleyici biçimde düşünmüş olur.
7. Yerinde saçmalamak tatlı bir şeydir.
8. Körlerin ülkesinde, tek gözlü insan kral olur.
9. Sadece deliler, mutluluk duydukları şeyleri diğer insanlarla paylaşır. Delilere güvenin.
10. Hastalığa tutulmamak, hasta olup da iyileşmekten daha iyidir.

HONORE DE BALZAC

1799'da Tours'da dünyaya geldi. Hukuk okudu daha sonra yazar olmaya karar verdi. Başarısız birkaç iş denemesinden sonra Balzac, "Şu Anlar" adlı eserini kaleme alır. Bu eser tarihi bir romandır. Bunun hemen akabinde evlilik müessesesini sorgulayan Evliliğin Fizyolojisi ve Özel Yaşamdan Sahneler'i yayımlar. Yine bu dönemde Le Voleur'da "Paris Mektupları" adlı politik fıkralar yazmaya başlar. Modern gazeteciliğin doğuşuna tekabül eden bu dönemde, Balzac bir hayli ünlendir. Otuz Yaşında Kadın, Kırmızı Han, Bir Havva Kızı, Köy Hekimi eserlerinden bazılarıdır. 18 Ağustos 1850 yılında ölmüştür.

1. Vicdanımız yanılmaz bir yargıçtır, biz onu öldürmedikçe.
2. Dürüstlük pahalı bir mülktür, ucuz insanlarda bulunmaz.
3. Bilginin efendisi olmak için, çalışmanın uşağı olmak şarttır.
4. Kızgınken karar vermek, fırtınalı havada yelken açmak gibidir. Bencillik, dostluğun zehiridir.
5. Hayatın en güzel anı, her şeyden vazgeçtiğinizde, sizi hayata bağlayan birinin olduğunu düşündüğünüz andır.
6. Şiir, zeka ülkelerinde uzun ve üzücü yolculuklardan sonra doğan şeydir.
7. Hiçbir sevgi ve şefkat, anneninkinin yerini tutamaz.
8. İyiliğinize inanılmasını istiyorsanız, ondan hiç bahsetmeyin.
9. İnsan ne kadar çok hüküm verirse, o kadar az sever.
10. Üç tehlike :
  - 1- Aşırı güven saygıyı azaltır.
  - 2- Sıradanlık küçük görülmenize yol açar.
  - 3- İşgüzarlık da bizi güzel bir av haline getirir.

FRIEDRICH NIETZSCHE

(1844-1900) Friedrich Wilhelm Nietzsche Alman filolog, filozof, kültür eleştirmeni, şair ve besteci. Din, ahlak, modern kültür, felsefe ve bilim üzerine metafor, ironi ve aforizma dolu bir üslupla eleştirel yazılar yazmıştır.

1. Yalnızlık, bu dünyanın en eski asaletidir.
2. Eksiksiz olan, olgunlaşan her varlık ölmek ister.
3. Kişi ne kadar az şeye sahipse o kadar özgürdür.
4. Kişinin amacını unutmaması, aptallığın en yaygın biçimidir.
5. Dünyada hiçbir şey insanı, kin besleme duygusu kadar yıpratamaz.
6. Topluları cehaletten modern bir eğitim kurtarır. Eğitim seviyesi düşük milletler cehalet tuzağına düşer. Cahil milletlerde demokrasinin olmasının hiçbir faydası yoktur. Çünkü cahil halklar genellikle kendilerini para, iş, vatan ve din gibi unsurlarla kandıranlara oy verirler.
7. Vicdanlı ve dürüst olmak, hesaplı olmaktan iyidir. Hesap, insanı makam sahibi yapar da vicdan daha önemli işe yarar, vicdan insanı insan yapar.
8. Güller, laleler bütün çiçekler solar. Çelik ve demir kırılır ama sağlam dostluklar ne solar ne de kırılır.
9. Büyük borçlar insanları değer bilmeye değil, kin beslemeye yöneltir. En iyi davranış, bir insanın utanılacak duruma düşmesini önlemektir.
10. Düşün... Kim üzebilir seni senden başka, kim doldurabilir içindeki boşluğu? Sen istemezsen, kim mutlu edebilir seni, sen hazır değilsen. Kim yıkar, yıpratır sen izin vermezsen, kim sever seni, sen kendini sevmezsen? Her şey sen de başlar, sen de biter. Yeter ki; yürekli ol, tükenme, tüketme, tükettirme içindeki yaşama sevgisini. Ya çare sızınız, ya da çaresizsiniz... Gidene kal demeyeceksin. Gidene kal demek zavallılara, kalana git demek terbiyesizlere, dönmeyene dön demek acizlere, hak edene git demek asillere yakışıır. Kimseye hak ettiğinden fazla değer verme, yoksa değersiz olan hep sen olursun... Denizleri seviyorsan dalgaları da seveceksin, sevmek istiyorsan önce sevmeyi bileceksin. Uçmayı biliyorsan düşmeyi de bileceksin, korkarak yaşıyorsan yalnızca hayatı seyredeceksin.

LEV TOLSTOY

Büyük Rus yazarı Lev Nikolayeviç Tolstoy (Leo Tolstoy), 9 Eylül 1828'de Tula'da bulunan ailesine ait Yasyana Polyana Malikanesinde doğdu. İki yaşında annesini ve dokuz yaşında babasını kaybetti. 1851'de Rus ordusuna yazıldı ve 1854-55 arası Kırım Savaşın'da topçu teğmeni olarak görev yaptı. Bu dönemde otobiyografik eserler olan Çocukluk, İlk Gençlik ve Gençlik'i, İki Süvari Subayı ve Toprak Ağası'nın Sabahı'nı yazdı. Bu ilk başarılarından sonra kendini edebiyata adamaya karar verdi. Şu an dünyada birinci sırada okunan "Anna Karenina'nın" yazarı. Diriliş, Hacı Murat, Sergi Baba, Kazaklar, Sivastopol Serisi adlı eserleri önemli yapıtlarındandır. 1910 yılında ölmüştür.

1. Kendi mutluluğundan başka hedefi olmayan insan kötüdür.
2. Para, esaretin yeni şeklidir.
3. İnsanı bedenen ameliyat etmek için uyutmak, ruhen ameliyat etmek için ise uyandırmak gerekir.
4. Herkes insanlığı değiştirmeyi düşünür ama hiç kimse önce kendini değiştirmeyi düşünmez.
5. Bil ki, yaşadıklarınla değil yaşattıklarınla anılırsın. Ve unutma, ne yaşattıysan elbet bir gün onu yaşarsın. İyilik her şeyi yener ama kendisi asla yenilmez.
6. Güzel olan sevgili değildir, sevgili olan güzeldir. Bizi sevdiren şey, güzellik değildir; güzelliği görmemizi sağlayan sevgidir.
7. En güçlü 2 savaşı; sabır ve zamandır.
8. Şikâyet ettiğiniz yaşam, belki de başkasının hayalidir.
9. Kimseyi küçümseyecek kadar büyük değilsin, çünkü gün gelir, küçümsediğin her şey için önemsendiğin bir bedel ödersin.
10. Güzel bir gülüş, karanlık bir eve giren güneş ışığına benzer.

RENE DESCARTES

(1596-1650) René Descartes, Fransız filozof, matematikçi ve yazar. Hayatının çoğunu Hollanda'da geçirmiş olup, modern filozofinin babası unvanını almıştır ve kendisini takip eden batı felsefesi; çoğu onun günümüzde hala çalışılan yazılarına cevap niteliğindedir.

1. Sana ışık tutanlara sırtını dönersen göreceğin şey kendi karanlığındır.
2. İyi kitaplar okumak, geçmiş yüzyılların en iyi insanlarıyla sohbet etmek gibidir.
3. Plansız çalışan bir kimse, ülke ülke dolaşıp hazine arayan bir insana benzer.
4. Gerçek bilgi, yaparak ve deneyerek öğrenilen bilgidir.
5. Kuşkulaniyorum, öyleyse düşünüyorum. Düşünüyorum, öyleyse varım.
6. Bende mutlak bir kemal tasavvuru vardır. Bu tasavvur bana benden gelmez. Çünkü ben nakıs bir vücudum. Bu tasavvur bana muhitimden de gelemmez. Çünkü onlar da benim gibi nakıstırlar. Şu halde, bu tasavvuru bana telkin eden ekmel bir mevcudun bulunması zaruridir, o da Allah'tır.
7. Önemli olan akıllı olmak değil, aklı yerinde ve zamanında kullanabilmektir.
8. Hiçbir şey keşfedilmeyecek kadar uzak olamaz.
9. Düşünmek var olmaktır.
10. Tanrı'nın bilgisinin mükemmel, aldanmaz ve aldatmaz olması inancı, vahyin temeli ni oluşturur.

JOHANN WOLFGANG VON GOETHE

(1749-1832) Johann Wolfgang Von Goethe, Alman hezarfen; edebiyatçı, politikacı, ressam ve doğabilimci. Aynı zamanda çeşitli doğa bilimleri alanlarında araştırmalar yapmış ve eserler vermiştir. 1776 yılından itibaren, Weimar dükalığının bakanı olarak çeşitli idari ve siyasi görevlerde bulunmuştur.

1. Her zaman güvensizlik göstermek, her zaman güvenmek kadar büyük bir yanıltır.
2. İster kral, ister hamal olsun, dünyada en mutlu insan, aile huzuru olan insandır.
3. Sevgi ve tutkuya açık bir kalp kadar dünyada değerli bir şey yoktur.
4. Güzellik kaybolur, fazilet devam eder.
5. Her dert atlatıldıktan sonra, insana bir kazanç olur.
6. İnandığı şeyi yapan insanın enerjisi asla tükenmez.
7. Çözümünde görev almayanlar, problemin bir parçası olurlar.
8. Kendini özgür sanan köleler, en umutsuz biçimde köleleşmiş olanlardır.
9. Bir tartışma sırasında kızdığınız anda gerçek için uğraşmayı bırakır, kendimiz için uğraşmaya başlarız.
10. Büyük insanlar doğaya benzerler, yaklaştıkça onların büyüklüğü ve önemi ortaya çıkar. Küçük insanlara serap gibidirler, yaklaştıkça ne kadar değersiz ve sahte oldukları ortaya çıkar.

SIGMUND FREUD

(1856-1939) Sigmund Freud, psikanaliz kurucusu olan Avusturyalı nörolog. Kişiliğın 5 farklı dönemden geçerek geliştiğini öne süren psikanalitik kuramın kurucusudur. Bir psikoterapi tekniğı olarak psikanaliz, hastaların zihinsel süreçlerinin bilinçdışı unsurları arasındaki bağlantıları ortaya çıkarmaya çalışır.

1. Başkalarını kötöleyerek kendini iyi hissetmeye çalışmak, değersizlik hissiniin sebep olduğı hastalıklı bir rahatlama yöntemidir.
2. İnsan saldırılara karşı kendini savunabilir ama iltifatlara karşı savunmasızdır.
3. İnsan davranışlarının bilinç dışı bir alandan yönlendirildiğı bastırılmış arzular ve yaşanmışlıkların insanın duygu, düşünce ve davranışlarını etkilemektedir.
4. Medeniyetin ilk şartı adalettir.
5. Yaşam belirtisinin kökeninde duygulanma, duygulanmanın da temeli aşkıtır.
6. İnsanlar yavaş yavaş inanmamayı, güvenmemeyi, sevmemeyi ve kronik şüpheli olmayı öğrenir. Bu gerçekleştiğinde artık ne yazık ki çok geçtir. İnsanların tecrübe dediğı şey budur.
7. Kalbiyle bağlantısını kaybetmiş bir insana tecrübeli denir.
8. Sevgi, bilgi ve çalışmanın ne yurdu olur, ne gümrük duvarı, ne de üniforması.
9. Özur dilemeniz, sizin haksız olduğunuz manasına gelmez. Karşınızdaki insana verdiğiniz değeri egonuzdan yüksek olduğunu gösterir.
10. Mutsuzluğu tatmadan hep mutlu olmak istersin. Oysa nelerin seni mutsuz ettiğini bilmeden, nelerle mutlu olacağını nasıl bilebilirsin?

ALBERT EINSTEIN

Albert Einstein, 14 Mart 1879 yılında Almanya'da Württemberg'de doğdu. Einstein, konuşmaya geç başlaması dışında normal bir çocukluk geçirdi. Albert Einstein, Yahudi asıllı Alman teorik fizikçi ve bilim insanıdır. 1921 yılında Einstein, Nobel Fizik Ödülü'ne layık görülmüştür. 20. yüzyılın dehası olarak anılan ünlü fizikçi Einstein'ın oluşturduğu teoriler; astronomi başta olmak üzere birçok bilim dalının önünü açıcı bir işleve sahip oldu. Albert Einstein 1955 senesinde ABD'de Princeton'da hayatını kaybetti.

1. Eğer mutlu bir hayat yaşamak istiyorsan, onu bir hedefe bağla. Bir insana, ya da bir şeye değil.
2. Eğitim, gerçeklerin öğretilmesi değildir. Düşünmek için aklın eğitilmesidir.
3. Dünya; kaosları, kötü kişiler ve kararlarından değil, onlara kanıp seyreden ve onlara ses çıkarmayanlar yüzünden yaşıyor.
4. Yeryüzünde şartların düzelmesi, sadece bilimsel buluşlara değil çok ahlaklı bir yaşama düzeninin gerçekleşmesine bağlıdır.
5.

A	=	X	+	Y	+	Z
↓		↓		↓		↓
Başarı		Çalışmak		Çalıştığı konuyu oyun gibi görmek		Konuşmak yerine üretmek
6.

Q	=	X	+	Y	+	Z
↓		↓		↓		↓
Hayatta başarılı olmayı		Çalışmayı		Dinlemeyi		Çenemizi tutmayı gösterir
7. Çok zeki olduğumdan değil, sorunlarla uğraşmaktan vazgeçmediğimden başarıyorum.
8. Hayat iki şekilde yaşanır. Ya hiç yokmuş gibi, ya da her şey birer mucizeymiş gibi.
9. İnsanda üç şeyin çaresi yoktur. Ahmaklık, açgözlülük ve hırs.
10. Mantık sizi A'dan B'ye götürür. Hayal ise her yere.

VICTOR HUGO

(1802-1885) Victor Marie Hugo romantik akıma bağlı Fransız şair, romancı ve oyun yazarı. En büyük ve ünlü Fransız yazarlardan biri kabul edilir. Hugo'nun Fransa'daki edebi ünü önce şiirlerinden sonra da romanlarından ve tiyatro oyunlarından gelir.

1. Yalan zeka işidir, dürüstlük ise cesaret. Eğer yalan söylemeye zekan yetmiyorsa, cesaretini kullanıp dürüst olmayı dene.
2. Sadece bedenleri, şekilleri, görüntüleri sevenlere ne yazık! Ölüm her şeyi yok edecek. Ruhları sevmeyi deneyin.
3. Kadınsız bir erkek horozsuz bir tabanca gibidir, erkeği ateşleyen kadındır.
4. Kadınlar zayıftır ama analar kuvvetlidir.
5. İyi olmak kolaydır, zor olan adil olmaktır.
6. Vicdan insanın içindeki Tanrı'dır.
7. Bir çocuğa, "yalan söyleme" demeyin. "Doğruyu söyle" deyin. Birincisinde suçlamış, ikincisinde yol göstermiş olursunuz.
8. Çalışmak yaşam, düşünmek ışıktır.
9. En büyük mutluluk sevildiğinize inanmaktır.
10. İnsanları görmemek onların çok mükemmel olduklarının var sayılmasına neden olur.

MONTAIGNE

(1533-1592) Montaigne, 16. yüzyıl Fransız deneme yazarı. Ailesi onun iyi bir eğitim almasını sağladı. Alman bir eğitimci tarafından yetiştirildi. Eğitim süresince Yunan ve Latin edebiyatını ve dilini öğrendi. Bordeaux Edebiyat Fakültesi'nde felsefe okudu. Bir süre bulunduğu yörede Belediye Başkanlığı görevini üstlendi.

1. Cinsel gerçekliğin erken öğretilmesi, insanların daha namuslu, daha verimli olmasını sağlar.
2. Felsefenin amacı erdemdir.
3. Gerçek erdem; zengin, kudretli ve bilgili olmasını, mis kokulu yataklarda yatmasını bilir, hayatı sever, güzelliği de, şan ve şerefi de, sağlığı da sever.
4. Şans insana bütün nimetleri verir de, insana yine de onları tadabilecek bir ruh gerekir.
5. Kişi ne kadar az düşünürse o kadar çok konuşur.
6. Kişinin tartışmayı gürültülü ve buyurgan bir tavırla sürdürmesi gereçlerinin zayıf olduğunu gösterir.
7. İnsanoğlunun en zor savaşı, kendisiyle olanıdır. Çünkü tarih, dünyayı yenenlerin, kendileri ve kendi zaafı önünde çöküşleriyle doludur.
8. Dünyaya geldiğimiz gün bir yandan yaşamaya, bir yandan da ölmeye başlarız.
9. Bir amaca bağlanmayan ruh yolunu kaybeder. Çünkü her yerde olmak hiçbir yerde olmamaktır. Gideceği limanı bilmeyene, hiçbir rüzgar yardım edemez.
10. İnsanlığın büyük ve muhteşem eseri, bir amaç uğrunda yaşamayı bilmektir.

SHAKESPEARE

(1564-1616) William Shakespeare, İngiliz şair, oyun yazarı ve oyuncudur. İngilizce dilinde yazan en büyük yazar ve dünyanın en seçkin drama yazarı olarak kabul edilmektedir. Sıklıkla İngiltere'nin ulusal şairi ve "Avon'un Ozanı" olarak anılır. Romeo ve Juliet, Kış Masalı, Hamlet, Kral Lear, On İki Gece önemli eserlerindedir.

1. Merhamet, her vakit intikamdan daha asildir.
2. Yağmuru sevdiğini söylüyorsun ama yağmur yağınca şemsiyeni açıyorsun, güneşi sevdiğini söylüyorsun ama güneş açınca gölgeye kaçılıyorsun, rüzgarı sevdiğini söylüyorsun, rüzgar çıkınca pencereni örtüyorsun. İşte bundan korkuyorum, çünkü beni de sevdiğini söylüyorsun.
3. Acıkan şehvet, ruhu ezer geçer.
4. Korkaklar ecelleri gelmeden birkaç kere ölürlere, cesurlar ölümü bir kere tadarlar.
5. Bütün dünler, bugünleri aydınlatan fenerlerdir.
6. Cehalet Tanrı'nın laneti olduğuna göre, bilgi göklere ulaşabileceğimiz kanatlardır.
7. Sabrı olmayanlar ne kadar fakirdirler.
8. Geçmiş dertler için yakınmak yeni dertler edinmektir.
9. Bazı yıkılışlar daha parlak şahlanışların teşvikçileridir.
10. İnsanların çoğu kaybetmekten korktuğu için, sevmekten korkuyor. Yaşamaktan korkuyor, gençliğinin kıymetini bilmediği için. Unutulmaktan korkuyor, dünyaya iyi bir şey vermediği için. Sevimliden korkuyor, kendisini sevimliye layık görmediği için. Düşünmekten korkuyor, sorumluluk getireceği için. Konuşmaktan korkuyor, eleştirilmekten korktuğu için. Duyguları ifade etmekten korkuyor, reddedilmekten korktuğu için. Ölmekten korkuyor, aslında yaşamayı bilmediği için. Yaşamaktan korkuyor, kendisi için değil başkalarına göre yaşadığı için.

LAO TZU

(M.Ö. 6. YY) Lao Zi Çince 老子, okunuşu Laotsı; kimi kaynaklarda adı Lao Tsu, Lao Tse, Laotze veya Laozi olarak da geçer. Lao Çince 'yaşlı', Zi ise 'üstad', 'bilge' anlamına gelir. Taoizm'in kurucusu kabul edilen önemli bir Çin filozofudur. Dao De Çing kitabının yazarıdır.

1. Kötülüğü adaletle, iyiliği iyilikle karşıla.
2. En iyi liderler; kendilerini izleyen kişilere, varlığını hissettirmeyenlerdir.
3. Acele karar vermeyin.
4. Hayatın küçük bir parçasına bakıp tamamı hakkında karar vermekten kaçının.
5. Karar aklın durması halidir. Karar verdiniz mi, akıl düşünmeyi, dolayısı ile gelişmeyi durdurur.
6. Bir yol biterken yenisi başlar.
7. Bir kapı kapanırken başkası açılır.
8. Bir hedefe ulaşırsanız daha yüksek bir hedefin hemen oracıkta olduğunu görürsünüz.
9. Hayat, devamlı değişen doğal olguların zinciridir.
10. Öğreteceğim yalnızca üç şey var; sadelik, sabır, merhamet. Bu üçü en büyük hazinedir.

BUDDHA

Gotama Buddha, MÖ 563-483 arasında Hindistan'da yaşadığı tahmin edilen ruhani öğretmen ve Budizm'in kurucusu. Doğduğunda adı Sidarta Gautama'dır. Prens Sidarta ya da Şakyamuni adlarıyla da anılır. Budistler tarafından tüm dünyada Buda olarak kabul edilir.

1. Budizmin erdemleri: Öldürmeyin, yalan söylemeyin, sarhoş olmayın, başkalarının malını almayın, acılara katlanın, iyilik yapın, merhametli olun, kin gütmeyin, fedakar olun.
2. Sorunları çözebiliyorsa endişelenmene gerek yoktur. Çözemiyorsa da endişelenmenin yararı yoktur.
3. Gökyüzünde doğu yada batı ayrımı yoktur, ayrımları zihnimizde yaratırız ve sonra gerçek olduğuna inanırız.
4. Varmaktansa yolculuk etmek yeğdir.
5. İnsan hayatının labirentlerinde güvenle yol alabilmek için insanın bilgeliğin ışığına ve erdem kılavuzluğuna ihtiyaç vardır.
6. Üç şey fazla saklanmaz. Güneş, ay, gerçek.
7. Ne düşünürsek o yuz.
8. Var oluşun sırrı korkusuz olmaktır.
9. Ne alev, ne yel, ne doğum, ne ölüm, hiçbir şey iyilikleri silemez.
10. Derin düşünen bilge kişinin tek bir günlük yaşamı, bilgisiz ve kontrolsüz kişinin bütün bir yaşamından daha değerlidir.

GIORDANO BRUNO

(1548-1600) Giordano Bruno. İtalyan filozof, rahip, gökbilimci ve okültist. Rönesans fel-sefesini biçimlendiren filozofların en önemlilerinden biridir ve şair yönüyle de edebiyata en yakın durandır. Ona doğacı coşkunluğun düşünürü de denilebilir. Aykırı görüşleri beslediği için 1600 yılında Roma Katolik Kilisesi'nin Engizisyon Mahkemesinde yargılanıp sapkın ilan edildi ve Roma'da diri diri yakılarak idam edildi.

1. Allah, iradesini hakim kılmak için yeryüzündeki iyi insanları kullanır.
2. Yeryüzündeki kötü insanlar, kendi iradelerini hakim kılmak için Allah'ı kullanır.
3. Aydınlik ve karanlık, bilim ve cehalet arasındaki savaşa her yerde katıldım.
4. Gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenince, diğerleri de yanlış iliklenir.
5. İki şey kalitesiz insan özelliğidir. Şikayet etmek, dedikodu.
6. İki şey çözümsüz görünen sorunları çözer. Bakış açısını değiştirmek ,empati yapmak.
7. İki şey kişiyi gözden düşürür. Demagoji, kendini vazgeçilmez görmek.
8. İki şey insanı geri bırakır. Kararsızlık, cesaretsizlik.
9. İki şey milyonlarca insandan sizi ayırır. Sorun değil çözümün parçası olmak, hayata farklı bir bakış açısıyla yaklaşabilmek.
10. Tanrı içimizdedir, evren sonsuzdur.

ERICH FROMM

(1900-1980) Erich Fromm, Almanya doğumlu Amerikalı ünlü bir psikanalist, sosyolog ve filozoftur. Ruh bilim, marksist, sosyalist ve insancıl yaklaşımın en önemli temsilcilerindedir. Frankfurt Okulu ve okulun genel yaklaşım biçimi olan eleştirel teori için yaptığı katkılar ile de tanınmaktadır.

1. Sevgi olmadan insanlık var olamaz. İnsanın yanında büyük sözler söyleyenler değil, yürekte sevenler kalır.
2. Paraya, başarıya ve piyasanın iktidarına tapma; modern putperestliğin ortak etkili bir biçimidir.
3. Aç gözlülük; kişinin varabilmek için sonsuz bir çaba göstererek yorulduğu ancak ulaşamadığı için bir türlü tatmin olmadığı dipsiz bir kuyudur.
4. Daha iyi olanı değil, sana kendini daha iyi hissettireni seçmelisin. Yanında huzur bulduğunuz insanlar servetinizdir.
5. Bir şeye sahip olmak değil, layık olmak önemlidir.
6. Geçmişin tehlikesi esir olmak, geleceğin tehlikesi ise robot olmak.
7. Şiddet, yaşamış bir hayatın dışı vurumudur.
8. Sevgi; diğer insanlar ile arasındaki duvarları yıkan, “öteki” ile kaynaştıran bir güçtür.
9. Mesele dinin olup olmaması değil, dinin ne tür olduğudur. Din insanın gelişimine katkıda bulunup onun gücünü açığa mı çıkarıyor yoksa bu gücü felce mi uğrattırıyor?
10. Olgun sevgi kişinin kendi bütünlüğünü, bireyselliğini koruyarak gerçekleştirdiği birliktir. Sevgi, insanı diğer insanlarla arasındaki duvarları yıkan, onu diğerleriyle birleştiren, etkin bir güçtür. Sevgi kişinin soyutlanma ve ayrı olma duygularını yemesini sağlar.

LEONARDO DA VINCI

(1452-1519) Leonardo di ser Piero da Vinci, Rönesans döneminde yaşamış İtalyan hezârfen, döneminin önemli bir filozofu, astronomu, mimarı, mühendisi, mucidi, matematikçisi, anatomisti, müzisyeni, heykeltıraşı, botanisti, jeoloğu, kartografi, yazarı ve ressamıdır. En tanınmış yapıtları Mona Lisa ve Son Akşam Yemeği'dir.

1. Yalınlık, gelişmişliğin son noktasıdır.
2. İyi geçen gün nasıl mutlu bir uyku getirirse, iyi geçen bir ömür de mutlu bir ölüm getirir.
3. İnsan ne kadar büyük ruhlu olursa, aşkı o kadar derin bir şekilde duyar.
4. Nasıl yaşanacağını öğrendiğimi düşünürken, nasıl öldüğünü öğrenmişim.
5. Matematiksel olarak gösterilmeyen hiçbir araştırma gerçek bilim sayılmaz. Resim bir bilimdir ve tüm bilimler matematiğe dayanır. İnsanın ortaya koyduğu hiçbir şey matematikte yerini bulmaksızın bilim olamaz.
6. Çizdiğim her resim, kendi yaşamıma sorduğum soruydu.
7. Hayata değer vermeyen onu hak etmemiştir.
8. Kesintisiz öğrenmek için sürekli arayış içinde ol.
9. Bilimle sanat, mantıkla hayal gücü arasında denge geliştir. İyilik, merhamet, saygınlık üret yetiştir. Çok yönlülük üret yetiştir. Sağlık, zindelik, duruş, denge ve soğukkanlılık üret yetiştir. Tüm her şeyin ve olayların birbirleriyle bağlantılı olduğunu kabul et ve şükret.
10. Üç sınıf insan vardır. Görenler, gösterildiğinde görenler, gösterildiği halde göremeyenler.

FYODOR DOSTOYEVSKI

Fyodor Mihayloviç Dostoyevski, Rus roman yazarı. 1821 yılında Moskova'da doğdu, 1881'de Petersburg'da öldü. Çocukluğunu sarhoş bir baba ve hasta bir anne arasında geçiren Dostoyevski, annesinin ölümünden sonra Petersburg'daki Mühendis Okulu'na girdi. Okulu başarıyla bitirdikten sonra İstihkâm Müdürlüğü'ne girdi. Suç ve Ceza, Ezilenler, Yeraltından Notlar, Kumarbaz, Karamazov Kardeşler önemli eserlerindedir.

1. Olgunlaşmak hiçbir şeye şaşırılmamaktır. Cehennem, insanın yüreğinde sevginin ve merhametin bittiği yerdir.
2. İnsanlar, seni anlayamadıkları zaman ön yargılarını kullanırlar.
3. Gerçek büyük insanlar, dünyada büyük acılar çekmek zorundadır.
4. İnsan yeryüzünde olan şeyleri görmezlikten ve bilmezlikten gelme haklarına sahip değildir.
Tanrı yoksa; her şey mubahtır.
5. Dünyanın en zor hissi; kendini ait hissetmediğin bir yerde bulunma zorunluluğudur.
6. Unutma, yokluğu bir şey değiştirmeyenin varlığı da gereksizdir.
7. İyi insan, gülüşünü sevdiğin insandır. Sevmek; güzel birinde aşkı aramak değil, bir başkasında kendini bulmaktır.
8. İnsan daima başına gelen felaketleri sayar, sevinçleri değil. Eğer; sevinçleri saysaydı, evrenin kendisine yeterince mutluluk sunmuş olduğunu anlardı.
9. Mutlu olmanın iki yolu var. Ya isteklerinizi azaltacaksınız, ya da imkanlarınızı zorlayacaksınız.
10. Acı ve eza, büyük bir zekaya ve duyarlı bir yüreğe sahip kişiler için her zaman kaçınılmazdır.

BLAISE PASCAL

(1623-1662) Blaise Pascal, Fransız matematikçi, fizikçi ve düşünürdür. En bilinen temel eseri Düşünceler'dir. 16 yaşındayken konikler üzerine bir inceleme yazdı. 1642'de 19 yaşında iken vergi tahsildarı babasının işini kolaylaştıracak, dişliler ve tekerleklerden oluşan mekanik bir hesap makinesi tasarladı. Pascal, çok genç yaşlarda çok önemli çalışmaları tamamlamış ve matematiğin gelişimine çok önemli katkılar yapmıştır. Pascal, 25 yaşında geldiğinde kendisini felsefe ve dine adamış, 39 yaşında da ölmüştür.

1. Bilgili insan, diplomalı olan değil, istediği her şeyi başkalarının hakkını çğnmeden elde edebilir.
2. Kuvvete dayanmayan adalet aciz, adalete dayanmayan kuvvet zalimdir.
3. Kalbin kendine has nedenleri vardır ki, akıl bunları hiçbir zaman anlayamaz.
4. Bir işi yaparken öğrendiğimiz son şey, aslında o işe nasıl başlamamız gerektiğidir.
5. Bir adamın büyüklüğü, düşüncelerinin gücünde yatar.
6. İnsanlar pek çok şeyi öğrenmişler; kuşlar gibi uçmayı, balıklar gibi yüzmeyi... Fakat çok basit bir şeyi öğrenememişler, insan gibi yaşamayı.
7. Yaşamak zorlaşınca, ahlak dejenere olur.
8. Şöhret o kadar tatlıdır ki; onunla ilgili olması için, her şeyi severiz ölümü bile.
9. İnançta, inanmak isteyenler için yeterince ışık; istemeyenler içinse onları kör etmeye yetecek kadar karanlık vardır.
10. Düşünce gücümüz arttıkça, özgür insanların çoğaldığını görürüz. Bilge insanlar, kişiler arasında bir ayırım göstermezler.

EMERSON

Ralph Waldo Emerson Amerikan düşünür, yazar. Amerikan transandantalizminin en önemli temsilcisidir. 1803 yılında Boston'da doğdu. Babası ve dedesi Protestan papazıydı. 1826 yılında Harvard Üniversitesinden mezun oldu.

1. Güzelliğe değer vermek. Başkalarında en iyiyi bulmaktır.
2. Uyarılık için ölçü, kadınların toplum üzerindeki etkisidir.
3. Başarı; sık sık ve çokça gülmektir.
4. Zeki insanların saygısını, çocukların sevgisini kazanmak gerekir.
5. Yapılırken heyecan duyulmayan işler başarılamaz.
6. Dürüst eleştirimlere katlanmak, yanlış dostlardan takdir görmekten iyidir.
7. İster sağlıklı bir çocuk yetiştirmek, ister bir bahçe köşesi yapmak, isterse bir sosyal koşulun iyileştirilmesi yoluyla olsun, dünyayı bir parça daha iyi durumda bırakmak insan olmanın gereğidir.
8. Bir krala saldırdığınızda, onu öldürmek zorundasınız.
9. Sizin yaşamınız sayesinde, tek bir hayatın bile olsa, daha rahat soluk almış olduğunu bilmek sizi rahatlatır.
10. Topluluk içinde başkalarının fikirlerine göre yaşamak kolaydır. Yalnızlıkta kendi fikirlerine göre yaşamak kolaydır. Ama toplulukta bağımsızlığını koruyabilenler sadece takdire değer kişilerdir.

MAHATMA GANDHI

Mohandas Karamçand Gandhi, Hindistan ve Hindistan Bağımsızlık Hareketi'nin siyasi ve ruhani lideri. Görüşleri Gandizm olarak anılır. Gerçek ve kötülüğe karşı aktif ama şiddet unsuru içermeyen direniş ile ilgili olan Satyagraha felsefesinin öncüsüdür.

1. Adaletsiz rejimi, adaletle yıkınız.
2. Şiddete karşıyım çünkü sağladığı düşünölen iyilikler geçici, kötölükler kalıcıdır.
3. Her sabah kalktığım zaman kendi kendime şöyle söz veririm. Dünya üzerinde vicdanımdan başka kimseden korkmayacağım.
4. Kimse iznim olmadıkça beni incitemez.
5. Ne zaman ki Hint halkı, sömürgeci İngilizlere karşı birlik oluştursa, hemen sömürgeci İngilizler bir ineği kesip Müslüman ve Hinduların geçtiği bir yola atıyordu. Böylece sömürgecileri bırakıp birbirleriyle savaşmaya başlıyorlardı.
6. Siz kendi elinizle teslim etmedikçe kimse kendinize olan saygınızı elinizden alamaz.
7. Yedi ölümcül sosyal günah; ilkesiz siyaset, emeksiz zenginlik, vicdansız haz, niteliksiz bilgi, ahlaksız ticaret, insaniyetsiz bilim, özverisiz ibadet.
8. Altın prangalar demir olanlardan çok daha kötüdür.
9. Haksızlığa sapıp bütün insanların senin peşinden gelmeleri yerine, adaletli davranıp tek başına kalman iyidir.
10. Önce seni görmezden gelirler, sonra sana gülerler, sonra senle dövüşürler ve sonra sen kazanırsın.

KARL MARX

(1818-1883) Karl Marx, 19. yüzyılda yaşamış Alman filozof, politik ekonomist. Bir müddet gazetecilik de yapan Marx, iktisâdî ve beşerî konularda eleştirel fikirler ve tespitler ortaya koymuştur.

1. Dinsel sıkıntı; hem gerçek sıkıntıların bir dışı vurumu hem de gerçek sıkıntılara karşı bir protestodur. Din, ruhsuz bir dünyanın kalbidir.
Din, ezilen ve acı çeken halkın afyonudur, onu iyi hissettiren, dayanılabilir kılan bir ilaç gibidir.
2. Kapitalist toplumda icrai görevdeki grubun sadece bir kişinin yönetiminde olması ve devletin diğer tüm bölümlerine ve topluma diktatörce bir kuvvet uygulamasına sebep olur.
3. Tek değişmeyen şey değişimdir.
4. Yalnız, yaşayanlardan değil, ölülerden de çekeceğimiz var.
5. Kitaplarım, onları yazarken içtiğim tütünün bile parasını karşılamadı.
6. Eğer yüreğiniz sevgi üretmiyorsa, başarılı bir üretici değilsiniz.
7. Cehenneme giden yollar, iyi niyet taşlarıyla döşelidir.
8. Dininiz, imanınız para olmuş.
9. İnsan doğaya ne kadar yabancılaşırsa o kadar toplumsallaşır, ne kadar toplumsallaşırsa da o kadar da kendine yabancılaşır.
10. Cehalet, ayrıcalıklı sınıfın elinde ustaca kullandığı bir silahtır. Cehalet asla sorgulamaz, daima yargılar. Cehalet öğrenmez, yalnızca ve hep inanır. Cehalet asla okumaz ve öğrenmez, gerek duymaz, o hep hatmeder. Cehalet asla hoş görmez, hep katleder. Cehalet ilkindir, asla sosyalleşmez. Medeniyet ise; kadın ve erkeğin birlikte yürüebilmesidir. İşte bu yüzden cehaletin tek korkusu daima hep kadındır. Çünkü kadın ne öğrenirse daima çocuklarına onu öğretir. İşte bu nedenle de cehalet kadının aydınlanmasını ve öğrenmesini asla istemez.

MARTIN LUTHER KING

(1929-1968) Martin Luther King, Jr., Afrikalı-Amerikalı Baptist papaz ve Amerikan yurttaş hakları hareketi önderi. Dünya genelinde şiddet karşıtı ve ırksal eşitlik görüşleriyle tanınmaktadır ve 1964 yılında Nobel Barış Ödülü'nü kazanmıştır.

1. Korkak şu soruyu sorar, güvenli mi?
2. Menfaatçi şu soruyu sorar, faydalı mı?
3. Kibirli şu soruyu sorar, popüler mi?
4. Vicdanlı şu soruyu sorar, adaletli mi?
5. Bir yerdeki haksızlık, adalet için her yerde tehlikedir.
6. Gönülsüz bir kabul, mutlak bir retten daha yanıltıcıdır.
7. İyi niyetli insanların sığ anlayışları, kötü niyetli insanların mutlak yanlış anlayışlarından daha cesaret kırıcıdır. Bu dünyada hiçbir şey; bilinçli cehaletten ve aptallıktan daha tehlikeli değildir.
8. Zaman gelir sessizlik ihanet olur.
9. Kuşlar gibi uçmayı, balıklar gibi yüzmeyi öğrendik, ancak çok basit bir şeyi unuttuk, kardeşçe yaşamayı.
10. İnsanın adil yasalara itaat etme gibi yasal ve ahlaki sorumluluğu vardır. Aynı şekilde adil olmayan yasalara itaat etmeme gibi sorumluluğu da olmalıdır.

DANTE ALIGHIERI

1265 yılında Floransa da doğdu. Dante Alighieri İtalyan ozan ve politikacı. En bilinen eseri, ahirete yapılan bir yolculuğu anlattığı İlahi Komedya'dır. Bu eser Cehennem, Araf ve Cennet isimlerinde üç ciltten oluşmuştur. Dünya edebiyat tarihinin en büyük eserlerinden biri kabul edildiği gibi, modern İtalyancanın da temelini oluşturur. Ravenna da 1321 yılında, 56 yaşındayken öldü.

1. Her karanlık kendisini sonlandıracak şafağın tohumlarını içinde taşır.
2. Kıskanmayan insan sevmiyor demektir.
3. Sefalet içinde iken mutlu günleri hatırlamak kadar acı bir şey yoktur.
4. İnsan özgür olmadan, huzurlu ve mutlu olamaz.
5. Güçlü bir ateş, küçük bir kıvılcımdan sonra başlar.
6. Zamanın kaybolduğunu bilenler, en çok üzüntü duyanlardır.
7. Herkesin yanımda olduğu kadar kalabalık değilim, senin yokluğun kadar yalnızım.
8. Altınla gümüşü tanı yaptınız kendinize, putperestlerden farkınız, bir yerine bin puta tapmış olmanız.
9. Cehennemin en kızgın ateşi, ahlaki bir çöküş yaşadığı zamanlarda tepkisizliğini muhafaza edenleri yakacaktır.
10. Aşkınin, uğruna beni acımasızca kanatan kadın, yüreği kolayca coşan öteki kadınlara benzemez.

ALEKSANDR PUŞKIN

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin, Rus şâir ve yazar. Rus halkının “ulusal şâir”i ve modern Rus edebiyatının kurucusu olarak kabul edilir. Aleksandr Sergeeviç Puşkin, 1799’da Moskova’da doğdu. Babası Sergey Lvoviç, soylu bir ailenin ilk çocuğudur. Döneminin tanınmış şair ve yazarları, Puşkin’in evine gelip gidenler arasındadır. Ancak hiçbiri onu kendisine Rus masallarını anlatan dadısı kadar etkilememiştir. 1837 yılında St. Petersburg’da ölmüştür.

1. Elde edilmesi güç olan her şey, genellikle diğer insanlar tarafından kolaylıkla küçümsenir.
2. Aşk; bir kişiyle felaket, iki kişiyle saadet, üç kişiyle cinayettir! Aşksız hayat ise tam bir sefalettir.
3. Oyun bitince, şah da piyon da aynı kutuya konur.
4. Genç kızların göz yaşları tıpkı sabah çiğine benzer, güneş doğar doğmaz çiğ damlaları uçar gider.
5. Genellikle bütün büyük yanlışların altında, gurur yatar.
6. Kötü bir barış, iyi bir savaştan daha iyidir.
7. Deha ile kötülük bir araya gelemmez.
8. Dünyada sonsuz mutluluk yoktur; ne ünlü bir soy, ne güzellik, ne güç-kuvvet, ne zenginlik, hiçbir şey bizi felaketten kurtaramaz.
9. Yüksek nitelikli komedyayı yalnız gülmeye dayanmaz ve çoğu tragedya yaklaşıp.
10. “Bahçesaray” Sarayının Çeşmesi
Aşk fısıkiyesi, ölümsüz çeşme
Çiseleyen gümüşsü tozların
Sana armağan olarak iki gül getirdim
Serin çiğlerle kaplıyor beni
Seviyorum bitimsiz konuşmanı
Ak, ak durmaksızın sevinçli pınar
Ve şiiirsel göz yaşlarını senin
Anlat, anlat bana bildiklerini...

SABA MELİKESİ BELKİS

Saba Melikesi Belkis, günümüz Habeşistan veya Yemen'in olduğu topraklarda hüküm sürdüğü farz edilen, tarih öncesi Saba Krallığı'nın hükümdarıdır. Modern arkeoloji bu krallığın mevcudiyeti konusunda şüphelidir. Kitabı Mukaddes'te kraliçenin isminden bahsedilmez.

1. Güneyin kraliçesi.
2. Tahtı, Hz. Süleyman'ın önüne getirilince su gibi şeffaf, saf nurdan bir hale dönüştürülmüştür.
3. Güneşe tapmayı bırakıp, Allah'a bağlanmıştır.
4. Âlemlerin Rabbine teslim oldum, demiştir.
5. Kalbi ve aklı ile ülkesini yöneten devlet başkanıdır.
6. Adaleti ile gönüllerde taht kuran devlet başkanıdır.
7. Ortadoğu coğrafyasının devlet başkanı olan kadın yöneticidir.
8. Güzelliği, zekası ve sahip olduğu gücüyle bilinen gelmiş geçmiş en güçlü karakter olmuştur.
9. Kur'an-ı Kerim'de adı geçen kadın devlet başkanıdır.
10. Belkis'da, aynı bir Kleopatra, Helen, Mavie, Qrie gibi günümüzde tarihi kadın ikonlardan biri olarak anılmasını hak etmektedir.

MEHMET AKİF ERSOY

(1873-1936) Mehmet Âkif Ersoy, Türk şair, veteriner hekim, öğretmen, vaiz, hafız, Kur'an mütercimi ve siyasetçi. Mehmet Âkif Ersoy, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ulusal marşı olan İstiklâl Marşı'nın yazarıdır. "Vatan Şairi" ve "Milli Şair" unvanları ile anılır. İstiklal harbi sırasında Burdur milletvekili olarak TBMM'de yer almıştır.

1. Sofuluk satıyorsun, elinde boy boy tesbih
Çevrende dalkavuklar, tapınır gibi, la teşbih!
Sarık cübbe ve şalvar, hepsi istismar, riya
Şekil yüzünden sanki, Ömer'in devri, güya!
Herkes namaz oruçta, hepsi sözünü dinler
Zikir Kur'an sesinden, yerler ve gökler inler!
Ha bu din, iman, takva, inan ki hepsi yalan
Sen onları kendine taptırırsın vesselam!
Derdin davan sadece, hep nefsi saltanatın
Şimdilik putu sensin, tapılan menfaatin!
Hey kukla kafalı adam, dinle sözümü tut
Bunların dilinde hak ama kalbi dolu put!
2. Halıkın na-mütenahi adı var en başı Hakk
Ne büyük şey kul için hakkı tutup kaldırmak
Hani ashab-ı kiram ayrılalım derlerken
Mutlaka sure-i ve'l-asr'ı okumuş bu neden
Çünkü meknun o büyük surede esrar-ı felah
Başta iman-ı hakiki geliyor sonra salah
Sonra hak sonra sebat, işte kuzum insanlık
Dördü birleşti mi yoktur sana hüsran artık

3. Ne irfandır veren ahlaka yükseklik ne vicdandır,
Fazilet hissi insanlarda Allah korkusundandır.
4. Baksana kim boynu bükük ağlayan?
Hakk-ı hayatın senin ey Müslüman!
Kurtar o biçareyi Allah için,
Artık ölüm uykularından uyan!
5. Hayır. Hayal ile yoktur benim alışverişim
İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim.
6. Sen bu avizenin altında, bürünmüş kanına,
Uzanırken, gece mehtabı getirsem yanına,
Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...
Yine bir şey yapabildim diyemem hatırana
Türbedarın gibi ta fecre kadar bekletsem
Gündüzün fecr ile avizeni lebriz etsem
7. Ne ibrettir kızarmak bilmeyen çehren
Bırak kardeşim tahsili, git önce edep,haya öğren
8. İnmemiştir Kur'an, bunu hakkıyla bilin,
Ne mezarlıkta okunmak, nede fal bakmak için.
9. Eşin var, aşyanın var, baharın var ki beklerdin,
Kıyametler koparmak neydi, ey bülbül, nedir derdin?
O zümrüt tahta kondun, bir semavi saltanat kurdun,
Cihanın yurdu hep çiğnense, çiğnenmez senin yurdun.
10. Kanayan bir yara gördüm mü yanar ta çiğirim,
Onu dindirmek için çifte yerim, kamçı yerim,
Adam aldırırmda geç git diyemem aldırırım,
Çiğnerim, çiğnenirim Hakkı tutar kaldırırım.

CEMİL MERİÇ

Cemil Meriç 12 Aralık 1916'da Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde dünyaya geldi. Türk yazar, çevirmen ve düşünür. Başta dil, tarih, edebiyat, felsefe ve sosyoloji olmak üzere sosyal bilimlerin birçok alanında araştırma yapmış ve yazılar kaleme almış bir düşünce adamıdır. Telif ettiği 12 eseri ve tercümeleriyle Türk edebiyatında önemli bir yeri olduğu kabul edilir. 13 Haziran 1987 tarihinde İstanbul'da hayatını kaybetti. Hayatının son zamanlarında görme yetisini kaybetti.

1. Asırlardır Müslüman olarak yaşamış, zafer kazanmış. Şuurumuzdan, idrakimizden ve şahsiyetimizden bunu çıkarmaya imkân yoktur. Bu itibarla tarihe dayanmayan mukaddese soyunmayan bir milliyetçilik kurulamaz. Cumhuriyetin en büyük hatası bu olmuştur. Yani bizi Osmanlı'dan tecrit ederek, dinden de tecrit ettiğini zannetmiş ve dinden tecrit edilen bir kalabalığın da yaşayabileceğini zannetmiş. Mazideki kudretimiz hatıra olarak da yaşasa ayakta durmamızı mümkün kılmıştır.
2. Nereye gidersen git, bulacağın aydınlık, zihninin aydınlığı kadar olacaktır.
3. Kendi gerçeğimizi kendi kelimelerimizle anlatmak her namuslu yazarın vicdan borcudur.
4. Yiğınlar güne hükmeder, büyük adam geleceğe hükmeder. Güneş ülkeleri aydınlattır, sözler milletleri.
5. Hayatı anlamadan geçip gidiyoruz. Olgunlaşmak; kalbin daha hassas, kanın daha sıcak, zekanın daha işlek, ruhun daha huzurlu olması demek. İçlerinde böyle bir canlılık, böyle bir hayat coşkunuğu duyanlar ise dünyanın biricik hekimleri olurlar.
6. Osmanlı'nın ilk vasfı adalettir. Osmanlı adil olduğu için kısa zamanda bir cihan devleti kurabildi. Ülkeleri kılıçtan ziyade, gönül ile fethetti.
7. Aydınların özellikleri: Uyanık bir şuur, tetikte bir dikkat ve hakikatin bütününe kucaklamaya çalışan bir tecessüstür.
8. İslam; feragattir, tevazudur, adalettir.
9. İnsanlar sevimlik, eşyalar ise kullanılmak için yaratılmıştır. Dünyadaki kaos nedeni, eşyaların sevimliliği insanların kullanılmasıdır.
10. Aydınların aydınlatamadığı halkı, soyları aldattır. Bu memlekette sağcı-solcu, ilerici-gerici yoktur, bu memlekette namuslular ve namussuzlar vardır.

NECİP FAZIL KISAKÜREK

(1904-1983) Ahmet Necip Fazıl Kısakürek, Türk şâir, yazar ve düşünür. Necip Fazıl, 24 yaşındayken yayımladığı ikinci şiir kitabı Kaldırımlar ile tanınmıştır. 1934 yılına kadar sadece şair olarak tanınmış ve o devirde Türk basınının merkezi olan Bâb-ı Âli'nin önde gelen isimleri arasında yer almıştır. Sakarya şiiriyle zirve yapmış üstadadır.

1. Yarabbi, bana ve bütün mümin kullarına İslam uğrunda sıhhat, afiyet, hayat, hareket, nusret, muvaffakiyet, liyakat ve saadet bahşet.
2. Bir gün dalgın dalgın pencereden bakışını gördüğüm ümmi kadına sormuştum. Anneanne ne düşünüyorsun? Cevap vermişti: Allah'ı düşünüyorum! Ne düşüneceğim? Ciğerime kadar ürpermiş ve kendi kendime demiştim, keşke bizim ilmimiz, şu ümminin ayak tozuna erişebilse.
3. Tam otuz yıl saatim işlemiş ben durmuşum,
Gökyüzünden habersiz uçurtma uçurmuşum.
Diyorlar bana: Kalsın şiir de söz de yerde!
Sen araştırsın, göklere çıkan merdiven nerede?
Anladım işi, sanat Allah'ı aramakmış,
Marifet bu, gerisi çelik çomakmış.
4. Gideriz nur yolu izde gideriz
Taş bağırda, sular dizde gideriz
Bir gün akşam olur, bizde gideriz
Kalır dudaklarda şarkımız bizim

5. Komşuda katkı yok, ben tok yatmışım
Tembel demiş, gıyabında çatmışım
Şefkat dersi vermiş, nutuk atmışım
Bu sahtekâr maske... Nefsimmış meğer...
6. Ya Allah'a baş eğer, hiç kimseye eğmezsın.
Ya herkese baş eğer, hiçbir şeye değmezsın.
7. Basit kişiler hep ilgi görür, kaliteli kişiler hep yalnızdır.
Ucuz malın alıcısı çoktur.
8. Veren de " O " alan da " O". Nedir senden gidecek. Telaşını gören de can senin zannedecek.
9. Allah'ın on pulunu bekleye dursun on kul.
Bir kişiye tam dokuz, dokuz kişiye bir pul.
Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa,
Yaşasın, kefenimin kefilî kara borsa.
10. Şah damarına bakmayı akıl edemeyenler, Allah'ı hep gökyüzünde aradılar.

NAZIM HİKMET RAN

Nâzım Hikmet Ran ya da kısaca Nâzım Hikmet, Türk şair, oyun yazarı, romancı ve anı yazarı. “Romantik komünist” ve “romantik devrimci” olarak tanımlanır. Siyasi düşünceleri yüzünden defalarca tutuklanmış ve yetişkin yaşamının büyük bölümünü hapiste ya da sürgünde geçirmiştir. 20 Kasım 1901 tarihinde Selanik’te dünyaya gelen Nazım Hikmet, 40 gün için büyük görünmemesi amacıyla 15 Ocak 1902 doğumlu olarak yazılmıştır. 3 Haziran 1963’te Moskova’da yaşamını yitirdi.

1. Biz haber etmeden haberimizi alırsın,
Yedi yıllık yoldan kuş kanadıyla gelirsin.
Gözümüzün dilinden anlar, elimizin sırrını bilirsin.
Namuslu bir kitap gibi güler, alnımızın terini silersin.
O gider, bu gider, şu gider, dostluk, sen yanı başımızda kalırsın.
2. Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşesine, bu hasret bizim.
3. Dağlarda tek tek ateşler yanıyordu. Ve yıldızlar öyle ışıltılı, öyle ferahlatıyor ki kalpaklı adam nasıl ve ne zaman geleceğini bilmeden güzel, rahat günlere inanıyordu ve gülen bıyıklarıyla duruyor ki mavzerinin yanında birdenbire beş adım sağında onu gördü. Paşalar onun arkasındaydı. O, saati sordu, paşalar “ üç ” dediler. Sarışın bir kurda benziyordu. Ve mavi gözleri çakmak çakmaktı. Yürüdü uçurumun başına kadar eğildi, durdu. Bıraksalar ince, uzun bacakları üstünde yaylanarak ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak Kocatepe’den Afyon ovasına atlayacaktı.
4. Yedi tepeli şehrimde bıraktım gonca gülümü,
Ne ölümden korkmak ayıp, ne de düşünmek ölümü.

5. Dört nala gelip uzak Asya'dan,
Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan,
Bu memleket bizim.
6. Sen bu kavgada, bir nokta bile değil, bir küçük eğri virgöl, bir zavallı vesilesin. Ben kızabilir miyim sana, sen de bilirsin ki; benim âdetim değildir, bir posta tatarına, bir emir kuluna sövmek, efendisine kızıp, uşağını dövmek.
7. Ebede set çeken zulmeti deldim. Aşkı içten duydum, arşa yükseldim. Kalpten temizlendim, huzura geldim. Ben de müridinim işte Mevlana.
8. Hastalar, kardeşlerim iyileşeceksiniz. Ağrılar, sızılar dinecek. Bir yaz akşamı gibi inecek. Ağır, yeşil dalların arasında rahatlık. Tuzun, ekmeğin, güneşin tadını yeni baştan keşfedeceksiniz.
9. Ne kötüdür insanın aklıyla, yüreği arasında çaresiz kalması. Ne kötüdür an kadar yakın, bir asır kadar uzak olması. Ve bilir misin, ne acıdır insanın bildiğini anlatamaması. Ben deyip susması, sen deyip ağlamaklı kalması.
10. Ben yanmazsam, sen yanmazsan, biz yanmazsak, karanlıklardan nasıl çıkarız aydınlığa.

ALİ ŞERİATI

Ali Şeriatî İranlı Müslüman sosyolog, aktivist, düşünür ve yazar; özellikle din sosyolojisi ve çağdaş İslam düşüncesi üzerine eserler vermiştir. Ali Şeriatî 23 Kasım 1933'te İran'ın Razavi Horasan Eyaleti'nin Sebzevar kentinde dünyaya geldi. Modern sosyoloji ve felsefenin bakış açısı ve bunun geleneksel İslami prensipler ile harmanlanması aracılığıyla Müslüman toplum ve toplulukların karşılaştığı sorunları açıklamaya ve çözümler bulmaya çalıştı. Şeriatî; Mevlana ve Muhammed İkbâl'den büyük ölçüde etkilendi. 19 Haziran 1977 tarihinde İngiltere'de kalp yetmezliğinden hayatını kaybetti.

1. Hayat, döngüsel bir hareket, kısır döngü, boş, anlamsız, tek düze gelgitler. Temaşa, sonuçsuz, anlamsız sabah ve akşamların seyri, tatsız ve sonu gelmez bir oyun. Zamanın yoktur. Hepsiz ızdırap, telaş, bekleyiş ve hac, senin bu aptalca cebre, bu anlamsız lanetli yazgıya karşı isyanın. Kararsız, tereddütlü ve döngüsel hayattan, tüketim için üretim, üretim için tüketimden kurtuluşun.
2. Düşünme, itaat et diyenlere değil. Düşün, sor, sorgula diyenlere kulak ver.
3. Unutmamalı ki, insan kalabalıkta esir olur, yalnızlıkta özgürlüğü bulur.
4. İslam'ın kadına tanıdığı hak ve imkânlar, bizzat İslam adına elinden alınmaktadır.
5. Peygamberler dinsiz bir topluma din anlatmak için gönderilmedi. Toplumda bozulan din anlayışını düzeltmek için gönderildiler.
6. Ey Rabbim! Âlimlerimize sorumluluk, müminlerimize aydınlık, aydınlarımıza iman, tutucularımıza anlayış, uyumuşlara uyanıklık, uyanıklarımıza aydınlık, dindarlarımıza din, şairlerimize şuur, araştırmacılarımıza hedef, umutsuzlarımıza umut, zayıflarımıza güç, oturmuşlarımıza kıyam, donup kalmışlarımıza hareket, ölülerimize hayat, körlerimize görüş, suskunlarımıza feryat, küfürbazlarımıza edep, halkımıza ön bilinç ve izzet bağışla.

7. Allah'ım! Bana yenilgide çabalama, umutsuzluk da sabretme, yoldaşsız yürüme, nimetsiz hizmet, riyasız iman, gösterişsiz iyilik, hevesiz aşk ve halkın kalabalığı arasında yalnızlık nasip et.
8. Onlar altın topladılar, ben hazine buldum. Onlar bakanlık elde ettiler, ben saltanatı. Onların evi varsa benim de mihrabım var.
9. Her dini, insanın kurtuluşunu hedefleyen misyon açısından değerlendirdiğimde, sosyal gelişim, yeni bilinç, hareket, sorumluluk, insani idealizm, sosyal bakış açısı, adaletçilik, onurunu koruma ruhu ve nihayet gerçekçilik, tabiatçılık, maddi güçle uyum, bilimsel ilerleme, yaratıcılık, medeniyet, fikri mücadele ruhu ve halkçılık vs. bakımından Hz. Muhammed'in risaletinde var olan İbrahim'i tevhid öğretisinde, yani İslam'dan daha ileri ve aynı zamanda daha bilinçli ve güçlü bir risalet göremiyorum.
10. Evet, sen Kur'an diyorsun ama hangi Kur'an? Cehaletin elinde teberrük edilip kutlanan bir nesne olan Kur'an mı? Cinayetın mızraklarının ucundaki Kur'an mı? Yoksa çeyrek yüzyıldan daha az bir sürede, çölün dağınık ve düşman kabilelerini birleştirerek, dünyaya egemen olan Bizans ve Sasani İmparatorluğunu çökerten, insanlığın kaderini ele geçiren, devrimci yapısıyla insanlık tarihinde yepyeni bir medeniyet ve kültür meydana getiren bir kitap olarak mı Kur'an?

ARİF NİHAT ASYA

7 Şubat 1904 tarihinde İstanbul'un Çatalca ilçesinde dünyaya gelmiştir. Arif Nihat Asya, Türk şair, öğretmen, siyasetçi. Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin önemli temsilcilerindedir. Sade bir üslupla milli değerleri ve dini heyecanları işleyen şiirler yazmıştır. 5 Ocak 1975'te Ankara'da 71 yaşında vefat etti.

1. Naat

Seccaden kumlardı...
Devirlerden, diyarlardan
Gelip göklerde buluşan
Ezanların vardı. Mescit mümin, minber mümin...
Taşardı kubbelerden Tekbir,
Dolardı kubbelere âmin! Ve mübarek geceler,
Dualarımız,
Geri gelmeyen dualardı.
Geceler ki pırıl pırıl,
Kandillerin yanardı!

2. Kapına gelenler ya Muhammed,
Uzaktan, yakından
Mümin döndüler kapından!
3. Besmele, ekmeğimizin bereketiydi,
İki dünyada aziz ümmet,
Muhammed ümmetiydi.
4. Konsun yine pervazlara güvercinler,
Hu hu'lara karışsın aminler..
Mübarek akşamdır;
Gelin ey Fatîha'lar, Yasin'ler!
Şimdi seni ananlar, anıyor ağlar gibi...
Ey yetimler yetimi,
Ey garipler garibi,
Düşkünlerin kanadıydın,
Yoksulların sahibi..

5. Fetih Marşı

Yelkenler biçilecek, yelkenler dikilecek;
Dağlardan çektirilen, kalyonlar çekilecek;
Kerpetenlerle surun dişleri sökülecek!
Yürü, hala ne diye oyunda oynastasın?
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!
Sende geçebilirsin yardan, anadan serden
Seninde destanını okuyalım ezberden
Haberin yok gibidir taşıdığın değerden
Elde sensin, dilde sen; gönüldesin, baştasın
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

6. Bayrak

Ey mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,
Işık ışık, dalga dalga bayrağım!
Senin destanını okudum,
Senin destanını yazacağım.

7. Dalgalandığın yerde ne korku, ne keder...
Gölgende bana da, bana da yer ver.
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar:
Yurda ay yıldızın ışığı yeter.

8. Dua

Biz kısık seslerimiz... Minareleri,
Sen, ezansız bırakma Allah'ım!
Bize güç ver... Cihad meydanını,
Pehlivansız bırakma Allah'ım!

9. Sanat

Sen mermeri yaratırsın; Ben ondan saray yaparım!
Ses vermez tellerin bensiz... Mızrap yontar, yay yaparım
Suya ektiğin kamışı, Keser, biçer, ney yaparım!

10. Sen orda cennet kurarken, Ben dünyada köy yaparım!
Bir yalıncık gönderirsin; Tarar, süsler, bey yaparım!
Gökteki öksüz dilimi, Bayrağıma ay yaparım!

YAHYA KEMAL BEYATLI

(1884-1958) Yahya Kemal Beyatlı, Türk şair, yazar, siyasetçi, diplomat. Doğum adı Ahmed Agâh'tır. Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin en büyük temsilcilerinden biridir. Şiirleri divan edebiyatı ile modern şiir arasında köprü görevi üstlenmiştir. Türk edebiyat tarihi içinde Dört Aruzcular'dan biri olarak kabul edilir. Kendi Gök Kubbeviz, Eski Şiirin Rüzgarıyla, Bitmemiş Şiirler eserlerinden bazılarıdır.

1. Dönülmez akşamın ufkundayız vakit çok geç:
Bu son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç!
Cihana bir daha gelmek hayal edilse bile,
Avunmak istemeyiz böyle bir teselliyle.
2. Ölüm asude bahar ülkesidir bir rinde;
Gönlü her yerde buhurdan gibi yıllarca tüter.
Ve serin selviler altında kalan kabrinde,
Her seher bir gül açar, her gece bir bülbül öter.
3. Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Bir çok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Birçok seneler geçti, dönen yok seferinden.
4. Ey kimsesizler, el veriniz kimsesizlere,
Onlardır ancak el verecek kimse sizlere.
5. Eski Türklerin bir dini hayatları vardı, dini hayatları olduğu için de çok şeyleri vardı;
yeni Türklerin dini hayatları olduğunda çok şeyleri olacak.

6. Sana dün bu tepeden baktım aziz İstanbul
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer
7. Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı,
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı.
Geçtik hepimiz dörtnala, cennet kapısından,
Gördük ebedi cedleri, bir anda yakından.
8. Artarak gönlümün aydınlığı her saniyede,
Bir mehabetli sabah oldu Süleymaniye'de,
Kendi gök kubbemiz altında bu bayram saati,
Dokuz asırında bütün halkı, bütün memleketi
9. Bir geliş var! Ne mübarek, ne garip bir alem bu,
Hava boydan boya binlerce hayaletle dolu.
Her ufuktan bu geliş eski seferdendir,
O seferlerle açılmış nice yerdendir.
10. Kimi gökten, kimi yerden üşüşüp her kapıya,
Giriyor, birbiri ardınca, ilahi yapıya.
Tanrı'nın mabedi her bir taraftan doluyor,
Bu saatlerde Süleymaniye tarih oluyor.

CAHİT SITKI TARANCI

4 Ekim 1910'da Diyarbakır'da dünyaya gelmiştir. Hüseyin Cahit Tarancı veya bilinen adıyla Cahit Sıtkı Tarancı; Türk şair, yazar ve çevirmendir. Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin önde gelen şairlerinden biridir. Galatasaray Lisesi'nden mezun olduktan sonra Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne kaydoldu. Yüksek öğrenimini burada tamamladı. 1939 yılında Fransa'ya gitti ve Paris Radyosu'nun Türkçe Yayınlar Servisi'nde spikerlik yaptı. Avrupa'da İkinci Dünya Savaşı başlayınca Türkiye'ye geri döndü. Çalışma Bakanlığı'nda ve Toprak Mahsulleri Ofisi'nde memurluk görevleri yaptıktan sonra hastalanarak görevi bırakmak zorunda kaldı. Hastalığı sırasında kısmi bir beyin felci geçirdi, konuşma yetisini kaybetti. 1956 yılında Viyana'da tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetti.

1. Memleket isterim.
Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların, çiçeklerin diyarı olsun.
Memleket isterim.
Ne zengin fakir, ne sen ben farklı olsun;
Kış günü herkesin evi barkı olsun.
Memleket isterim.
Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;
Olursa bir şikayet ölümden olsun.
2. Göğe sessizce yükselen ay, on dördündeydi.
Gece akasya dalında asılı gölgeydi,
Bahtiyar başlarımız aynı penceredeydi.

3. Yaş otuz beş yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarmak, yakarmak nafiye bugün,
Gözünün yaşına bakmadan gider.
4. Haydi, Abbas, vakit tamam;
Akşam diyordun işte oldu akşam.
Kur bakalım çilingir soframızı;
Dinsin artık bu kalp ağrısı.
Şu ağacın gölgesinde olsun;
Tam kenarında havuzun.
Aya haber sal çıksın bu gece;
Görünsün şöyle gönlümce.
5. Bir kere misafire çıkmış adın;
İstesen de istemesen de gideceksin.
6. Sevmek, devam eden en güzel huyum.
7. Güneşe bakacak yerde, geceye sarılıp kalmak.
8. Alemde gündüz gönlüme işkencedir;
Bence bayram ufukta gün bitince.
9. Daha sürer mi dersin bu şaşkınlık?
Yarını ne olacak dünyamızın?
Biz yaşımızı, başımızı aldık,
Allah çocuklarımıza acısın.
10. Öyle eksildik ki yaşarken, bize dokunan her şeyi eksiltiyoruz.
Yalnızlığımızla çoğalıp, kalabalıklığımızla eksiliyoruz.
Ya öylesine kalabalık ki yalnızlığımız,
Ne yana dönsek kendimize çarpıyoruz.

MEHMET ZİYA GÖKALP

(1876-1924) Mehmet Ziya Gökalp, Türk yazar, toplum bilimci, şair ve siyasetçidir. Meclis-i Mebusan'da ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde milletvekilliği yapmıştır. "Türk milliyetçiliğinin babası" olarak da anılır.

1. Sorma bana oymağımı boyumu,
Beş bin yıldır millet gibi yaşarım.
Deme bana Oğuz, Kayı, Osmanlı
Türk'üm, bu ad her ünvandan üstündür.
2. Düşmanın ülkesi viran olacak, Türkiye büyüüp Turan olacak.
3. Vatan ne Türkiye'dir ne de Türkistan,
Vatan büyük ve müebbet bir ülkedir Turan.
4. Yolumuz gaza, sonu şehadet,
Dinimiz ister sıdk ile hizmet,
Anamız vatan, babamız millet,
Vatanı ma'mur eyle Yarabbi!
Milleti mesrur eyle Yarabbi!
5. Ülkü uğruna gönüller delidir.
Kişiler ülkü uğruna ölmelidir.
6. Ümit, benim ruhumun vazgeçilmez ihtiyaçlarındandır.
7. Sen ben yokuz, biz varız.
8. Türkleri sevmeyen bir Kürt Kürt değildir.
Kürtleri sevmeyen bir Türk de Türk değildir.
9. Sakın hakkım var deme, hak yok! Vazife vardır.
10. Anne sevgisi, anneye karşı gelmeyelim.
Nergis çiçeği gibi ne güzel kokarlar,
Ellerinde çiçek çok güzel durur.

FUAT SEZGİN

Bitlis'te 24 Ekim 1924'te dünyaya gelen Fuat Sezgin, Erzurum'da ortaokulu ve liseyi bitirip 1943'te İstanbul'a geldi. İstanbul Üniversitesi Şarkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde alanında en tanınmış uzmanlardan Alman şarkiyatçı Helmut Ritter'in öğrencisi olan Sezgin, Ritter'in tavsiyesi üzerine İslam bilimlerine yöneldi. Sezgin, 1951'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni bitirdikten sonra, Arap Dili ve Edebiyatı üzerinde doktora yaptı. Prof. Dr. Fuat Sezgin 30 Haziran 2018 tarihinde İstanbul'da 93 yaşında yaşamını yitirdi ve İstanbul Gülhane Parkı içerisinde yer alan İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi önünde yer alan bölüme defnedildi. Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle 2019 yılı 'Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı' olarak ilan edildi.

1. 1943-51 seneleri arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Şarkiyat Enstitüsü'nde, "İslami Bilimler ve Oryantalizm" alanında otorite sayılan Alman oryantalist Hellmut Ritter'in yanında eğitim gördü.
2. 1954 senesinde Arap Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde, "Buhari'nin Kaynakları" isimli doktora tezini tamamlayarak doçent oldu. Bu teziyle, hadis kaynağı olarak İslam kültüründe önemli bir yere sahip olan Buhari'nin, bilinenin aksine sözlü kaynaklara değil, "yazılı kaynaklara dayandığı" tezini ortaya attı. Bu yazılı kaynakların, İslam'ın erken dönemine; hatta 7. yüzyıla kadar geri gittiğini ortaya koydu. Söz konusu tez, Avrupa merkezli oryantalist çevrelerde hala tartışma konusudur.
3. Fuat Sezgin, 1960 cuntacılarınca, "zararlı profesör" olarak gösterilip üniversiteden atıldı. 1961 yılında, 36 yaşındayken Türkiye'yi terk etmek zorunda kaldı.
4. 1960-61 senelerinde, Almanya'ya giderken yanına, kıyafetlerinin dışında, iki bavul dolusu fiş ve belge alabildi. Önce Frankfurt Üniversitesi'nde misafir doçent olarak dersler verdi.

5. 1966 yılında profesör oldu. Bilimsel çalışmalarının ağırlık noktası, “Arap-İslam kültürünün, tabii bilimler tarihi alanı”dır. 1961 yılında fişlerle başladığı çalışmaları, zaman ilerledikçe ona ün kazandırdı.
6. 1978 yılında “Kral Faysal” ödülünü kazandı ve Arap dünyasının devlet adamlarıyla tanıştı, aklından geçen büyük projeyi onlara aktarma imkanı buldu. Düşüncelerinin destek görmesiyle Sezgin, 1982 yılında, J.W.Goethe Üniversitesi’ne bağlı Arap-İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü’nü ve 1983 senesinde de buranın müzesini kurdu. Bu Enstitü’nün, direktörlüğünü vefatına kadar sürdürdü. Enstitü’ye bağlı olarak kurduğu müzede, Müslüman bilginler tarafından yapılmış aletlerin ve bilimsel araç ve gereçlerin, yazılı kaynaklara dayanarak yaptırıldığı örneklerini sergilemektedir.
7. İstanbul Gülhane Parkı içindeki Has Ahırlar Binası’nda açılan “İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi”yle, Türk insanı onu çok daha yakından tanıma fırsatı buldu. Müslüman bilim adamlarının buluşları, şu an Gülhane Parkı’ndaki “İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi”nde sergilenmektedir.
8. Bilimler Tarihi alanında dünyanın sayılı otoritelerinden birisi olan Profesör Fuat Sezgin; Süryanice, İbranice, Latince, Arapça ve Almanca da dahil, 27 dili çok iyi derecede bilmektedir.
9. İnsanlar bilmemenin kurbanı oluyorlar.
10. Batı medeniyeti, İslam medeniyetinin çocuğudur.

CAN YÜCEL

1926 İstanbul doğumlu. Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde Latince-Yunanca okudu. Öğrenimine İngiltere'de Cambridge Üniversitesi'nde klasik filoloji okuyarak devam etti. Türkiye'ye döndükten sonra bir süre turist rehberi olarak çalıştıktan sonra bağımsız çevirmen ve şair olarak yaşamını sürdürdü. Nazım, nesir çevirileriyle de tanınan Can YÜCEL, 12 Ağustos 1999 tarihinde İzmir'de öldü, vasiyetine uyularak Datça'da toprağa verildi.

1. Ben hayatta en çok babamı sevdim
Karaçalılar gibi yerden bitme bir çocuk
Çarpık bacaklarıyla ha düştü ha düşecek
Nasıl koşarsa ardından bir devin
2. Yerin seni çektiği kadar ağırsın
Kanatlarının çırpındığı kadar hafif
Kalbinin attığı kadar canlısın
Gözlerinin uzağı gördüğü kadar genç
3. Sevdiklerin kadar iyisin
Nefret ettiklerin kadar kötü
Ne renk olursa olsun kaşın gözün
Karşındakinin gördüğüdür rengin
Yaşadıklarını kâr sayma
Yaşadığın kadar yakınsın sonuna
4. Ne Afrika'dır, ne Çin,
Ne Hindistan ne seyyareler,
Ne yıldızlar geceleri ışıldayan,
En uzak mesafe iki kafa arasındaki mesafedir,
Birbirini anlamayan.
5. Etrafa bak, hava pırl pırl.
Her şeye rağmen çiçekler açmış.
Yol kenarında bile hayata serenat yapıyorlar.
6. Dostlar ırmak gibidir, kiminin suyu az, kiminin çok
Kiminde eliniz ıslanır yalnızca, kiminde ruhunuz yıkanır boydan boya.

7. Kimse bilmesin istemiyorum kalbimin kırıldığını, işte bu yüzden herkesden gizlerim, yüzüm gülerken içimin ağladığını.
8. Anne karnına sığarken, dünyaya neden sığamadığını ve en sonunda bir metrelik yere sığmak zorunda kalacağını fark etmeli insan.
9. Bir yolun varsa gidilecek, sona bırakma.
Bir sözün varsa, dilden yüreğe, hiç susma.
Görmen gerekiyorsa birini, git yanına.
Okşaman gereken bir yürek varsa, esirgeme elini.
Hayat çok zalim.
An gelir, elini, gözünü, yolunu, yüreğini alır sendem.
O zaman istesen de dokunamaz, göremez gidemez, söyleyemez olursun.
10. 20 yaşında ben
35 yaşında ben
40 yaşında ben
Birden 20 yaşımı, 35 yaşımın karşısına oturttum.
40 yaşımın karşısına da, ben geçtim.
Yirmi yaşım, otuz beş yaşımı tutucu buldu.
Kırk yaşımın ikisinin de salak olduğunu söyledi.
Yatıştırayım dedim, sen karışma moruk dediler.
Büyük hır çıktı.
Komşular, alttan üstten duvarlara vurdular.
20 yaşım 40 yaşıma bardak attı.
Evin içine ettiler.
Bende kabahat, ne çağırıyorsun tanımadığın adamları evine.
Ben;
Benden olgun insan isterim karşımda!
Benden dürüst,
En ufak dalgada, arkasını dönmeyecek kadar güvenilir.
Bir o kadar cesaretli olmalı.
Yağmurdan ıslanıp, fırtınadan kaçmamalı.
Ayağı taşa takıldıkça kayadan korkmamalı.
İşine gelince sevip,
Zoru görünce bırakmamalı!

AZİZ NESİN

Aziz Nesin 1915 senesinde İstanbul'da dünyaya geldi. 1937 senesinde Ankara Harp Okulu'ndan mezun oldu. 1944 senesinde subaylık yapmayı bırakarak gazete yazarlığına geçti. Nesin, kariyerine 1944 yılında Millet Dergisi ile başladı. Sonrasında Sabahattin Ali ile birlikte Marko Paşa, Malum Paşa, Merhum Paşa, Alibaba adlı dergileri çıkardı. Kısa sürede dünya çapında tanınan bir mizah yazarı oldu. Bunun yanında kendi başına yayınladığı Zübük isimli bir dergisi bulunmaktadır. 1956 senesinde Bir Ara Düşün Yayınevi'ni kurmuştur. 1973 senesinde Türk Mizahı isminde bir de antoloji düzenlemiştir. 1972 senesinde Nesin Vakfı'nı kurdu. Bu kurumda her sene 4 kimsesiz çocuğu okutarak, meslek sahibi yapılmıştır. Hayatını bağımsız bir yazar olarak devam ettirdi. Aziz Nesin, 6 Temmuz 1995'de geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetti.

1. Ya zamanından çok erken gelirim. Dünyaya geldiğim gibi.
Ya zamanından çok geç. Seni sevdiğim gibi.
2. Öyle bir zamanına geldim ki yaşamın, ölümüne erken sevgiye geç.
Yine gecikmişim başışla sevgilim, sevgiye on kala ölümüne beş.
3. Bana dokunmayan yılan bin yaşasın diyerek yaşıttığımız yılanların, bir sonraki hedefi siz olursunuz.
4. Kıcımla verdimse referans, başışlayınız ekselans! Çünkü bir hazreti dangalak, zorla geçmişse başa, onu kıcıyla selamlamak düşer, her onurlu yurttaşta.
5. Yüzde altmışımız aptal, yüzde doksanımız korkak, işte biz buyuz.
6. En güzel şiir matematiktir. Yeryüzünde şimdiye kadar, “iki kere iki dört eder”den daha güzel bir dize yazılmamıştır.
7. Ne ölünün arkasından konuşulur, ne de gidenin. Çünkü ha ölmüştür, ha gitmiştir kalan için.
8. Bazen insan öyle özlenir ki; özlenen bilse, yokluğundan utanır.
9. Üşümek varsa bu sıcakın yokluğudur. Karanlık varsa ışığın yokluğu. Eğer her yer karanlık ve sen üşüyorsan işte bu O'nun yokluğu.
10. O denli o denli çok beklettin, alıştırdın bekletmeye kendini, çok zamanlar geçti de geldin. Senden çok seviyorum senin özlemini.

ÖZDEMİR ASAF

Özdemir Asaf, Cumhuriyet dönemi Türk şairlerindedir. 11 Haziran 1923 tarihinde Ankara'da doğdu. Asıl adı Halit Özdemir Arun'dur. Babası Mehmet Asaf Şura-yı Devlet'in kurucularındandır. 23 Ocak 1981 tarihinde İstanbul'da ölmüştür.

1. İnsanlar, insanların içinde, insana hasret yaşarlar.
2. Bakarken kıyamamak mı? Yoksa baktıkça doyamamak mıdır aşk?
3. Geleceğim bekle dedi gitti.
Ben beklemedim, o da gelmedi.
Ölüm gibi bir şeydi, ama kimse ölmedi.
4. Kim o, deme boşuna. Benim, ben. Öyle bir ben ki kapına, baştan başa sen.
5. Seni bulmaktan önce aramak isterim.
Seni sevmekten önce aramak isterim.
Seni bir yaşam boyu bitirmek değil de,
Sana hep hep yeniden başlamak isterim.
6. Sen kocaman çöllerde bir kalabalık gibisin.
Kocaman denizlerde ender bir balık gibisin.
Bir ısıtır, bir üşütür, bir ağlatır, bir güldürür,
Sen hem bir hastalık, hem de sağlık gibisin.

7. Aşka gönül ile düşersen, yanarsın.
Aşka zekâ ile düşersen, kavrulursun.
Aşka akıl ile düşersen, çıldırırısın.
Aşka duygu ile düşersen, gülünç olursun.
Aşka düşmez isen kalabalığa karışır ezilirsin.
Bir yol seç.
8. Ben sana hep üşüyordum,
Çünkü kııştm...
Nakıştm, bakıştm...
İnkâr etmiyorum da bunu...
Seni sevmek gibi büyük işlere kalkıştm...
Ve lütfen inkâr etme,
Sana en çok ben yakıştm...
9. İnsanın büyüdükçe mi artıyor dertleri? Yoksa insan büyüdükçe mi anlıyor gerçekleri?
10. Keşke sen ben olsan, seni sevmenin ne kadar zor olduğunu anlasan.
Keşke ben sen olsam, bu kadar sevilmenin tadını çıkarsam.

CEMAL SÜREYA

Cemalettin Seber veya tanınan adıyla Cemal Süreya; Türk şair, yazar ve çevirmendir. Cemal 1931'de Erzincan Pülümür'de dünyaya geldi. Türk şiirinde modernist bir hareket olan İkinci Yeni şiirinin öncü şairlerinden biridir. İlk şiir deneyimlerini ortaokulda eskizlerle, lisede aruzla yapsa da onun şiir çalışmaları asıl üniversite yıllarında başlamıştır. Cemal Süreya, daha çok kendi akımını kendisi yaratarak kendine özgü bir şairlik örneği göstermiştir. Şiirlerinin yanı sıra denemeler, tenkit yazıları, şiir ve düz yazı tercümelemleri, çocuk kitabı, günce ve derlemesi bulunmaktadır. 9 Ocak 1990 tarihinde İstanbul'da hayatını kaybetti.

1. Ben senin sevgilin,
Eşin, baban, ağabeyin
Arkadaşınım...
Seni hiç bırakmayacağım.
2. Mutlu olmanın yolunu,
Karşındakini mutlu etmek sanıyorduk.
Yanıldık!
Çünkü ne kadar mutlu ettiysek,
O kadar yalnız kaldık !..
3. Bıraksalar gökyüzünü, kendini ikiye bölecekti. Çünkü iki kişiydik.
4. Sizin hiç babanız öldü mü? Benim bir kere öldü kör oldum. Yıkadılar aldılar götürdüler. Babamdan ummazdım bunu kör oldum. Siz hiç hamama gittiniz mi? Ben gittim lambanın biri söndü. Gözümün biri söndü kör oldum. Tepede bir gökyüzü vardı yuvarlak. Söylemesine maviydi kör oldum. Taşlara gelince hamam taşlarına. Taşlar pırlı pırlı ayna gibiydi. Taşlarda yüzümün yarısını gördüm. Bir şey gibiydi bir şey gibi kötü. Yüzümden ummazdım bunu kör oldum. Siz hiç sabunluymen ağladınız mı?

5. Seni gönülden seven insan için iyi gün kötü gün yoktur.
Ne zaman yanında olması gerekiyorsa o zaman yanında olur.
6. Eğer sevmek istersen bir kadını; duruşunu seveceksin en önce, hayata kafa tutuşunu seveceksin. Gülüşünü seveceksin mesela... Farklı oluşunu!
7. Şimdi açsam pencereyi de beklesem... Sen gelsen...
Olmaz hani geliversen... Hiçbir şey sormasan... Hiçbir şey söylemesen... Sussam... Sussan... Sussak...
8. Aklıma bile gelmiyorsun artık, o kadar kalbimdesin ki!
Dokunulmasa da, görülmese de;
Kalpte yer verilir bazısına, nedensiz...
9. Sen; aklım ve kalbim arasında kalan, en güzel çaresizliğimsin. “Benimsin” demeden önce “seninim” diyebilmeli insan.
10. Sonbahar sanattır, diğerleri mevsim...

EVLİYA ÇELEBİ

Evliya Çelebi 5 Mart 1611 tarihinde İstanbul'da doğdu. Önce mahalle mektebine gitti. Daha sonra Şeyhülislam Hamit Efendi Medresesi'ne girdi. Burada yedi yıl okuduktan sonra saraya özgü bir okul olan Enderun'a devam etti. Evliyâ Çelebi, 17. yüzyılın önde gelen gezginlerindedir. Elli yılı aşkın süreyle Osmanlı topraklarını gezmiş ve gördüklerini Seyahatnâme adlı eserinde toplamıştır. Evliya Çelebi, 1682 yılında vefat etti. Ölüm yeri ve mezarı bilinmemektedir.

1. Kötüyle arkadaş olma, pişman olursun.
2. İki kişi konuşurken dinleme!
3. Kötülemekten fenalıktan uzak ol.
4. İnatçı ve kötü sözlü olma.
5. İlim ve erdem sahibi ol.
6. Kanaatkâr ol. Çünkü kanaat tükenmez bir hazinedir.
7. Daima temiz ol. Ahlaklı ol.
8. Başkalarını korkutanın kendisi de daima bir korku içinde yaşar.
9. Kimsenin hakkına göz dikme.
10. Ekili tarlaya basma.

FAZLUR RAHMAN

(1919-1988) Fazlur Rahman Malik, Pakistanlı filozof, yazar ve İslam âlimi. Pakistan'ın Hayber-Pahtunhva bölgesinde hayata gözlerini açtı. Babası, Mevlana Şehabeddin Diobendi ile çalışmış, İslam hukuku alanındaki çalışmaları sonrasında âlim derecesine yükselmiştir.

1. Modernleşmeden kastım, geçmişin ihtişamında da hali hazırın perişanlığına teselli aramaktan vazgeçip Kur'an'ın dini ahlaki temelde hedef gösterdiği idealleri modern dünya düzleminde gerçekleştirebilmekle ve çağın dışına düşmeden, çağdaş meydan okumalara karşı koyabilmesidir.
2. İslam'ın eylemden ziyade eğitim ile geniş halk kitlelerinde kabul görmesi gerekir. Toplumların eğitim ile ayağa kalkacağına inanıyorum.
3. Uyanış ve yenilik, mantkı olarak ancak bir gelenek oluşturduktan sonra olabilir.
4. Bütün gelenekler devamlı yeniden hayatiyet kazandırmalı ve taze yorumlarla yenilenmelidir.
5. İlk Müslüman nesiller nasıl ki, Kur'an ve sünneti, kendi dönemlerinde kendi şartlarına uygun bir biçimde serbestçe yorumlamışlarsa, bizler de aynen kendi gayretlerimizle, kendi çağdaş tarihimizde aynı şeyi yapmak zorundayız.
6. Kur'an, yedinci asrın ahlaki, toplumsal sorunlarıyla Peygamberin zihninin çatışma noktasında doğmuş olan, Allah'ın bu dönem ile ilgili yorumudur.
7. Mutlak sünnet bizzat Hz. Peygamber'in söz ve davranışlarıdır.
8. Yaşayan sünnet ise İslam toplumunun mutlak sünnet çerçevesinde uygulama alanına çıkardığı sünnettir.
9. Günümüz Müslümanlarının düşünce donukluğundan kurtulabilmesi, sünneti tekrar yaşayan sünnet anlayışına döndürmekle mümkündür.
10. Kur'an'ın açık beyanlarına göre o toplumun vahiy meseleleri, şirk, fakirlerin sömürülmesi, ticari ahlaksızlık ve topluma karşı sorumsuz davranışlar olduğundan Kur'an öncelikle bu yanlışları gidermeyi amaçlamıştır.

MALCOLM X

Malcolm X adını alan Müslüman siyasetçi ve insan hakları savunucusudur. Gelmiş geçmiş en etkili siyahi Amerikalılar'dan biridir. 19 Mayıs 1925'de doğmuş, 21 Şubat 1965'de şehit edilmiştir.

1. Irkçılık ideolojik bir düşünce değil, aksine psikolojik bir hastalıktır.
2. Bütün uyuyanları uyandırmaya bir tek uyanık yeter.
3. Ben gerçeğin peşindeyim, kimin söylediği önemli değil.
4. Ben adalet peşindeyim, kim için veya kime karşı olduğu önemli değil.
5. Kimse sana özgürlüğünü vermez. Eğer gerçekten adamsan bunu kendin alırsın. Huzuru özgürlükten ayıramazsınız? Çünkü hiç kimse özgürlüğe sahip olmadan huzur içinde olamaz.
6. İnanıyorum şu idi ki Hz. Muhammed, eğer bizzat Tanrı değil ise mutlaka Tanrıdan sonra gelen varlıktır. İslam'a bağlı kişilere şu öğretiler ki, bu yeryüzü yaşamı sırasında kişinin başarıları, onun kişisel ve fani acizliklerini zaafını örter. İncelediğim bütün bu olaylarda olumlu davranışlar olumsuz davranışları bastırmıştır.
7. Hazır ol da değildik, rahat da durmayacağız.
8. Müslümanca yaşamın olmadığı yerde, Müslümanca ölmenin elbette bir yolu vardır.
9. Özgürlüğümüz için tek bir yol vardır. Kendi aramızdaki tüm fikri ve siyasi ayrılıkları bir tarafa bırakıp, bizi sömüren düşmana karşı birleşmek.
10. Eğer bir amaç uğruna ayakta değilsen, her darbe seni yere serebilir.

TOSHIHIKO IZUTSU

(1914-1993) Toshihiko Izutsu, Japon araştırmacı ve yazar. Tokyo Keio Üniversitesi Institute of Cultural and Linguistic Studies'de, Tahran'da Imperial Iranian Academy of Philosophy'de, ve Montreal Mc Gill Üniversitesinde öğretim üyeliği yaptı.

1. İslam, hayatın gerek bireysel, gerekse sosyal birçok alanında kayda değer yansımaları olan manevi bir devrimdir.
2. Allah, insana karşı etik davranır, yani adalet ve iyilik Tanrısı olarak muamele eder. İnsandan da bu nedenle, bu ilahi inisiyatifte etik bir şekilde karşılık vermesi beklenir.
3. İslam, Allah konuştuğu zaman meydana gelmiştir.
4. Nebi kelimesi; Arapça bir tabir olmasına rağmen, ilahi vahyin taşıyıcısı anlamındaki kavramsal çerçevesi tek Tanrıca kitab-ı Mukaddes geleneğine aittir.
5. Namaz ibadeti Hz. Peygamberin Hira mağarasındaki uzletinin gelişmiş bir şeklidir.
6. Ecel cahiliye de tamamen yok olma iken, İslam'da ölüm ötesi hayatın başlangıcı olarak görülmüştür.
7. İyi ve kötü, doğru ve yanlış ülkeden ülkeye, zamandan zamana temel farklılıklar göstermekte, bu farklılıklar ise her bir topluluğun dil alışkanlıklarının derinlerinde yatan temel kültürel ayrılıklardan kaynaklanmaktadır.
8. Çoğulcu kurala şiddetle eğilim duymaktayım.
9. Her sistemin bir ana planı, belli bir kalıbı vardır.
10. Kur'an metni analiziyle, herhangi birisi tarafından kaleme alınmış bir metin incelemesi arasında hiçbir fark yoktur. Kur'an'ın anlaşılmasında her türlü Kur'an dışı bağlamı, tevil sürecinin önünde bir engel görüyorum.

MUHAMMED İKBAL

(1877-1938) Muhammed İkbal, Pakistanlı İslam alimi, şair, filozof ve politikacı. Şiirleri çağdaş Urdu ve Fars edebiyatının en önemli yapıtlarındandır. Allâme İkbal olarak da bilinir. Hindistan'daki müslümanların bağımsızlık mücadelesini ilk defa dile getiren kişidir.

1. Gönlüne arzu, ideal tohumu ekmeyen; taş, toprak gibi ayak altında ezilir.
2. Batı kalbi, doğu aklı öldürdü.
3. İslam, ne yalnız duygu, ne yalnız düşünce, ne de yalnız harekettir. O insanın bütünü'nün ifadesidir.
4. Akıl maddeyi, kalp manayı fetih içindir.
5. Sen insana ulaşmadan Allah'ı nasıl arıyorsun?
6. Aşk; kılavuz istemez, tek başına yol alır.
7. Din ne onun ne bunun ne de şunun dediğidir. Kur'an'dan konuştuğun kadar doğrusun. Kur'an'a uyduğun kadar Müslümansın.
8. Sen geceyi, bense çerağı yarattım.
Yarattığın topraktan bense kadeh yarattım.
Issız çöller, kuş uçmaz dağlar, vadiler yarattın,
Bense yabanlar, güllü bağlar, bahçeler yarattım.
9. Bana iyi bak, ben taştan ayna yapan varlığım.
Bana iyi bak, ben zehirden bal yapan arıyım.
10. Sen ki; Allah'ın bak diye hitap ettiği varlıksın,
Niçin bu yoldan körler gibi yürüyüp geçiyorsun?
Bahar rüzgarı gibi güllerin üzerinden geçip gitme,
Gülistanın manasına dal.

ALIYA IZZETBEGOVIĆ

Aliya İzzetbegović (Boşnakça: Alija Izetbegović), Boşnak devlet adamıdır. Ayrıca, bağımsız Bosna Hersek'in ilk cumhurbaşkanı olan merhum Aliya İzzetbegović, 8 Ağustos 1925'te Bosna Hersek'in kuzeyindeki Bosanski Samac şehrinde dünyaya geldi. 10 yıllık görev süresi boyunca Aliya çözümleri demokratik diyalogla arama politikası izledi. 2000 yılında sağlık sorunları nedeniyle Devlet Başkanlığı Konseyindeki görevinden istifa etti. SDA'nın 2001 yılındaki kongresinde ise parti başkanlığına aday olmayacağını söyledi ve ardından partinin fahri başkanı ilan edildi. Halkına uluslararası arenada tanınan, bağımsız ve egemen bir devlet bırakan Aliya, 19 Ekim 2003 tarihinde saat 14.25'te Saraybosna'da vefat etti.

1. Hayat, inanan ve salih ameller işleyenler dışında hiç kimsenin kazanmadığı bir oyundur.
2. Ölmeye hazır olan insanlar, ölmeye hazır olmayanlara galip gelirler.
3. Savaş ölünce değil, düşmana benzeyince kaybedilir.
4. İmanınıza, bayrağınıza ve devletinize sınıksız sarılın.
5. İslam korkakların değil, cesur ve atılgan Müslümanların omuzlarında yükselecektir.
6. Biz de zalimlerden olursak, zulme karşı savaşmamızın bir anlamı kalmaz. Kitabı uyacağız.
7. Kur'an edebiyat değil, hayattır; dolayısıyla O'na bir düşünce tarzı değil, bir yaşama tarzı olarak bakılmalıdır.
8. Ben Müslüman'ım ve Müslüman olarak kalmaya kararlıyım. Bu hayatımın sonuna kadar böyle devam edecek. Çünkü İslam benim için iyi ve asil olmanın en doğru ifadesidir.
9. Müslümanlar, Kur'an hayata nasıl uygulanacak? Sorusundan kaçmak için Kur'an'ın nasıl okunması gerektiği hususunda geniş bir ilim ürettiler.
10. Bilim ve din ayrıldığı vakit, din insanları geri kafalılığa, bilim ise ateizme sürükler.

AŞIK VEYSEL

Aşık Veysel Şatıroğlu, 25 Ekim 1884 tarihinde Sivas'da dünyaya geldi. Ailesinin kendisinden önce doğan iki kızını kaybetmesine sebep olan çiçek hastalığı, Aşık Veysel'i de vurdu ve henüz yedi yaşında sol gözünü kaybetti. Sol gözünün ardından, geçirdiği bir kaza sonucu sağ gözünü de kaybeden Veysel, babasının hediye ettiği bir bağlama sayesinde, henüz genç yaşlarında müzikle tanıştı. Önce başka ozanların türkülerini çalmaya başlayan Aşık Veysel, 1933 yılında tanıştığı Ahmet Kutsi Tecer'in teşvikleriyle kendi sözlerini yazıp söylemeye başladı. Âşık geleneğinin son büyük temsilcilerinden olan Âşık Veysel, bir dönem yurdu dolaşarak Köy Enstitüleri'nde saz hocalığı yaptı. 1965 yılında özel kanunla maaş bağlandı. Aşık Veysel, 21 Mart 1973 tarihinde, hayatını kaybetti.

1. Coşar deli gönül misal-i derya
Mecnun'a sahrada göründü Leyla
Gördüğün güzellik hepsi Mevla
Ne sen var ne ben var bir tane Gaffar
2. Anlatamam derdimi dertsiz insana,
Dert çekmeyen dert kıymetin bilemez.
3. Beni hor görme kardeşim
Sen altındın ben tunç muyum
Aynı vardan var olmuşuz
Sen gümüüşün ben saç mıyım
Tabiata Veysel aşık
Topraktan olduk kardaşık
Aynı vardan var olmuşuz
Sen yolcusun ben bac mıyım?
4. Güzellığın on para etmez, bu bendeki aşk olmasa.

5. Uzun ince bir yoldayım.
Gidiyorum gündüz gece.
Bilmiyorum ne haldeyim.
Gidiyorum gündüz gece.
6. Dost dost diye nicesine sarıldım.
Benim sadık yarım kara topraktr.
Beyhude dolandım boşa yoruldum.
Benim sadık yarım kara topraktr.
7. Ben giderim adım kalır, dostlar beni hatırlasın.
Düğün olur, bayram gelir, dostlar beni hatırlasın.
Açar solar, türlü çiçek, kimler gülmüş, kim gülecek.
Murat yalan, ölüm gerçek, dostlar beni hatırlasın.
8. Dağlar çiçek açar Veysel dert açar,
Derdine düştüğüm yar benden kaçar.
Gerçek aşık olan kendinden geçer,
Derdini âleme yayar iniler.
9. Seversin, alırsın, karın olur.
Seversin, alamazsın, karasevdağın olur.
10. Ah çeker aşıklar ağlar zarınan
Yüce dağlar şöret bulmuş karınan
Çağlar deli gönül ırmaklarının
Ağlar ağlar göz yaşını silemez
Veysel günler geçti yaş altmış oldu
Döküldü yaprağım güllerim soldu
Gemi yükün aldı gam ilen doldu
Harekete kimse mani olamaz

MUSTAFA ÖZEREN HZ.

(1895-1982) Çocukluğu ve ilk tahsil devresi Mucur'da müderris babası Hacı Eyüp'ün yanında geçen Mustafa Efendi on altı yaşına girdiği sene daha iyi bir tahsil alabilmek amacıyla İstanbul'a gitti. Ankara'da hâkim olan Mucurlu Hüseyin Avni Konukman (v.1939)'ın yardımıyla Kayserili Mehmet Tevfik Efendi (v.1927) ile tanıştı ve onun yanına yerleşti. Onun da vesilesiyle Halveti-Şabani şeyhlerinden Türbedar Ahmed Amiş Efendi'ye (1807-1920) intisap etti. Onun vefatından sonra yerine Mehmet Tevfik Efendi geçti. Onun vefatından sonra da yerine Mustafa Efendi'nin oda arkadaşı Maraşlı Ahmet Tahir Memiş Efendi (v.1954) geçti. Her üç şeyhinde iltifat ve teveccühlerine mazhar olan Mustafa Efendi son şeyhi Ahmet Tahir Efendi tarafından 1954 yılında irşada memur kılındı. Mustafa Mucurî Efendi 20 Ocak 1982 tarihinde çarşamba günü vefat etti.

1. En ala rızık, rızık-ı manevidir. Marifet, Hak'tan razı olmaktır.
2. Anadolu toprağı evliya tarlasıdır.
3. Halka hizmet, Hakka ibadettir.
4. Zulüm ve haksızlık cezası evlada intikal eder.
5. Dünyada rahatlık gönül hoşluğundandır.
6. İnsan ağaca benzer. Kökü Allah, gövdesi Muhammed, dalları ise kendisidir.
7. Cömertliğin sıfatı peygamberlik sıfatı olduğu düşünülerek yardım eli uzatılmalıdır.
8. İnsan ruhu Allah'a yakın, bedeni ise uzaktır. Asıl marifet ikisini de yaklaştırmaktır.
9. Fatih ile Yavuz Sultan Selim Han İmameyn silkindendir.
10. Anadolu ahalişi esmaya (görüntüye), Rumeli ahalişi ise efale (işe) mazhardır.

FATMA ALİYE

(1862-1936) Fatma Aliye, Türk edebiyatının ilk kadın romancısı olarak tanınır. Zafer hanım'ın 1877 yılında yayımladığı Aşk-ı Vatan adlı bir roman mevcutsa da yazarın tek romanı olduğu için Zafer hanım değil, beş roman yayımlayan Fatma Aliye (Topuz) hanım ilk kadın romancı unvanını almıştır. 50 TL'nin arkasında ismi ve resmi bulunmaktadır.

1. Aristo, Eflatun ile İbn Rüşd ve Gazali'nin felsefelerini karşılaştırarak 1904 yılında ilk felsefe tarihini yazmıştır.
2. İlk kadın romancıdır.
3. Eserlerinde kadın gözüyle evlilik, eşler arasındaki uyum, aşk ve sevgi kavramı, birbirini tanıyarak evlenmenin önemi gibi konuları işlemiştir.
4. Muhafazakâr görüşlerden kopmadan modern kadın kahramanlar yaratmıştır.
5. Kadın ve erkek eşitliğine inanıyorum, her iki cinsin aynı eğitim olanaklarından yararlanması gerekir.
6. Çok kadınla evliliğe karşıyım, boşanmada da kadınların söz hakkı olmalıdır.
7. Kadınların en şiddetle müdafaa edecekleri şey başarılarının örtüsüdür.
8. Şu seviyorum kelimesi ne acayip bir kelimedir. Ne kadar çok söylenirse söylensin eskimez.
9. Mustafa Kemal Rabbin bir mucizesidir.
10. Gazimiz dediğini yaptı, harikalar gösterdi. Vatana bağımsızlığını da kazandırdı. Kadınlara insanlık âlemindeki mertebelerini de verdi. Yalnız Türk tarihinin değil, dünya tarihinin en parlak sayfasında yer aldı.

HALİDE EDİP ADIVAR

(1884-1964) Halide Edip Adivar, Türk yazar, siyasetçi, akademisyen, öğretmen. Halide Onbaşı olarak da bilinir. Halide Edip, 1919 yılında İstanbul halkını ülkenin işgaline karşı harekete geçirmek için yaptığı konuşmaları ile zihinlerde yer etmiş usta bir hatiptir. Ateşten Gömlek, Sinekli Bakkal ve Handan eserlerinden bazılarıdır.

1. Vatanın bağımsızlığı için kadın-erkek demeden tüm halkımız mücadele etmelidir.
2. Gök açık bir mavi, yerler hiç tükenmiyor, saatler geçiyor, biz hala solunda dağlar yükselen bir nevi düzlük içinde çalkalana çalkalana gidiyoruz.
3. Gece en karanlık ve ebedi görüldüğü zaman gün ışığı en yakındır, her gecenin bir sabahı vardır.
4. Kadınlar sade bal değil, zehir tesiri de yaparlar.
5. Hayat bana en korkak adamların iddia ile cesarettten bahsedener olduğunu öğretti.
6. 1899 yılında II. Abdülhamid tarafından Şefkat Nişanı ile ödüllendirilmiştir.
7. Kurtuluş savaşındaki hizmetlerinden dolayı Mustafa Kemal Atatürk tarafından İstiklal Madalyasıyla ödüllendirilmiştir.
8. Haksızlığa sapıp çoğu insanın seninle beraber olmasını sağlamaktansa, adaletle davranıp tek başına kalmak daha iyidir.
9. Kadınlar kendilerini sevenler için değil, onlara hükmedenler için can verirler.
10. Her iyi kadın, erkek için mukaddes bir kalkandır.

FERİDÜDDİN ATTAR

Ferîdüddin Attâr veya tam adıyla Ebu Hamid Ferîdüddin Muhammed bin Ebu Bekr İbrahîm Nişaburî, İrânlı mutasavvîf, şair. Hekim ve eczacı olmasından dolayı Attâr olarak anılır. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Şeyh Galip ve diğerk mutasavvıflar tarafından yüceltilen Attâr, çoğugunümüze kadar ulaşan pek çok eser bıraktı. 1221 yılında Nişabur'da ölmüştür.

1. Dört şey, Allah vergisi güzel hasletlerdir. Doğru sözlülük, cömertlik, güler yüzlülük, emaneti iyi korumak.
2. Üç alamet buldum katı yürekli kimsede; sitemkârdır zavıflara, etmez kanaat aza çoğa, nasihat dinlemez asla.
3. Nefsi, yapılması gereken bir şeyle meşgul et; aksi takdirde o seni yapılmaması gereken bir şeyle meşgul eder.
4. Çok yemek, hastalık mayasıdır.
5. Aşk yolcusuna dünya varlığının faydası yoktur.
6. Allah yolunda ne verersen, öz malın odur. Geri kalanın ise hesabı vardır.
7. Gönül, sahip olduğı şeylerden bıkip usanır. Denizi olur ama başkasının katresinde gözü kalır.
8. Ey sırları araştıran! Sen kendini kaybetmişsin. Ölümün gelip çatmadan, tekrar kendini ara. Eğer kendini bulamazsan, öldükten sonra nasıl sırları keşfedeceksin.
9. Dört şeyden dört şey meydana gelir. İnatçılıktan-rüsvaylık, öfkeden-pişmanlık, ki-birden-düşmanlık, tembellikten-düşkünlük.
10. Biberin has olanı yetişsin diye, çiftçiler on gün boyunca suyunu vermeyi keserler ki; acılaşsin, o acı ile yoğrulsun ve tadı muhteşem olsun. Hayat da böyledir. Bazen hayat suyunu doya doya içeriz, bazen de olgunlaşmamız için o sudan mahrum kalmamız gerekir.

MARTIN LINGS

(1909-2005) İngiliz asıllı müslüman yazar Martin Lings (Ebubekir Siraceddin), 1909 yılında İngiltere’de dünyaya geldi. Lings, önceleri protestan, daha sonra da ateist oldu. Oxford Üniversitesi’nde İngiliz edebiyatı okuyan yazar, yirmibeş yaşlarında diğer dünya dinlerini incelemeye başladı. 1938’de tanıştığı Kuzey Afrika’lı müslümanlar vasıtasıyla büyük sufi Şeyh Ahmed Alevî eş-Şazefî ile buluştu ve müslüman oldu. Ebubekir Siraceddin adını aldı.

HZ. PEYGAMBERİMİZ

1. Bahira, Ebu Talib’e hitaben; kardeşinin oğlunu (Hz. Peygamber, o zaman 9 yaşında) ülkene geri götür ve onu Yahudilerden koru. Çünkü benim bildiğimi onlar da bilirler ve görürlerse ona kötülük yaparlar. Kardeşinin oğlunun geleceğinde büyük sırlar gizli.
2. Hilfu’l- Fudul; zayıfları kollayacak,adaleti koruyacak bir örgütü kurarak, Mekke’de ne zaman bir zulüm meydana gelirse, zulmedilen Mekke’li olsun, yabancı olsun onun hakkını alıp, adaleti korumak için tek bir vucüt gibi birleşeceklerine ant içtiler.
3. Hz. Peygamber, amcası Ebu Talib’in kızı Fahite (Ümmü Hani)’yi amcasından evlenmek için istemiş, Ebu Talib kızını dayısının oğlu Hubeyre’ye vermişti, Muhammed (SAV) amcasının kibarca onun evlenecek konuma gelmediğini söylemek istediğini anladı.
4. Muhammed, Hatice’ye mehir olarak 20 dişi deve vererek evlendi ve amcasının evinden ayrılarak gelinle birlikte yaşamak üzere onun evine yerleşti. 2 erkek, 4 kız çocukları oldu. En büyük çocukları Kasım’dı. Muhammed’e Kasım’ın babası denmeye başlanmıştı, Kasım iki yaşını doldurmadan öldü, ikinci çocukları Zeynep, onu Rukiye, Ümmü Gülsüm, Fatma takip etti, son çocukları Abdullah, Kasım’dan daha az yaşadı.
5. Kabe’nin yeniden inşasında, (o zaman Muhammed 35 yaşında idi) hiçbiri Haceru’l-Esved’i duvara yerleştirme şerefini, diğer kabileye bırakmak istemiyordu, taraflar savaşmaya hazırlanırken, Muhammed içeri girdi, bazıları “ O, el- Emin’dir ” dediler, bazıları da Muhammed’in kararına uyarız dediler. Muhammed; “ bir parça kumaş getirin ” dedi, bezi yere yaydı, Haceru’l Esved’i ortasına koydu, “ her kabile bezin bir ucundan tutsun” dedi, “ sonra hep birlikte onu kaldırın”, taşı yeteri kadar yerden yükselttiklerinde, onu aldı ve Kabe’nin köşesine kendi elleriyle yerleştirdi ve böylece inşaat devam etti.

6. “Yaratan Rabbinin adıyla oku. O, insanı alaktan yarattı. Oku, senin Rabbin en büyük kerem sahibidir. Ki O, kalemle yazmayı öğretendir. İnsana bilmediğini öğretti.” KUR’AN: Alak 1-5
Ey Muhammed! Sen Allah’ın Resulüsün, ben de Cebrail’im. Hz. Peygamber meleğe bakmaya devam etti; daha sonra gözlerini ondan çevirdi. Fakat nereye baksa melek oradaydı; doğu, batı, kuzey, güney tüm ufku kaplamıştı.
7. Varaka; “Varaka’nın nefesine hâkim olana yemin ederim ki Muhammed’e, Musa’ya gelen Namus (Kutsal Yazıt) gelmiştir. Muhammed halkının Peygamberidir. “Git onu teskin et diye eşi Hatice’ye söylemiştir. Varaka; Muhammed’e “Sana yalancı diycekler, kötü davranacaklar, sana savaş açacaklar ve seni kovacaklar; ben o günleri görürsem Allah için sana yardım edeceğim”.
8. “Nun. Kaleme ve satır satır yazdıklarına and olsun. Sen Rabbinin nimetiyle bir deli değilsin. Gerçekten senin için kesintisi olmayan bir ecir vardır. Ve şüphesiz sen, pek büyük bir ahlak üzerindesin.” KUR’AN: Kalem 1-4
Bu ilk vahiyler geldikten sonra, belli bir süre vahiy kesintiye uğradı. Peygamber, Hatice’nin sürekli teselli etmesine rağmen Allah’ın gazabına uğramış olmaktan korkuyordu.
9. Kuşluk vaktine ant olsun, ‘karanlığı iyice çöktüğü’ zaman geceye, Rabbin seni terk etmedi ve darılmadı da.
Şüphesiz senin için son olan, ilk olandan (ahiret, dünyadan) daha hayırlıdır. Elbette Rabbin sana verecek, böylece sen hoşnut kalacaksın. Sen bir yetim iken, seni bulup da barındırmadı mı? Ve seni yol bilmez iken seni doğru yola iletmedi mi? Bir yoksul iken seni bulupta seni zengin etmedi mi? Öyleyse, sakın yetimi üzüp kahretme, isteyip dileneni de azarlayıp çıkışma. Rabbinin nimetini ise, durmaksızın anlat. KUR’AN: Duha 1-11
10. “Allah’ın kendilerine nimet verdiği peygamberler, doğrular ve doğrulayanlar, şehitler ve salihler beraberdir. Ne iyi arkadaşlardır onlar.” KUR’AN: Nisa 69
Hz. Peygamber; Hiçbir Peygamber cennetteki yeri gösterilmeden ve yaşamakla ölmek arasında bir seçim kendisine sunulmadan ölmez. “Allahım, cennet’te buluşmak üzere” diyerek, Aşşe (r.a)’nın göğsündeki başı ağırlaşmaya başladı, O’nun başını bir yastığa koydu ve Aşşe de ağlamaya başladı...

Martin Lings’in “Hz. Muhammed’in Hayatı” isimli kitabı çağdaş bir siyer eseridir. Birincilik kazanmıştır.

ALP DAĞLARI

1. Avrupa'nın başlıca dağ silsilesi olarak bilinir.
2. Avrupa Kıtasının en yüksek noktası Mont-Blanc Alp dağlarında yer alır.
3. Yaklaşık olarak kapladığı alan 330000 km²'ye yakındır.
4. Dağlar Fransa, İtalya, İsviçre, Almanya, Avusturya arasında dağılmıştır.
5. Başlıca zirveleri; Barre des Ecrins, Monte Rosa, Jungfrau, Finsteraarhorn ve Aletschhorn. Gran Paradise, Bernina ve en yüksek noktası olan Glockner.
6. Alplerden Avrupa'nın üç büyük akarsuyu doğar, bunlar Ren (Rhein) ile Rhöne, İsviçre Alplerinin merkezinden çıkar. Po akarsuyu ise Batı Alplerden başlar.
7. Alplerin tarihini, çevredeki ovalara kadar uzanan büyük buzulların oluşumu tescil eder.
8. Fransız Alplerinin güney kısmında yer alan vâdiler oldukça dardır, yumuşak olan kayalar içinde oyulmuş çanaklar da aşılması zor boğazlarla birbirlerinden kopmuştur.
9. Güneyde güneşli yamaçlar yaşamaya elverişlidir. Ekilebilecek tarlalar ve köyler vardır.
10. İklimi çok değişkendir, birkaç kilometrede bir değişir.

Mart 2018

BELGRAD - SIRBİSTAN

1. Sırbistan'ın 7 milyon nüfus vardır. Yüzölçümü 88361 km² dir. Başkenti Belgrad'dır.
2. Macaristan, Romanya, Bulgaristan, Makedonya, Arnavutluk, Bosna-Hersek, Karadağ komşulardır.
3. Dili Sırpça, Para Birimi Sırp Dinarıdır. 1 Dolar = 100 Sırp Dinarıdır.
4. Nüfusun; % 85'i Ortodoks Hıristiyan, %5 'i Müslümandır.
5. Belgrad'da 250 Camiden sadece Bayraklı Camii kalmıştır.
6. Başkenti Belgrad, 1,2 milyon nüfusu. Temiz, düzenli, sakin, yeşiller içinde güzel bir şehirdir. Sanat, kültür, eğitim merkezi. Büyük deha, haşa bazılarının elektroallah dediği Nikola Tesla Belgrad'da doğmuştur (1856-1943).
7. Surlarıyla burçlarıyla baş döndüren Belgrad Kalesi, Kalemegdan, Aziz Sava Katedrali, Nicola Tesla Müzesi, Pobetnik, Sokollu Mehmet Paşa Çeşmesi gezilecek yerlerdir. Sava Nehri ve Tuna Nehri Belgrad'da kucaklaşıyorlar.
8. Eski Yugoslavya'da da başkentlik yapan Belgrad bölgenin hem siyasi hem turistik önemli bir merkezidir...
9. Sırbistan Cumhurbaşkanı; nüfus artışıımız böyle devam ederse 7 milyon olan nüfusumuz kısa sürede 5 milyona gerileyecek, evlenin çocuk yapın demiştir.
10. II. Murat ve Fatih Sultan Mehmet Belgrad'ı fethedememiştir, Kanuni Sultan Süleyman 1521 yılında fethetmiştir ve 420 yıl Osmanlı idaresinde kalmıştır... Şu an Sırbistan'a vizesiz gidilebiliyor, AB üyesi değil, Rusya'ya (siyasi olarak) yakın bir ülke... Belgrad "Beyaz Şehir" olarak tanınır.

Haziran 2018

TEMEŞVAR (TİMİŞOARA) - BÜKREŞ – ROMANYA

1. **Romanya**; 22 milyon nüfus, 238391 km² yüzölçümü. Başkenti Bükreş, nüfusu 2,2 milyon. **Temeşvar**; Romanya'nın 2. büyük şehri, nüfusu 500 bin.
2. Romanya'nın Resmi dili Romence, başkenti Bükreş, para birimi Romen Leyi (RON).
3. Romanya; Balkan yarımadasının kuzeyinde yer alan bir ülke. Ukrayna, Moldova, Macaristan, Bulgaristan, Sırbistan komşularıdır.
4. Bega Nehri Temeşvar'ın içinden geçiyor ve Tuna Nehri ile birleşiyor.
5. Bükreş'de; % 85'i Ortodoks Hıristiyan, 70 bin civarında da Türk yaşıyor.
6. 1552'de Osmanlılar fethetmiştir. Kanuni Sultan Süleyman zamanında ve eyalet başkenti Temeşvar olmuştur.
7. Temeşvar; sokaklarında elektrikli lamba kullanan Avrupa'da birinci, Dünya'da New York'tan sonra ikinci şehirdir. Temeşvar; Botanik Park, Bonat Müzesi, Meryem Anıtı, Kültür Sarayı, Metropolitan Katedrali, Teslis Anıtı, Sinagog, Romanya Devrim Müzesi. Zafer Meydanı, Lloyd Sarayı, Hunyadi Kalesi turistik yerleridir. Temeşvar'a "Küçük Viyana" denmektedir.

8. **Bükreş;** Bükreş Parlamento Binası, diktatör Nikolay Çavuşesku tarafından yaptırılmıştır. Bükreş'te ilk görülmesi gereken yerdir. Tarihi Şehir (Lipscani), Ateneum Ramanian, Herestrau Parkı, Stavropoleos Klisesi, Devrim Meydanı, Zafer Meydanı, Zafer Takı, Çeşmeci Parkı, Romanian Patriarcal Cathedral' i de gezilmelidir.
9. 2021 'de AB Avrupa Kültür Başkenti olarak Temeşvar' ı seçmiştir. Bükreş 2007 yılında Avrupa Kültür Başkenti seçilmiş. Ankara, Bükreş ile kardeş şehir olmuştur.
10. BOSEV Vakfımız yerelde yürüttüğü projeleri Avrupa'ya taşımaya Başkanımız Op. Dr. Sadi KAYA'nın Vakfımıza çizdiği yeni hedef doğrultusunda bilgi ve birikimini Avrupalı meslektaşlarıyla paylaşmaya devam etmektedir. Başlangıçta ortak olarak yer almaya başladığı Avrupalı konsorsiyumlarla AR-GE projelerine katkı veren vakfımız, artık Avrupalı ortaklıklarda koordinatör ortak olarak da yer almayı sürdürmektedir. Avrupa Birliği Bakanlığı Eğitim ve Gençlik Programları Başkanlığı (Türkiye Ulusal Ajansı)'nca desteklenen HEALTHY (Healthy Tendencies in Life Environments–Yaşam alanlarında Sağlıklı Eğilimler) isimli projemizin 2. toplantısı Timisora'da devam etmiştir. Obezite ekseninde sağlıklı beslenme eğitim içeriklerinin oluşturulması, tüm Avrupa çapında bu içeriklerin çevrimiçi olarak, çalıştaylar düzenlenerek yaygınlaştırılması amaçlanan proje toplantısında vakfımızı Genel Sekreterimiz Dr. Eyüp ÖZEREN, İkinci başkanımız Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK ve proje koordinatörü Ercan KÜÇÜKARSLAN temsil etmiştir. Proje ortakları; Romanya, Bulgaristan, İtalya ve İspanya ile birlikte hazırlanacak eğitim içeriklerinin Avrupa çapında çok büyük bir açığı kapatacağını, geniş kitlelerce yetişkin eğitiminde yıllarca kullanılacağı ön görülen projemiz Romanya yerel ve ulusal basınında da geniş yer buldu...

Haziran 2018

KONYA

1. Nüfusu 1.5 milyon. Yüz ölçümü 38,873 km²'dir, Türkiye'nin en büyük toprağına sahip olan şehridir.
2. **Meke Gölü:** Dünyanın eskiden 7 harikası sayılan gölüdür. Uzaydan bakıldığında insan gözü gibi görünüyor. Meke krater gölü, Konya'nın Karapınar ilçesinde, sönmüş bir volkan kraterinin suyla dolmasıyla oluşan ve ortasında adacıklar bulunan bir göldür.
3. **Çatalhöyük:** Orta Anadolu'da günümüzden 9 bin yıl önce yerleşim yeri. Neolitik çağ ve Kalkolitik çağ yerleşim yeridir. Doğu ve batı yönlerinde yan yana iki höyükten oluşmaktadır. Konya'nın 52 km güneydoğusundadır. Çumra'ya 11 km mesafededir. 2012 de UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.
4. **Sille Kültür Vadisi:** Konya'nın 8 km kuzeybatısında yer alır. M.Ö 8-7yy Frig uygarlığına ait kalıntılar bulunmuştur. Aya Elenia Kilisesi Müzesi, Tepe Şapeli, hamamlar, çeşmeler, su yolları, Kevele Kalesi, Ak Camii, Çay Camii, Karataş Camii, Kurtuluş Camii, Subaşı Camii, Hızır İlyas Kilisesi, Manastır gezilecek tarihi yerleridir.

5. Mevlana Müzesi, Konya Arkeoloji Müzesi, Karatay Medresesi, Karatay Müzesi, Selçuklu Medeniyet Müzesi, Atatürk Evi Müzesi, Sırçalı Medrese, İnce Minare Taş Eserler Müzesi.
6. Kùltür Park, Tropikal Kelebek Bahçesi, Japon Kyoto Parkı, Meram Bağları, Hayvanat Bahçesi, Konya Lunapark, Karatay Lunaparkı.
7. Alaeddin Cami, Fakih Dede Türbesi, Sultan Kılıçaslan Sarayı, Şems-i Tebrizi Camii, II.Kılıçaslan Köşkü, İstiklal Harbi Şehitler Abidesi, Alaeddin Tepesi, Obruk Gölü, Karapınar Çölü'nde gezilip görülebilir.
8. Konya'da Selçuk Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Özel Karatay Üniversitesi, Konya Teknik Üniversitesi vardır.
9. **Şems-i Tebrizi:** Ey benim yetim gönlüm; bırak gamlı düşünmeyi, sus ve sabret! Göz yaşının hesabını Rabbim sorsun, sen hakkını helal et.
10. **Mevlana:** Hamdım, piştim yandım. Size, gizliden ve açıktan Allah'tan korkmayı, az yemeği, az uyumayı, az konuşmayı, isyan ve günahları terk etmeyi, oruç tutmayı, namaza devam etmeyi, sürekli olarak şehveti terk etmeyi, bütün yaratıklardan gelen cefaya tahammüllü olmayı, aptal ve cahillerle oturmamayı, güzel davranışlı ve olgun kişilerle birlikte bulunmayı vasiyet ediyorum. İnsanların en hayırlısı, insanlara yararlı olandır.

Mayıs 2017

ÇANAKKALE

1. Çanakkale, Kuzeybatı Anadolu'da, kendi adıyla anılan boğazın en dar kısmında yer alan bir kenttir.
2. Merkez ilçe nüfusu 2018 yılı verilerine göre 540.662 kişidir.
3. Akdeniz ve Karadeniz iklim özelliklerinin etki ettiği şehrin genel havası ılıman olarak değerlendirilmektedir.
4. Asya ile Avrupa kıtaları arasında bir köprü konumundaki Çanakkale, insanlığın yerleşik hayata geçtiği dönemden, tarihi çağların başlangıcına kadar, önemli kültürlere ev sahipliği yapmıştır.
5. Çanakkale şehrinin odak noktası olarak bilinen ilk kale, Fatih Sultan Mehmet'in Çanakkale Boğazı'nın güvenliği için 1462-1463 yıllarında Avrupa Yakası'nda yaptırdığı üç yapraklı yonca şeklindeki Kilit Bahir Kalesi'dir.

6. Şehrin toprakları Osmanlı İmparatorluğu ile İtilaf Devletleri arasında gerçekleşen ve Türk tarihinde büyük bir öneme sahip olan Çanakkale Savaşı'na sahne olmuştur.
7. İtilaf Kuvvetleri Çanakkale Boğazı'na saldırı girişimini, 1914'te savaş başladığı günlerde düşünmüştür. Osmanlı savaşa girdikten sonra Boğazlar yeniden gündeme gelmiştir.
8. 2018 Troya Yılıdır... Kültür ve Turizm Bakanlığı, Troya Antik Kenti'nin UNESCO Dünya Kültür Miras Listesi'ne kabulünün 20'nci yılı nedeniyle 2018'i Troya Yılı ilan etti...
9. Ord. Prof. Dr. Reha Oğuz Türkkân: Truva'nın ilk yaşayanları Türk'lerdir.
Mustafa Kemal Atatürk: Truva'nın öcünü aldık, demiştir.
10. Çanakkale Geçilmez...

Dur Yolcu!

Başlığın Yerleri Toprak Diyerek Geçme Tanı, Düşün Altında Binlerce Kefensiz Yatanı...
Çanakkale Savaşı 8.5 ay sürmüştür...

Türk ordusu 253 bin şehit, düşman 255 bin kayıp verdi...

Düşmanda imkan, Mehmetçik'te İMAN vardı... ALLAH onlardan razı olsun...

Ocak 2018

TOKAT

1. Tokat Karadeniz bölgesi Orta Karadeniz bölümünün iç kesiminde yer alır. Yüzölçümü 9958 km², nüfusu ise 610.000'dir.
2. 7500 yıllık geçmişinde, Hititlerden Frigyalılara, Danişmentlerden Roma'ya, Selçuklulardan Osmanlı'ya kadar pek çok uygarlığa ev sahipliği yapan tarihi İpek yolu kavşağındaki TOKAT, Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa ve İbn-i Kemal Paşa gibi kahramanları bağrından çıkarmanın haklı gururuyla her adımında tarih kokar.
3. Roma İmparatorluğunun efsane hükümdarı Julius Sezar, dünyanın en ünlü mektubunu Tokat Zile'de yazmıştır. Tokat havzasında yapılan Zile savaşında Pontus'ları hezimete uğrattıktan sonra bu savaşı "Geldim, gördüm, yendim." diyerek özetlemiştir.
4. Anadolu'nun ilk camisi Garipler Camii, Danişmentli Nizamettin Yağbasan'ın yaptığı Anadolu'daki ilk medrese (üniversite), Anadolu'nun ilk şehir hanı, dünyanın ilk butik oteli, Zile'de Osmanlı'nın ilk su şebekesi ve ilk panayırı ile dünyanın en eski umumi helası "Sık Dişini" Tokat'tadır. Türklerin Anadolu'daki 900 yıllık mimarlık serüveninin tamamının 900 adım yürüyerek görülebileceği tek şehir TOKAT'dır.

5. Tokat'ın Pazar ilçesinde bulunan ve bölgede " Dünyanın 8. Harikası" olarak adlandırılan Ballica Mağarasına sahip olması, Tokat'a çok ayrıcalıklı bir değer katar.
6. Tokat; Hz. Mevlana'nın 'Fih-i Ma fih' adlı eserinde: "Tokat'a gitmek gerek, çünkü Tokat'ta insanlar ve iklim mutedil" diye övdüğü Anadolu şehridir.
7. Tarih kokan sokakları, Tokat kebabı, Erbaa bağ yaprağı, Niksar cevizi, Zile kömesi, Turhal yoğurtmacı, Zile pekmezi ve Reşadiye keşkeğinden oluşan lezzetli mutfağı ve keyif dolu insanları ile sıcacık bir Anadolu şehridir. Ayrıca yazmacılığın 600 yıllık bir geçmişi vardır.
8. Reşadiye'de İskefsir üzerinden güneşin batışını seyredin, kaplıcanın şifalı sularında sıhhat bulun. Artova ilçesine bağlı Boyunpınar köyündeki ana kaya bloğu oyularak yapılan üç koridorlu ve üç katlı Artova yer altı şehri görülmeye değer yerlerden bazılarısıdır.
9. Türkiye'de ilk kez 2002 yılında görülen "Kırım Kongo Kanamalı Ateşi" kene vakası TOKAT'da ortaya çıkmıştır.
10. Recep Yazıcıoğlu'nun Tokat'da "Devlet –Millet el ele" sloganlarıyla başlattığı ekonomi hamlesi büyük yankı uyandırmış, ölümünden sonra bu ekonomi hamlesi Devlet Planlama Teşkilatına model olmuş, üniversitelerde ise doktora tezi olarak incelenmiştir.

Temmuz 2018

KOSOVA

1. Nüfusu 2 milyon. Yüzölçümü 10.877 km²'dir. Başkenti Priştine'dir. Kosova Bayrağı: Mavi arka plan üzerinde 6 yıldız ve onun altında bulunan Kosova haritasından oluşur. 6 yıldız ülkede yaşayan 6 etnik grubu temsil ediyor. Bunlar; Arnavutlar, Türkler, Sırlar, Boşnaklar, Torbeşiler, Çingenelerdir. Nüfusun %90'ı Arnavut olup, Arnavutların da %97'si Müslüman, %3'ü Katolik Hıristiyan.
2. 2008 yılında bağımsızlığını kazanmıştır. Dünyada 115 ülke bağımsız Kosova'yı tanımaktadır. Rusya, Sırbistan gibi ülkeler tanımamaktadır. Avrupa'nın en genç ülkesidir. Kosova'nın komşuları Arnavutluk, Sırbistan, Karadağ ve Makedonya'dır. Denize kıyısı yoktur. Kosova, Arnavutlukla kendilerini 2 devlet - 1 millet olarak görüyorlar. Bizim Azerbaycan'la olduğumuz gibi. Arnavutluğun da %70'i Müslüman.
3. Balkanlarda 7 milyon civarında Sırp yaşıyor, 7 milyon civarında da Arnavut yaşıyor. Türkiye'de de 4 milyon Arnavut yaşadığını söylüyorlar. Balkanlarda nüfusu en hızlı artan grup Arnavutlar. Her ailenin 3- 4 çocuğu var. Para birimi euro. Asgari ücret 250 euro. Bir doktor 1000 euro civarında kazanıyor.
4. Kosova'nın 7 ili var. Priştine, Prizran, İpek, Yakova, Ferizovik, Gilan, Mitroviça.

5. Kosova'nın karasal iklimi var. Şar dağları, Kapaonik dağları, Arnavut Alpleri var.
6. **Priştine**; 750 bin nüfusu var. Kardeş şehirleri Ankara ve Tiran'dır. Batı Avrupa ve Asya'nın ortasında bulunan Priştine ticareti için önemli bir merkezdir. Priştine bozuk mevsim anlamına geliyor. Kapaonik dağlarında çinko ve gümüş gibi madenler çıkarılıyor. Kùltürler mozaığı bir Avrupa şehridir. Fatih Sultan Mehmet Camii (Hünkar Camii), Azize Teresa Bulvarı, Büyük Hamam, Murat Hüdavendigâr Camii, Yaşar Paşa Camii, Milli Kùtùphane, Kombetar Tiyatrosu, İskender Bey Anıtı, Kilise, Katedral, Manastır, Kosova Ulusal Müzesi, Etnoloji Müzesi, Saat Kulesi turistik yerleridir. Priştine – Prizren 84 km. Priştine – Üskùp 88 km. İstanbul – Priştine uçakla 1,5 saat sürüyor. Priştine Uluslararası Film Festivali her sene yapılıyor.
7. **Prizren**; 250 bin nüfusu var. Kosova'nın en tarihi kenti. Bir zamanlar Sırbistan İmparatorluğuna Prizren başkentlik yapmıştır. Prizren büyük kale anlamına geliyor. Akdere (Bistriça), Taş Köprü, Sinan Paşa Camii, Namazgâh Camii (Kırık Camii), Aziz Yorgos Ortodoks Katedrali, Cuma Camii, Bayraklı Camii, Halveti Tekkesi, Gazi Mehmet Paşa Hamamı, Kalesi. Şar dağlarının eteklerinde kurulmuştur. Bizim Amasya şehrine benzemektedir. Fenerbahçe'nin eski başkanı Ali Şen Prizren'li. Prizren – Tiran 177 km.
8. İstiklal Marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy Kosova'lı, babası İpek şehrendendir.
9. Kosova'nın ordusu yok. Nato ülkelerinin askeri koruyor. İngiliz, Alman, Türk askerleri koruyor. Parleментар Cumhuriyetle yönetiliyor. Cumhurbaşkanı Hashim Taçi.
10. **Kosova**; 1389 yılındaki 1. Kosova Savaşı ile Osmanlı topraklarına katılmış, 1912 kadar Türk toprağı olarak kalmıştır. Osmanlı'nın 3. Padişahı 1. Murat Hüdavendigâr Osmanlı başkentini Bursa'dan, Edirne'ye taşıyor, Osmanlı topraklarını 5 kat büyütüyor, ancak Kosova Savaşında şehit oluyor, Türbesi Kosova Priştina'dadır. 1. Murat zamanında bayrağımız şu anki gibi ay yıldızlı Türk Bayrağı. TİKA, Sultan 1. Murat Hüdavendigâr Türbesini restore ediyor. Ecdadımız Sultan 1. Murat Hüdavendigâr ve tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun, Allah onlardan razı olsun.

Ocak 2018

KUVEYT

1. Nüfusu 4 milyon, yüzölçümü 17.818 km²'dir.
M.Ö. 4 asırda Romalılar tarafından kurulmuştur.
Basra Körfezi kıyısında yer alan ülke, Irak ve Suudi Arabistan ile komşudur.
2. Parlamenter Monarşi ile yönetiliyor.
Resmi dili Arapça'dır.
Nüfusun % 99'u Müslüman olup, %85'i Sünni, %15'i Şii Müslümandır.
3. Petrol rezervleri bakımından dünyanın 5. ülkesidir.
Dünyanın en pahalı parası Kuveyt Dinarıdır.
1 Dinar = 14 TL
4. Toprakların çoğunu Arap Sahra Çölü kaplamaktadır. Kuveyt'in kendine bağlı olan 9 adadan sadece
Failaka Adası yerleşime uygundur. Valilik adı verilen 6 idari bölgesi var.

5. Başkenti Kuveyt.
Başkentin nüfusu 3,5 milyon. Kuveyt ülke nüfusunun üçte ikisini yabancı çalışanlar oluşturuyor, Orta Doğu'lu ve Uzak Doğu'lu göçmenler işçi olarak çalışıyorlar.
6. Kuveyt'in ismi " Su Kenarında Kale " anlamına geliyor. Körfezin şatafatlı ülkesi. Gökdelenler ülkesi. Ultra lüks otomobillerin olduğu ülke.
GCC ülkeler topluluğuna üye ülke. (Suudi Arabistan, Katar, Bahreyn, Umman ve Kuveyt'ten oluşuyor.)
7. Kuveyt global bir şehir. Ülkenin siyasi, kültürel ve ekonomi merkezidir. Şehrin ithalat, ihracat ve ulaşımı havalimanı ve limanlarından karşılanıyor.
Gayri safi yurt içi hasıla bakımından dünyanın en zengin 7. ülkesi. Kişi başına düşen milli gelir 55 bin dolar.
8. Kuveyt Kuleleri, Büyük Camii, Kuveyt Ulusal Müzesi, Kuveyt Bilim ve Doğal Tarih Müzesi, Al Hamra Kulesi, Kurtuluş Kulesi, Avenues Alışveriş Merkezi, Kapalı Çarşısı, Su Altı Müzesi, Tarık Recep İslam Müzesi turistik mekanlarıdır.
9. Devlet Başkanı; Emir, Sabal el- Ahmet el-Cebir el- Sabah'tır.
Kuveyt, dünyanın en kilolu insanların yaşadığı ülkelerden birisidir.
10. Yeşil pasaporta vize istemiyor, diğer pasaport sahibi olan Türk vatandaşları havaalanında vize alarak ülkeye girebiliyor.

Mayıs 2018

UKRAYNA

1. Doğu Avrupa'da olan bir ¼lke. N¼fusu 50 milyon, y¼z¼l¼m¼ 603. 628 km²'dir. Para birimi: Grivna.
2. Başkenti Kiev, n¼fusu 3 milyon. ¼nemli şehirleri; Donetsk, Lviv, Kharkiv, Lutsk, Odesa.
3. Pasaport olmadan, yeni n¼fus c¼zdanlarıyla Ukrayna'ya seyahat etmek m¼mk¼n.
4. Kiev Dinyeper Nehri, Bağımsızlık Meydanı, Kreşatik Caddesi, Başmelek Mikail Heykeli, Altın Kapı, St. Sophia's Cathedral, Chernobyl Museum, Mariyinsky Sarayı, National Botanik Park, Hydropark, ¼zg¼rl¼k Anıtı, Mağaralar Manastırı, Rodinamat ve 2. D¼nya Savaşı M¼zesi, Arsenalna Metro İstasyonu turistik mekanlardır.
5. Kiev ağaç kesmenin yasak olduğu bir şehir. Yemyeşil doğası, parkları ve ilginç mimarisi olan bir şehirdir. Avrupa'nın en ¼nde gelen k¼lt¼r şehirlerinden birisi Kiev'dir.
6. Ukrayna'nın komşuları; Rusya, Polonya, Macaristan, Romanya, Slovakya, Moldova, Beyaz Rusya'dır.
7. Ukrayna'nın Karadeniz ve Azak Denizine kıyısı bulunmaktadır.
8. Ukrayna n¼fusunun ¼ođunluđunu Ortodoks Hıristiyanlar oluşturmaktadır.
9. Ukrayna Avrupa Birliğine girmek istiyor, Rusya izin vermiyor. Bir yandan da Amerika bu ¼lkeye ¼s kurmak istiyor.
10. Bug¼n T¼rkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna, Osmanlı İmparatorluğu devrinde dahi g¼r¼lmeyen yoğun ilişki ağı i¼indeler. Ukrayna ormanlarının ¼ıkardıđı kerestelerin %70'ini T¼rkiye yerinde satın alıyor.

Nisan 2018

POLONYA

1. Orta Avrupa'da bulunan bir ülke. 1999 yılından beri Nato ülkesi, 2004'den beri Avrupa Birliği üyesi. Nüfusu 45 milyon, yüzölçümü 312,679 km²'dir. Baltık Denizine uzun bir kıyısı bulunan, 19 eyaletten oluşan bir ülke. Komşuları: Almanya, Rusya, Ukrayna, Slovakya, Litvanya, Çek Cumhuriyeti, Beyaz Rusya'dır.
2. Para birimi: Ziloti
1 Ziloti: 1.2 tl
Resmi dili: lehçe
Asgari Ücret: 2.000 Ziloti
3. Başkenti Varşova, nüfusu 2,5 milyondur.
4. Nüfusun %90'ı Katolik Hıristiyan. Kırmızı beyaz bayrakları. Avrupa'nın en zengin kömür madenlerinin bulunduğu ülkedir.
5. Polonya'nın en ünlü sanatçısı, besteci ve piyanist Fredric Chopin.
Radyoloji'nin kurucusu Maria Curie Polonya'lıdır.

6. Varşova'da biri devlet olmak üzere üç üniversite var. Türk öğrencileri yıllık 2000 euro yatırarak üniversite eğitimi alabiliyorlar.
7. Varşova Radyoloji kulesi (Kültür, Bilim Sarayı), Varşova Kraliyet Kalesi, Lazienki Park, Deniz Kızı Heykeli, Madam Curie Müzesi, Katedral, Kiliseler, Anıtlar turistik yerlerdendir.
8. Krakow nüfusu 1,5 milyondur. Eski başkenti. En güzel şehri. Gotik, rönesans ve barok mimarisiyle döneminin geniş kültürel mirasına sahiptir.
9. Lodz nüfusu 1 milyondur. Polonya'nın sinema şehri, Hollywood'udur. Yahudilerin yoğun yaşadığı şehirdir. Şehrin dokusuna pek dokunmuyorlar.
10. İkinci Dünya savaşında yerle bir olmuş ülke. Büyük soykırımların yapıldığı ülke.

Nisan 2018

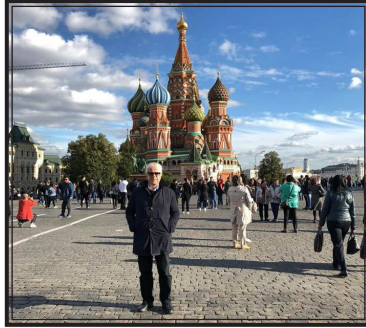

ETİYOPYA (HABEŞİSTAN)

1. Nüfus 100 milyon. Yüzölçümü 1,2 milyon km²'dir. Başkenti Addis Ababa. Resmî Dili Amharca. Sudan, Somali, Kenya, Eritre ve Cibuti komşuları. Afrika Boynuzu'nda yer alan büyük bir Doğu Afrika ülkesi. Afrika'nın Nijerya'dan sonra en kalabalık ikinci ülkesi. Addis Ababa Afrika Birliği'nin başkenti, Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomik Kurulu'nun da merkezi. Kızıldeniz'e Cibuti ile bağlantıyor.
2. Köleyken ilk Müslümanlardan olan, Hz. Peygamber'in valilik makamına kadar yükselttiği, Mekke fethedildiğinde Kâbe'de ilk ezanı okuyan büyük sahabe Hz. Bilal Habeşi'nin memleketi. Mekke'li müşriklerin zulmünden hicret eden Hz. Cafer bin Ebi Talib'in liderliğinde Müslümanlara ülkesini açan, Mekke'li müşriklere Müslümanları teslim etmeyen Habeş Kralı Necaşi'nin memleketi. Yanık tenli insanların memleketi. Beyaz ırkın siyah ırka, siyah ırkın beyaz ırka bir üstünlüğü yoktur.
3. Etiyopya'nın %50'si Müslüman, %48 Hıristiyan, %2'si Yerel Dinlere mensup. Müslümanları Şafi ve Hanefi mezhebinden. Hıristiyanlar Ortodoks ve Protestan. Ortodoks'lar Hz. İsa'yı Tanrı'nın oğlu olarak görüyorlar, Protestan'lar Hz. İsa'yı Tanrı olarak görüyorlar, aralarındaki en büyük fark bu. Kiliselerde İncil ilahi şekilde okunuyor ve tüm yerleşim alanlarından duyuluyor. 10 Emir Tabletleri, Aksum'da bir Manastır'da saklanıyor. 3,2 milyon yıl öncesine ait insan iskeleti Addis Ababa'da Müze'de sergilenmektedir.

4. Para birimi: Birr. 1 dolar =28 birr. Gsmh kişi başına 1350 dolar. Asgari ücret 20 dolar civarında. 9 yönetim bölgesine ayrılmış; Addis Ababa, Afar, Amhara, Benishangul-Gumuz, Dire Dawa, Gambela, Harari, Oromia, Somali. Dünyada hem kendine özgü bir takvime, hem de farklı bir saate sahip tek ülke. Etiyopya, tüm dünyadan 7 yıl 8 ay geride yaşıyor. Julian takvimi kullanmaya devam ediyor.
5. UNESCO Dünya Mirası Listesinde yer alan Omo Vadisi, en eski teraslı tarım arazilerinden. Omo Nehri. Mago Ulusal Parkı... Nüfusun %80'i tarımla uğraşiyor. Saatlerce, günlerce pazar yerlerine yürüyorlar. Dünyanın en iyi atletleri Etiyopya'dan çıkıyor. Etiyopya, Afrika'nın en fazla canlı hayvan varlığına sahip. Kadınlar saçlarını; kırmızı toprak, su ve tereyağı karışımı ile boyuyorlar, topuz bir kalıp gibi sabit kalmasını sağlıyorlar.
6. Kral Necaşi döneminde ve 1900 yılına kadar Başkent Wukro (Mekelle)'dir. 1886 yılında İmparator Menelik tarafından Addis Ababa kuruluyor, 1900 yılında başkent oluyor.
7. **Addis Ababa**; yeni çiçek anlamına geliyor, 4 milyon nüfusu vardır. Deniz seviyesinden 2500 m yüksekte. Modern yüksek binaları, geleneksel kulübeleri ve gecekondu mahalleleri de bulduran kent yumuşak bir iklime sahip. 2. Menelik Sarayı, Nur Camii, St. Georg Katedrali, Arkeoloji Müzesi, Kültür Sanat Müzeleri gezilebilir.
8. Dünyada en kaliteli kahve Etiyopya'da yetişiyor. Starbucks ABD'li kahve zincirleri Etiyopya kahvesini kullanmaktadır. 15 milyon kişiden daha fazla bir nüfus kahve sektöründen geçimini sağlıyor.
9. Khat ağacının uyuşturucu ihtiva eden yapraklarını çiğneyip kafayı buluyorlar, ülkenin her yerinde yetişiyor ve şimdi Hıristiyanlar daha fazla kullanıyor. Havaalanından çıkar çıkmaz burnunuza kesif bir koku geliyor, khat adı verilen yaprakları çiğnenerek tüketilen hafif uyuşturucu bir maddenin kokusu.
10. Etiyopya çok renkli, çok kültürlü; inanışları ve yaşam biçimleri farklı 83 etnik kabile yaşıyor, 100 değişik lisan konuşulan güvenli bir ülke. Dünyadan tamamen kopuk, ilk çağlarda yaşayan yarı çıplak insanları da görüyorsunuz. Muson yağmurları, tropikal meyveleri, güzel çocukları, yoksullarıyla... Mutlu insanların yaşadığı bir ülke.

Mayıs-Haziran 2018

MOSKOVA ve ST. PETERSBURG

1. **RUSYA;** 150 milyon nüfus, yüzölçümü 17 milyon km²'dir (dünyanın en büyük yüzölçümlü devleti). Rusya; Arktik ve Pasifik okyanusu, Baltık Denizi, Azak Denizi, Karadeniz ve Hazar Denizi olmak üzere 37 bin km kıyı sahili var. Norveç, Finlandiya, Estonya, Litvanya, Letonya, Polonya, Beyaz Rusya, Ukrayna, Gürcistan, Azerbaycan, Kazakistan, Çin, Moğolistan, Kuzey Kore ile komşudur.
2. Nüfusun %77'si Rus, %20'si Müslüman, %3 diğer etnik gruplar. Rusya 'da 23 UNESCO Dünya Miras Listesi, Petersburg'da 40 üniversite var ve kadınların %100' ü eğitilmiş. Para birimi Rus rublesi; 1 tl = 10 ruble. Boz ayı Rusya 'nın önemli simgelerinden biri.
3. Dünya edebiyatının 4 büyük Rus yazarı: Tolstoy, Dostoyevski, Puşkin, Çehov.
4. Rusya 'da futbol ve buz hokeyi en fazla seyirci toplamaktadır. Rusçada aylar; yanvar, fevral, mart, aprel, mai, iyul, iyul, avgust, sentyabr, oktyabr, noyabr, dekabr. Rusya yemekleri; borç çorbası, bulyon yemeği, başkent salatası, balık yemekleri, blini tatlısı, şaşlık, ulusal içecekleri votkadır, çay'a çay diyorlar.

5. **MOSKOVA;** Rus düzlüklerinde, Moskova Irmağı'nın geniş ve sığ vadisinde uzanmaktadır. 12 milyon nüfusu vardır. Arbat Caddesi; sanat galerileri, müzisyenleri, sokak sanatçıları, mağazaların bulunduğu önemli bir turistik bölgedir. Bahçe Çevreyolu'nun Moskova Irmağı'yla kesiştiği yerde Gorki Parkı, Moskova Olimpiyatları'nın ana merkezi olan Lujniki Parkı, Borodino Savaşı Panorama Müzesi, Yıldızlı Çeşme, İsa'nın Göğe Yükseliş Kilisesi, Büyük Petro'nun Kulübesi, Lenin'in Mozolesi, Moskova Tarih Müzesi, Bolşoy Tiyatrosu, Merkez Lenin Müzesi, Devrim Meydanı, Puşkin Meydanı, Puşkin Güzel Sanatlar Müzesi, Kurtarıcı İsa Katedrali, Eski Tretyakov Sanat Galerisi, Yuri Gagarin Anıtı, Uzay Yolculuğu Müzesi, Yeni Kızlar Manastırı, Novodevici Mezarlığı, Zafer Parkı gezilebilir.
6. Kızıl Meydan; Kremlin'in doğusunda uzanır, bu büyük tören meydanında her 1 Mayıs ve 7 Kasım'da Rus askeri kuvvetleri geçit töreni yapar. Meydanın sonunda Rusya'nın en ünlü manzarası olan Aziz Vasilı Katedrali'nin kuleleri yükselir. Kremlin; kutsal Üçleme Kulesi'nden girilir, Tophane, Senato, Kongre Sarayı, Çar Topu, On İki Havari Katedrali, Patrik Sarayı, Meryem'in Göğe Çıkışı Katedrali, Başmelek Katedrali, Büyük İvan Çan Kulesi, Çar Çanı, Büyük Kremlin Sarayı, Meçhul Asker Anıtı da ziyaret edilebilir.
7. Moskova'nın Metro İstasyonları; Dünya'da yeraltı demiryolu sistemi turistik bir yer olarak görülen kenttir, baş döndüren uzun merdivenleri, heykeller, resimler, parlıtlı avizelerle süslenmiş istasyonlara iner, istasyonlar bomba sığınakları olarak tasarlanmış, her gün 10 milyon insan taşımaktadır, 2 dakika arayla gelen ucuz hızlı trenlerle yolculuk yapabilirsiniz. Moskova metrosu kentin iftiharıdır, 06.00'dan gece 01.00'e kadar çalışır.
8. **ST. PETERSBURG;** Büyük Petro'nun kenti, 200 yıl boyunca imparatorluk başkentliğini yapmıştır ve Ekim Devrim'inin doğum yeridir. 6 milyon nüfusu vardır, Finlandiya Körfezi'nde kuruludur. Kültür ve sanayi merkezidir. Rusya'nın başlıca limanlarından. Kuzey'in Venedik'i olarak anılır. Neva Irmağı kasım nisan arası buz tutar. Kanallarda tekne gezisi yapmak, etrafı görmenin güzel bir yoludur. 42 ada, 55 kanal, 500'e yakın köprü vardır. St. Petersburg Rusya'nın Avrupa'ya açılan kapısıdır. Dünya'nın açık hava müzesidir.

9. ST. Petersburg 'da Hermitaj dünyanın en güzel müzelerinden biri ve Paris'teki Louvre ve New York'taki Metropolitan ile eşdeğerdir,13 milyon eser var. Kazan Katedrali, Puşkin Sarayı, Özgürlük Anıtı, Tatar Camii gezilebilir. Şehrin kalbi Nevsky Caddesidir. Moskova 'da Ulu Camii, Nazım Hikmet'in Makberi vardır.
10. Gorbaçov 1985 glasnost (açıklık) ve perestroyka (yeniden yapılanma) gündeme getirdi. 1991 yılında SSCB dağıldı ve Yeltsin Rus Cumhuriyeti'nin başkanı seçildi. 2000 yılından itibaren de Putin Rusya'nın Devlet Başkanı.
- Dünya 'nın en zengin milyarderlerinin yaşadığı kent Moskova. Ruslar çok kitap satın alıyorlar, okumayı da çok seviyorlar.

- Kimse, kimseyi küçümseyecek kadar büyük değildir. Bilmelisin ki, küçümsediğin her şey için gün gelir büyük bir bedel ödersin.

Tolstoy

- Cehennem, insanın yüreğinde sevginin bittiği yerdir.

Dostoyevski

- Aşk; bir kişiyle felaket, iki kişiyle saadet, üç kişiyle cinayettir! Aşksız hayat ise tam bir sefalettir.

Puşkin

- En tehlikeli insan tipi az anlayan, çok inanandır.

Çehov

- Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine.

Nazım Hikmet

Eylül 2018

ADIYAMAN

1. Türkiye 'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Orta Fırat bölümünde yer alır.
2. Nüfus 650 bindir. Komşuları: Malatya, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Gaziantep ve Diyarbakır'dır.
3. Dünya'nın sekiz şaheserinden olan Nemrut Dağı, UNESCO Dünya Miras Listesindedir.
4. Dünya'nın modern altıncı harikası olan Atatürk Barajı.
5. Cennet Irmağı olan Fırat Nehri'ne de ev sahipliği yapmaktadır.
6. Sekiz ilçesi var; Gölbaşı, Kahta, Besni, Tutu, Gerger, Çelikhan, Samsat, Sincik.
7. Adıyaman Kalesi, Cendere Köprüsü, Karakuş Tümülüsü,
8. Perre Kenti...
9. Ulu Camii...
10. Oturakçı Pazarı, Çelikhan İçmesi, Haydaran Kaya Mezarları, ST. Paul Süryani Kilisesi...

Ekim 2018

DİYARBAKIR

1. Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin orta kısmında yer alır.
2. Batman, Muş, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya, Elazığ, Bingöl ve Mardin komşularıdır.
3. Nüfusu 2 milyondur.
4. Dicle Nehri içinden geçer.
5. 17 ilçesi var; Bağlar, Kayapınar, Yenişehir, Ergani, Bismil, Sur, Silvan, Çınar, Çermik, Dicle, Kulp, Hani, Lice, Eğil, Hazro, Kocaköy, Çüngüş.
6. Diyarbakır surlarının her yöne açılan 4 kapısı var; Mardin Kapısı, Urfa Kapısı, Su Kapısı, Harput Kapısı.
7. Ulu Camii...
8. Dört Ayaklı Minare, Behram Paşa Camii, Diyarbakır Kalesi.
9. Cahit Sıtkı Tarancı Müzesi, Sülüklü Han, Ziya Gökalp Müzesi, Sur İçi, Gazi Köşkü, Park Orman, Meryem Ana Kilisesi, Saint George Kilisesi, Hasan Paşa Hanı, Diyarbakır Arkeoloji Müzesi gezilebilir.
10. Hz. Süleyman Camii, Sahabe Makberleri... 7 Peygamber, 541 sahabe, 1 peygamber makamının bulunduğu şehri Diyarbakır...

Ekim 2018

MARDİN

1. Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Dicle Bölümünde yer alır.
2. Nüfus 900 bindir. Suriye ile sınır, Şanlıurfa, Diyarbakır, Batman, Siirt, Şırnak komşusudur.
3. Gündüzü seyranlık, gecesi gerdanlık, derler Mardin için.
4. Mardin Taş'ın Başkenti'dir.
5. Mardin Hoşgörü Kenti'dir.
6. Zinciriye Medresesi, Kasımiye Medresesi, Deyrul-Zafaran Manastırı, Kırklar Kilisesi, Kartal yuvası.
7. Mardin Ulu Camii..
8. Şeyh Çabuk Camii..
9. Kervan ve savaş yolları üzerinde olan Mardin tarih boyunca önemli bir şehir olmuştur.
10. Hıristiyanlar, Süryaniler, Yezidiler ve Müslüman'lar asırlardır medeni bir şekilde birlikte yaşamaktadırlar.

Ekim 2018

ŞANLIURFA

1. Peygamberler şehridir, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Orta Fırat Bölümünde yer alır, Mardin, Diyarbakır, Adıyaman, Gaziantep ve Suriye ile komşudur. Nüfus 2 milyondur.
2. Balıklı Göl, Halil-ür Rahman Camii, Hz. İbrahim (a.s.) doğduğu mağara.
3. Hz. Eyüp (a.s.) Sabır Makamı, Hz. Eyüp Camii, Şıfalı Su, Kuyu.
4. Göbekli Tepe, yeryüzündeki en eski yerleşim yeri...
5. Urfa Kalesi.
6. Harran Ovası, Dünya'nın ilk Üniversitesi.
7. Halfeti...
8. Şanlıurfa Müzesi.
9. Birecik Kelaynaklar ve Fırat Nehri.
10. Selahattin Eyyubi Camii, Kızlar Sarayı, Gümrük Hanı.

Ekim 2018

GAZİANTEP

1. Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Orta Fırat Bölümünde yer alır. İpek yolunun önemli bir geçiş noktasındadır. Nüfus 2,5 milyondur, 500 bin Suriye'li misafir yaşıyor.
2. Gaziantep komşuları; Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Osmaniye, Hatay, Adıyaman, Kilis güneyinde de Suriye yer alır.
3. Gaziantep ilçeleri; Araban, İslahiye, Karkamış, Nizip, Nurdağı, Şahinbey, Şehitkamil, Oğuzeli, Yavuzeli'dir.
4. Gaziantep gastronomi şehri. Uluslararası Gastronomi Festivalleri yapılıyor. 400 çeşit yemek kültürü, 6000 yıllık yemek geçmişiyle Gaziantep mutfağı, Dünya yemek kültürünün başkenti sayılır.
5. Avrupa'nın en büyük, Dünya'nın 4. büyük Hayvanat Bahçesi, Gaziantep Zooloji ve Doğa Müzesi'nde, 3 bin civarında hayvan yaşıyor. Yırtıcı hayvanlar doğal ortamlarında, insanlar kafeste gezerek bu hayvanları seyredecekler ve bu dünyada bir ilk olacak.

6. Zeugma Mozaik Müzesi; Çingene Kızı Mozaïđi (Zeugma'nın Mona Lisa'sı), Mars heykeli görölmeye değerdir.
7. Uluslararası Su Festival'i yapılıyor. Şanlıurfa, Adıyaman ve Gaziantep'de Fırat Nehri düzenlemeleri, Halfeti turları...
UNESCO Tarihi Sualtı yapıları Koruma Listesine alınmıştır.
8. Gaziantep Panorama Müzesi; Kırım'daki Sivastopol Müzesi ve İstanbul'daki 1453 Müze'sinden sonra Dünya'nın 3. büyük Panorama Müzesi olacak.
9. Gaziantep Fıstık Müzesi, Bakırcılar Çarşısı, Bedestenler, Kadın Şehitler Anıtı, Sanat Merkezi, Gaziantep Kalesi, Gaziantep Tarihi Hamamları, Gaziantep Arkeoloji Müzesi, Kültür Kapısı, Parkantep Harikalar Diyarı, Dülükbaşa Mesire Alanı, Alzheimer Merkezi, Yetim Koordinasyon Merkezi, Sosyal Tesisler gezilmelidir.
10. Avrupa Şehri statüsünde İstanbul ve Ankara'dan sonra Gaziantep geliyor, 4 kriteri geçmişler, son kriteri yerine getiriyorlar. Gaziantep Belediye Başkanı Fatma Şahin, Asya Belediyeleri Birliği Başkanlığı yapıyor. Mustafa Kemal Atatürk Gaziantep vılayeti nüfusuna kayıtlıdır..

Kasım 2018

KAHRAMANMARAŞ

1. Nüfus 1.2 milyondur.
2. Taş Köprü, Dijital Kurtuluş Müzesi, Çınarlı Camii.
3. Abdülhamid Han Camii.
4. Sütçü İmam Anıtı, Makberi.
5. Ulu Camii.
6. Kahramanmaraş Kalesi.
7. Kahramanmaraş Müzesi önemli mekanlarıdır.
8. Komşu iller; Adana, Malatya, Adıyaman, Kayseri, Gaziantep, Osmaniye, Sivas.
9. İlçeleri; Afşin, Andırın, Çağlayancerit, Dulkadiroğlu, Ekinözü, Elbistan, Göksun, Nurhak, Onikişubat, Pazarcık ve Türkoğlu'dur.
10. Kayseri, Adana, Gaziantep yolları Kahramanmaraş da kesişir. Akdeniz iklimi vardır.

Ekim 2018

ŞİİR DİNLETİSİ

Sevgi çiçeğim

Annelerin annesi

Bahar gözlüm

İnci tanem

Her günüm seninle olsun

Anneciğim seni çok seviyorum

Erken kalkarım seninle

Yalnızlığımı paylaşırım

Ürperir gönlüm sevgi dolu sözlerinle

Paylaşırım sıkıntımı seninle canım babacığım

29.03.2017

Erva ÖZEREN

HİÇLİK – SONSUZLUK

Ey zamanın ve mekânın sahibi
Şu mekânda, şu zamanda
Alev alev yanan yüreklerdeki
Sevgi unutulur mu hiç
Ey çeşit çeşit kalplere
Sevgilerin en büyüğünü yerleştiren
Bu beyaz mermerdeki
Adımların hissettirdiği güç unutulur mu?

Çöle düşmüş mecnunlar
Tüm benlikleriyle
Çölde açan lalesini
Bulmakta tüm dualar

Öfke, nefret, kıskançlık
Gıybet, kibir, haset, zan
Ellerde küçücük taşlar
Yüreklerde iman
Tüm ruhun kötülüklerini
Taşlamaya gelen
Ne köle, ne sultan, insan insan

Ey Arafat da edilen vakfeler
Kıyamete şahit ol
Ey Arafat da akıtılan göz yaşları
Unutturma bize yaratılma sebebini
Hangi millet, hangi dil, hangi renk
Arafat da tek bir haykırış
Allah'a yakarış

Hıra!
Oku diye sesleniyor tüm insanlığa
Oku ki, merhamette sevgiyi bul
Şerefli kitapta
Oku ki insanlık için koşan
Bir Muhammed'i bul

Telbiye birkaç kelime
Biraz söz ise
İhram iki tane bez parçası ise
Kabe sadece ilk mescid ise
Zemzem sadece su ise
Nedir bu heyecan
Nedir bu özlem
Tenleri farklı
Lisanları farklı insanlarda

Ey insanı en güzel şekilde yaratan
Kavuşturun beni Kabe'ne
Arafat'ına, Mina'ya, Müzdelife'ye
Gül kokan Medine'ye
Zemzeme, hurmaya
Teslimiyete, insanlığa, dostluğa
Kardeşliğe, adalete
Ve kavuşturun beni ait olduğumuza...

01.09.2017 HAC
İremgöl ÖZEREN

ANNEMİZ

Her derde devadır bize.
En güzel ilaç, şifadır bize.
Ne büyük moral, motivasyon,
Her zaman huzur, mutluluk, hayadır bize.

Anneler hiç yorulmaz mı?
Enerjisi, gücü hiç bozulmaz mı?
En tatlı bakışla bakarak,
Şah damarımızdan akmaz mı?

Anneler, evlatlarını ayırmayan,
Hepsine sevgi, şefkatle bakan,
Tüm streslerini boşaltan,
Kucaklayan, sarıp sarmalayan.

Her an çocuklarını düşünen,
Onlarla yaşayıp, onlarla bütünleşen.
Empati değil, sempati yapan,
Anneler gibi bir varlık var mı?

Annelerin akılları, gönül kapıları.
Annelerin anne sütü, anne kucağı.
Annelerin ahlakı, helal lokma,
Annelerin sevgi dolu yaşamı, hepsi çocuklarına.

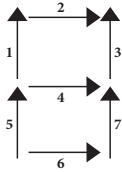
Zenginlikler katar canımıza, kanımıza.
Eğitimimizin temelini atar ana yapımıza.
Yarınlar için umut tutar varlığımıza.
Nezaket, zarafet, estetik sağlar sarayımıza.

Erdem, donanım, bilgi sarar hayatımıza,
Pırıl pırıl nurlar saçır insanlığımıza.

13.05.2018
Eyüp ÖZEREN

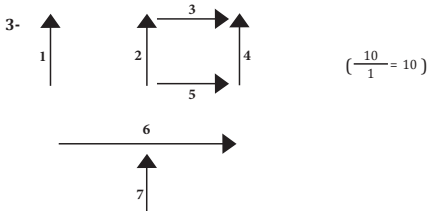
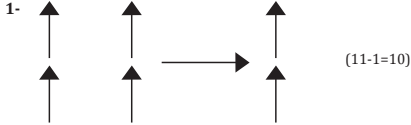
MATEMATİK SORUSU

Soru:

7 kibrit çöpünden, 3 kibrit çöpünün yerini değiştirerek, on sayısını 3 farklı şekilde bulunuz.

Cevap:

LİDER Mİ SOSYOPAT MI

1. Lider; vizyon ve strateji sahibidir.
2. Değer oluşturur.
3. İnsanları etkiler, ilham verir, önderlik eder.
4. Adaletli yaklaşır, adil olur.
5. İstişare eder, çoğunluğa göre karar verir.
6. Halka odaklanır.
7. Takipçileri ve çekirdek ekibi vardır.
8. Gerektiği anlarda risk alır.
9. Sürekli değişime açıktır.
10. Kalplere hitap eder.
11. İşlerini aklına, gönlüne ahlakına sorarak yapar.
12. Yol, yordam gösterir.
13. Beklentileri yükseltir.
14. Soru sorar, sorgular.
15. Aydın ve entelektüeldir.
16. Karşılıksız adım atar.
17. Kutsal bir amaca hizmet eder.
18. Elinden geleni tam yapar.
19. Her iki cihanın dengesini sağlar.
20. Şah damarından yakın Yaraticıyla her an rabita kurar, kaybetme korkusu yoktur.

HAC

Ağustos – Eylül 2017
Mekke - Medine

1. **Hac**; İslam'ın 5 temel esasından biridir. İslam'ın evrenselliğinin, birlik ve beraberliğinin, ırk, renk, cinsiyet, dil, ülke ve kültür ayrımı yapmadan, insanların kardeşlik ve eşitliğinin temsil edildiği bir ibadettir.

Hac'cın Farzları; 1- İhrama girmek.

2-Arafat da vakfe yapmak.

3-Kabe'yi tavaf etmek.

Hac'cı Mebrur → Kabul olunmuş.

Sa'y'ı Meşkur → Şükürle yerine getirilmiş.

Zenbi Mağfur → Günahları affolunmuş bir hac olsun inşallah.

2. **Hac**; kefen misali bembeyaz giysiler içinde ahiretteki mahşeri hatırlatan, aynı kıyafet içinde zengin fakir, şehirli köylü ayırımını ortadan kaldıran, ben'liği yıkıp biz'i öne çıkaran, şeytan taşlama, tavaf ve sa'y gibi temsili görevlerin ifa edildiği, helal olan bazı şeylerin ihrama girdikten sonra haram kıldığı ve böylece nefis terbiyesi, irade ve sabır eğitiminin yapıldığı, milyonlarla birlikte Allah'a açılan ellerin boş çevrilmediği, dini duyguların ihlas ve samimiyetin doruk noktaya çıktığı ibadettir.

3. **Hac;** belirli aylardadır. (Şevval, zilkade, zilhicce). Bakara 197
Gücü yeterlerin hacetmesi Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Ali İmran 97
İbrahim'in Beytullah'ın bulunduğu yere yerleştirdiğimizde de şöyle demiştik. 'Bana hiçbir şeyi ortak koşma, tavaf edenler, kıyamda duranlar, rükua ve secdeye varanlar için evimi (Kabe'yi) tertemiz tut.' Hac 26
4. **Hac;** Allah'ın en büyük ibadetidir.
Hac; en büyük kardeşliğe adım atmaktır.
Hac; manevi temizlik, günahlardan arınmaktır.
Hac; Allah'ın nimetlerinden yararlanmaktır.
5. **İhram;** hürmet edilmesi gereken bir yere ya da zamana girmek anlamına gelir. Hac ibadetiyle ilgili bir kimsenin hac yapmak niyetiyle, sair zamanlarda helal olan bazı davranışların haram kılınması demektir.
6. **Vakfe;** belirli bir yerde bir süre kalmak. Hac yapma niyetiyle ihrama girmiş olan kimsenin Zilhicce'nin 9. günü öğleden sonra Arafat'ta ve aynı gece Müzdelife'de bir müddet kalması.
7. **Şeytan Taşlama;** Müzdelife'den 49 taş toplanıyor. Mina'da Bayram'ın 1.günü Büyük Şeytan'a 7 taş atılıyor, Bayram'ın 2. günü Küçük Şeytan'a 7 taş, Orta Şeytan'a 7 taş, Büyük Şeytan'a 7 taş atılıyor, Bayram'ın 3. günü Küçük Şeytan'a 7 taş, Orta Şeytan'a 7 taş, Büyük Şeytan'a 7 taş atılıyor.
8. **Kurban;** yaklaşmak, Allah'a yakınlaşmaya vesile olan şey anlamına gelir. İbadet maksadıyla, belirli şartları taşıyan hayvanı usulüne uygun olarak kesmeyi ve bu amaçla kesilen hayvanı ifade eder. Şeytanları taşlama bittikten sonra kurban kes. Bu üç put teslim anıtdır, nimet halinde ol, kendini bil, bilinçli ol, hac tamamen niyetlidir, İsmail'i kesmede İblis'i taşlamaya erişiyorsun, İsmail'i sana Allah bağışladı, şimdi onun fidyesini öde, özgür ol. Mina cephesinden dön, Allah'ın temiz ve emniyetli Ev'ine, özgürlük, eşitlik, birliktelik ve aşk sığınağını kurmak için İbrahim'i tevhid misyonunu omuzlayarak Allah ile buluşmaktan halkın içine gel.
9. **Tavaf;** Kabe'deki Hacerül Esved hizasından başlayarak tekrar aynı noktaya gelinceye kadar Kabe'nin etrafını 7 kez dönmek.
Rahmetli Dr. Emin Acar hocamız insanın vücudundaki tüm kirli kanlar akciğerlere gelir temizlenir, kalp bu temiz kanı tüm vücuda pompaladığı gibi tavaf'da da tüm günahlarımız dökülür, tavaf bitiminde annemizden doğduğumuz gibi çıkarız demişti. 1991 hac'ında doktor olarak görevli geldiğimde Kabe'nin karşısında bunları anlatmıştı, hocamızı rahmetle anıyorum, mekanı cennet olsun.

10. **Sa'y;** çalışıp kazanmak, gayret etmek, koşmak, yürümek gibi anlamlara gelir. Hac ve umre esasında Kabe'nin doğusundaki Sefa ve Merve denilen iki tepeciğın arasında, Sefa'dan başlayıp Merve'de tamamlanmak üzere 7 defa gidip gelmeyi ifade eder. (7x400=2800 m)
11. **Arafat;** bilme, anlama ve tanıma anlamlarına gelen Arafat, Mekke'nin 25 km güneydoğusunda ova görünümünde düz bir alanın adıdır. Arafat'ın ortasında Cebel-i Rahme (Rahmet Dağı) vardır. Burası Hz. Adem Peygamber'in yeryüzüne indiğı yerdir, burası Hz. Peygamber'in Veda Hutbesi'nde 120 bin sahabeye seslendiğı yerdir.
12. **Arafat'ta Vakfe;** arife günü sabah namazı Arafat'ta cemaatle kılındı, öğle vakti öğle namazı ve ikinci namazı cem edildi (cemaatle imamın arkasında arka arkaya kılındı), Arafat Vakfesi'ne duruldu (ayakta eller açık Kabe'ye dönerek DİB hocasına uyularak 40 dk dua edildi).
13. **Müzdelife'de Vakfe;** akşam ve yatsı namazları cem edildi (arka arkaya imamın arkasında cemaatle kılındı), Müzdelife Vakfe'sine duruldu, şeytan taşlama için 49 taş toplandı.
14. **Mina'da Şeytan Taşlama;** Müzdelife'den Mina'ya 6 km yolu milyonlarca hacı yürüyerek geçti, Mina'daki Büyük Şeytan'a 7 taş atıldı. Bayram'ın 2. günü Küçük Şeytan'a 7 taş, Orta Şeytan'a 7 taş, Büyük Şeytan'a 7 taş atıldı. Bayram'ın 3. günü Küçük Şeytan'a 7 taş, Orta Şeytan'a 7 taş, Büyük Şeytan'a 7 taş atıldı.
15. **Hira (Nur) Dağı;** Hz. Peygamber'e ilk vahyin indiğı yer.
Bismillahirrahmanirrahim
Yaradan Rabbinin adıyla oku!
O, insanı alaktan yaratmıştır.
Oku! Kalemle yazmayı öğreten, böylece insana bilmediğini bildiren Rabbin sonsuz kerem sahibidir.
16. **Sevr Dağı;** Sevr Mağarası;
Tevbe 40: Siz peygambere yardım etmeseniz de Allah ona yardım eder. Hani bir zaman peygamber, iki kişiden biri iken kafirler onu Mekke'den çıkardılar. Onlar mağarada iken arkadaşına, 'üzülme, Allah bizimle beraberdir' diyordu. Böylece Allah, Peygamberin üzerine emniyet indirdi ve onu görmediğiniz askerlerle destekledi.

17. Hz. İbrahim, oğlu İsmail'i Mina'da kurban etmek istiyordu. Hz. İbrahim, rüyasında aldığı ilahi buyruğu yerine getirmeye karar verip gerçekleştirmek üzereyken, bu tutumuyla Allah tarafından tabi tutulduğu büyük teslimiyet sınavını kazandığı için Allah Teala, Cebrail aracılığıyla bir koç göndererek oğlunun yerine koçu kurban etmesini istemiş, İbrahim'de böyle yapmıştır. İbrahim (a.s.), yakılmayı göze alacak derecede tehlikelere göğüs gererek putperestlere karşı mücadele verdiği evladını kurban etme buyruğuna da tereddütsüz boyun eğmiş, bu büyük özveriye karşı Allah hem onun ateşle yanmasını önlemiş hem de oğlunu ona bağışlamıştır.
18. **Kabe= Beytullah= Allah'ın Evi;** Mekke'de Mescid-i Haram denilen Camii Şerifin ortasında yaklaşık 13 m yüksekliğinde, 11-12 m eninde, taştan yapılmış kare şeklinde bir binadır. Kabe, Beytullah (Allah'ın Evi) diye de anılır. Sözlükte geometrik şekillerden küb anlamına gelir. Müslümanların kiblesidir, namazda yönelmiş oldukları yöndür.
19. Dünya'nın, Kainat'ın kalbidir Kabe. Kabe'de kılınan namaz ikramların en büyüğüdür. 1 vakit namaz 100 bin kat namaz sevabı getiriyor. 5 vakit namaz Kabe'de 277 yıl sevap alıyor. Kadir Gecesi sevabı 1000 ay (83 yıl) dır.
20. Kabe'ye gözüyle bakan taş binayı görür, aklıyla bakan bilimi görür, kalbiyle bakan aşkı görür, tüm ruhuyla bakan Allah'ı görür.
21. Hacer-i Esved; siyah taş demektir. Kabe'nin doğu köşesinde bulunan 18-19 cm kadar kırmızımsı, siyah ve parlak bir taştır. Hacer'i Esved'i selamlamak (Bismillahi Allahuekber), dokunmak, öpmek sadece Allah'ın rızasını kazanmak içindir.
22. **Zemzem;** Mescid-i Haram içinde Kabe-i Muazzama'nın Hacer-i Esved taşının bulunduğu köşesinde 14,5 m uzakta, 173 cm derinliğinde yer altında bir yerde bulunmaktadır, burası çölün ortasında ve denizden 80 km içerde, deniz seviyesinin altındadır. Binlerce yıldan beri çöl sıcaklarında kavru lan insanlara su sağlayan bu kuyunun suyu azalmadan ve kesilmeden akmaya devam etmektedir.
- Hz. Peygamber = Zemzem ne niyetle içilirse o meydana gelir.
- Hastalık için içersen şifa verir.
- Açlığı gidermek için içersen karnını doyurur.
- Susuzluğu gidermek için içersen susuzluğunu giderir.
23. **Hurma;** İçerdiği meyve şekeri sayesinde enerji deposudur. Protein, yağ, vitamin ve karbonhidratı bir arada içeren tek meyvedir. Bedensel ve zihinsel yorgunluğu azaltır. Yaşlanma belirtilerini azaltır. Sodyum, potasyum, magnezyum, kalsiyum ve demir içerir.

- 24. Misvak;** Allah Resul'ü (sav), ağız temizliğine ve dış bakımına çok önem vermiş, bu amaçla misvak kullanılmasını tavsiye etmiştir. Misvak, erak ağacı adlı bir bitkinin köklerinden elde edilir.
- Misvak: 1- Ağız kokusunu giderir.
2- Sesi güzelleştirip konuşmayı kolaylaştırır.
3-Göze kuvvet verir.
4-Sindirime yardımcı olur.
5-İhtiyarlığı geciktirir.
25. Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke la şerike leke lebbeyk. İnnel hamde ven nigmete le ke vel mülk la şerike lek.
Allah'ım! Senin emri celiline her an koşmaya, her an itaate hazırım. Sana ortak yoktur. Emir ve davetene, gönülden ve sadakatle icabet ederim. Şüphesiz ki hamd da, nimet de sana mahsustur. Mülk senindir. Senin şerikin yoktur. Telbiye; icabet etmek. Bir hac terimi olarak lebbeyk diye başlayan cümleleri söylemeye denir.
26. Rabbena atina fid dünya haseneten ve fil ahireti haseneten ve gına azabennar. Birahtmetiki ya Erhamerrahimin.
Allahım! Bize dünyada iyilik ve güzellik, ahirette de iyilik ve güzellik ver. Bizi cehennem azabından koru. Ey Rabbim, merhamet edenlerin merhamet edicisi, bize rahmetinle muamele eyle.
27. Hac ibadeti içindeki ritüellerin her birinin ayrı bir anlamı ve sembolik değeri vardır. Bu sembolik anlamlar kalbi bir uyanışa, duygusal bir iletişime imkan sağlamaktadır. Kutusal topraklarda selamlanan mekanların en önemlileri Kabe-i Muazzama ve Hacer-i Esved ile Medine-i Münevvere'de Mescid-i Nebi'deki Kabr-i Nebi'dir.
28. Hacılar, tek ve mutlak varlık Allah'a yönelme arzusunda bulunan ve dünyanın her tarafından gelip tek vücut olan insan zümresidir. Mutlak varlık fezasına ulaşan yolların tek benzeri hacılardır. Hacılarda her taraftan Kabe-i Muazzama'ya gelirler.
29. Mebrur bir haccın sevabı ise ancak cennettir.
30. Kabe-i Muazzama'ya vararak onu ve sahibini selamlayan, kapısını bulmak için sevgilisinin evinin kapısından dönen aşık gibidir.
31. Selamlama, gözü ile Kabe-i Muazzama'ya, dil ile Harem'e, gönül gözü ile Kabe-i Muazzama'nın sahibine yönelik bir selamlamadır, bu yönelik selamlayana suret Kabe'sinden, siret Kabe'sine döndürür. Siret Kabe'si de dediğimiz Gönül Kabe'sidir. Allah'ı tesbih etmek için her şavtta selamlamaya ihtiyaç vardır.

32. **Hac**; farz-ı ayındır. Hac ömürde bir defa farzdır.
33. **Hac için**; 1- Müslüman olmak,
2- Akıllı olmak,
3-Buluğa ermiş olmak,
4-Özgür olmak,
5-Sağlıklı olmak
6-Ekonomik yönden imkan sahibi olmak gerekir.
34. **Hac**; en faziletli ibadetlerden biridir.
35. **Hac**; Dünya Müslümanlarının kaynaşmasını, birbirlerini ve değişik kültürleri tanımalarını sağlar.
36. **Hac**; İslami bilinçlenmeye, imanın aksiyona geçirilmesine, manevi kirlerden arınmaya, gönlü bütün safiyeti ile Yaratan'a açmaya vesile olur.
37. **Kible**; sözlükte cihat, yön anlamına gelir. Dini bir kavram olarak Müslümanların namazda yönelmiş oldukları yön, Kabe manasına gelir.
38. **Cemre**; sözlükte çakıl taşı ve ateş koru anlamına gelir. Bir hac terimi olarak da, haccedenlerin Kurban Bayramı günleri Mina'da, halk arasında şeytan diye isimlendirilen yerlere (cemerat) attıkları küçük taşların her birine denir.
39. **Arefe Günü**; sözlükte bilme, anlama ve tanıma anlamlarına gelir. Zilhicce ayının 9. gününe (kurban bayramından bir önceki) verilen isimdir. Arafat vakfesi bugün yapılır.
40. **Mina**; Mekke ile Müzdelife bölgesi arasında bulunan haram sınırları içinde kalan bölgenin adıdır. Büyük, orta ve küçük cemreler buradadır. Bayram günleri şeytan taşlama görevi burada yapılır. Hac ile ilgili kurbanlar burada kesilir.
41. **Rıda**; hac veya umre yapmak isteyen kimsenin ihrama girmek için mutat elbiselelerini çıkararak büründükleri iki parça havlu türü örtüden baş hariç vücudun belden yukarısını örten kısma denir.
42. **İzar**; belden aşağısını örten kısma denir.
43. **Mescid-i Haram**; Mekke'nin ortasında Kâbe'nin bulunduğu Camii Şerif'tir. Yeryüzünde ilk yapılan mesciddir. Mescid-i Haram da kılınan namaz diğer mescidlerde kılınan namazlardan 100 bin kat daha fazla sevaptır.
44. **Makam- ı İbrahim**; İbrahim'in makamı demektir. Hz. İbrahim'in Kabe'yi inşa ederken iskele olarak kullandığı veya halkı hacca davet ederken üzerine çıktığı taşın bulunduğu yerdir. Buradaki taşa ayak izi vardır. Bu yer, Kabe'nin doğu tarafında. Zemzem kuyusu ile Kabe'nin kapısı arasındadır.

45. **Müzdelife;** Arafat ile Mina arasında Harem sınırları içinde bir bölgenin adıdır.
46. Bir Müslüman için Hac'dan daha büyük bir unvan yaktır.
47. **Hac;** hem malla hem canla yapılan bir ibadettir.
48. Allah sevmediği insanları Hac'ca davet etmez.
49. İkramların en büyüğü Kâbe'de kılınan namazdır.
50. Hz. Peygamber; kim Allah için hacceder de, Allah'ın rızasına uymayan kötü söz ve davranışlardan ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsa, annesinin onu doğurduğu günkü gibi günahlardan arınmış olarak hacdan döner.
51. İnsan; akıl, muhakeme, anlama ve irade gibi birçok yetenekle donatılmış ve ilahi vahiy ile kendisine rehberlik edilmiştir.
52. Allah'ı tanımak, O'na kulluk etmek, hayatını O'nun belirlediği program dahilinde yürütmek insanın temel görevidir.
53. Beytullah'a yönelmek, gözünü gönlünü Kâbe'nin yanında dinlendirmek, huzura kavuşmaktır. Hak yolunda yepyeni bir azimle dolmaktır.
54. Hac'da kendimizi, özümüzü arıyoruz. Söz, kalbe tesir etmelidir. Bulanlar arayanlardır.
55. Ya Rab! Bizleri hidayete erdirdikten sonra kalplerimizi eğiltme. Bizlere katından rahmet bağışla. Şüphesiz ki keremi ve lütfu en bol olan sensin.
56. İnsanlara hac ibadetini duyur. Hac 27
57. Kesecekleri kurbanlık hayvanlar üzerine Allah'ın adını ansınlar. Artık onlardan hem kendiniz yiğün hem sıkıntı içindeki yoksulları doyurun. Hac 28
58. Ey İnananlar! Siz de şanlı Nebi'ye salavat getirin ve ona tam bir teslimiyetle selam verin. Ahzab 56
59. Yine Allah ve Resulünden bu büyük hac günü insanlara duyurudur. Allah ve resulünün müşriklerle hiçbir bağı yoktur.Şayet tövbe ederseniz, bu kendi iyiliğinize olur, eğer sırt çevirirseniz bilin ki siz Allah'ı acizliğe düşüremezsiniz. Resulüm! İnkârcıları elem veren bir azapla müjdele. Tevbe 3
60. Allah Kâbe'yi, Beytülharam'ı, haram ayı, boyunları bağısız ve bağılı kurbanlıkları insanların maddi ve manevi hayatları için destek kıldı. Bu Allah'ın göklerde ve yerdeki her şeyden haberdar olduğunu ve Allah'ın her şeyi bildiğini anlamamız içindir. Maide 97
61. Sefa ile Merve Allah'ın nişanlarındandır, dolayısıyla hac ve umre yaparak Beytullah'ı ziyaret eden bir kimsenin bu yerleri tavaf etmesinde kendisi için bir günah yoktur. Kim gönüllü bir iyilik yaparsa bilsin ki Allah iyiliği mükâfatıyla karşılayan ve çok iyi bilendir. Bakara 158

62. Sana hilalleri soruyorlar. De ki : Onlar insanlar ve hac için vakit ölçüleridir. Bakara 189
63. Rabbinizden bir lütf beklememizde sizin için bir günah yoktur. Arafat'tan dalga dalga indiğinizde Meşar-ı Haram'da Allah'ı zikredin. O'nu, size gösterdiği şekilde zikredin, kuşkusuz siz bundan önce yolunu şaşırmışlardan idiniz. Bakara 198
64. Biz senin, yüzünü göğe doğru çevirdiğini elbette görüyoruz. İşte şimdi kesin olarak seni memnun olacağın kibleye döndürüyoruz. Artık yüzünü Mescid- i Haram tarafına çevir, nerede olursanız olun yüzünüzü o yöne çevirin. Bakara 144
65. Hacca mahsus ibadetlerinizi bitirdiğinizde de, atalarınızı andığınız gibi, hatta daha canlı bir şekilde Allah'ı anın ama insanlardan öyleleri vardır ki;” Ey Rabbimiz! Bize bu dünyada ver” diye dua ederler. Böyle bir kimsenin ahiretten hiç nasibi yoktur. Bakara 200
66. İnsanlardan öyleleri de vardır ki, ” Ey Rabbimiz! Bize bu dünyada da iyilik ver, öteki dünyada da iyilik ver,bizi cehennem azabından koru” derler. Bakara 201
67. Belirlenmiş günlerde (kurban bayramı arifesinden başlayan ve Allah'ın tekbirlerle anıldığı teşrik günleri ve Mina'da şeytan taşlama vazifesinin süresi ile ilgilidir) Allah'ı zikredin. Allah'a saygılı olan için iki günde dönmekte acele edene günah yoktur, daha uzun kalana da günah yoktur. Allah'a saygılı olun. Bilin ki sizler O'nun huzurunda toplanacaksınız! Bakara 203
68. De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir. Enam 162
69. Onların ne etleri Allah'a ulaşır ne de kanları. O'na ulaşacak olan sadece sizin takvanızdır. İşte Allah onları sizin istifadenize verdi ki size doğru yolu göstermesinden ötürü O'nu tazimle anasınız. İyilik yolunu tutanları müjdele. Hac 37

70. Yunus Emre

Araya araya bulsam izini
İzinin tozuna sürsem yüzümü
Hak nasip eylese görsem yüzünü
Ya Muhammed canım arzular seni

Bir mübarek sefer olsa da gitsem
Kabe yollarında kumlara batsam
Cemalin bir kez düşte seyretsem
Ya Muhammed canım arzular seni

71. Hacı Bektaş Veli

Kabe-i Muazzama'da ihram giyerler
Hakkı batıldan ayırmak, ihram giymeye benzer
Geçmiş günahlar için tevbe etmek
Kalan ömrü Hak Teala'nın kulluğunda geçirmek
Sefa ile Merve arasında yürümeye
Her zaman tevbe istiğfar etmek de
Kabe-i Muazzama'yı tavafa benzer

72. Mevlana

İçinde aşk ve ızdırap bulunan gönül, Allah'ın (c.c.) evidir.
Kırık gönülleri onarmak hac ve umre yapmak kadar değerlidir.
Yıkık gönül, Tanrı'nın baktığı varlıktır, onu yapan can, ne de kutludur.
Kırılmış, iki yüz parça olmuş gönülü yapmak, Tanrı'ya hacdan yeğdir.

73. İmam Gazali

Hac ve Umre ibadeti helal mal ile yapılmalıdır.

74. İbn Arabi

Hacılar Allah'ın (c.c.) misafirleridir.

75. İsmail Hakkı Bursevi

Gaza eyle ki nefsin münkesir ola
Ve hac eyle ki Rabbül beyte eresin
Hacdan murat oldur ki Tanrı evin ziyaret edesin
Ve ziyaretten murat sıfatlarını anmaktır

76. Ali Şeriatî

Hayat döngüsel bir hareket, kısır döngü, boş, anlamsız, tekdüze gelgitler. Temaşa, sonuçsuz, anlamsız sabah ve akşamların seyri, tatsız ve sonu gelmez bir oyun. Zamanın yoktur. Hepsi ızdırap, telaş, bekleyiş ve hac, senin aptalca cebre, bu anlamsız lanetli yazgıya karşı isyanın. Kararsız, tereddütlü ve döngüsel hayattan, tüketim için üretim, üretim için tüketimden kurtuluşun. Hac, ucu kaçmış bir yumak gibi varlığını açar. Bu kapalı daire devrimci niyetle açılır, ufuk olur, yola koyulur. Dosdoğru bir seyir çizgisinde ebediyete hicret eder. Başka bir yöne, Allah'a doğru. Kendi evinden Allah'ın evine (Kabe'ye), halkın evine hicret!

77. Necip Fazıl Kısakürek

Hac; büyük bir işe, muazzam bir davranışa niyet etmek. Yani büyük bir hamle, atılış, büyük bir oluşa adım atış.

Yarabbi, bana ve bütün mümin kullarına İslam uğrunda sıhhat, afiyet, hayat, hareket, nusret, muvaffakiyet, liyakat ve saadet bahşet!

78. Arif Nihat Asya

Seccaden kumlardı.
Devirlerden, diyarlardan
Gelip göklerde buluşan
Ezanların vardı
Mescit mümin, minber mümin.
Taşardı kubbelerden Tekbir,
Dolardı kubbelere "amin"!
Ve mübarek geceler, dualarımız,
Geri gelmeyen dualardı.
Geceler ki pırıl pırıl,
Kandillerin yanardı!
Kapına gelenler ya Muhammed,
Uzaktan, yakından.
Mümin döndüler kapından!
Besmele, ekmeğimizin bereketiydi.
İki dünyada aziz ümmet,
Muhammed ümmetiydi.
Konsun yine pervazlara güvercinler,
Hu hu'lara karışsın âminler
Mübarek akşamdır,
Gelin ey Fatıha'lar, Yasin'ler!

79. Şair Nabi

Sakin terk-i edepten kuy-ı mahub-ı hüda'dır bu
Nazargah -ı hüda'dır, makam-ı Mustafa'dır bu

80. Cengiz Numanoğlu

Yıllar geçti, aramakla özümü
Dünya malı kör etmişti gözümü
Unutmuştum, 'Kalı Bela' sözümü
Gör ki hatırladım. Beytullah'ta ben
Bir zaman derdim ki Yarabbi neden
Bir daha istiyor, bir kere giden
Meğer bilemezmiş, insan gitmeden
Aldım cevabımı, Beytullah'ta ben

81. Selamlaşma; evrende var olan varlıkların fitrat ve tabiat kanunlarına göre birbirleriyle olan söz, davranış ve duygusal iletişimlerinin genel adıdır.
82. Selam; varlık aleminde Yaratıcı'dan yaratılmışlara, yaratılmışlardan Yaratıcı'ya ve yaratılmışların kendi aralarında barış ve uzlaşmanın bir parolasıdır.
83. Selam; önce selamlayanın gönlünde bir özgüven, sonra selamlananda sevgi ve barış duyguları uyandırarak pozitif enerji oluşturmaktadır.
84. Hz. Peygamber; Allah'ım! Senin rızan için hac yapmak istiyorum. Bunu kolaylaştır Allah'ım, demiştir. Peygamber Efendimiz sadece hac ibadetinde bunu bana kolaylaştır Allah'ım, demiştir.
85. Hz. Peygamber; kim hac yapar da ölümünden sonra kabrimi ziyaret ederse, beni hayatımda ziyaret etmiş gibi olur.
86. Mekke'nin haremı, Allah'ın haremıdır.
Medine'nin haremı, Hz. Peygamber'in haremıdır.
Mescid-i Aksa'nın haremı, ümmetin haremıdır.
87. Büyük Şeytan, Hz. İbrahim'e vesvese vermiştir.
Orta Şeytan, Hz. Hacer'e vesvese vermiştir.
Küçük Şeytan, Hz. İsmail'e vesvese vermiştir.
88. Cennet'ten 4 şey inmiştir. 1) Hacerül Esved
2) Makamı İbrahim taşı
3) Rüknu Yabani taşı
4) Hz. İbrahim'in oğlu İsmail'i kurban etmek istediğinde inen Koç.
89. Hz. Peygamber'in Hac'daki Veda Hutbesi:

PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED (S.A.V.)'İN VEDA HUTBESİ.

Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V) veda haccında, 9 zilhicce cuma günü zevalden sonra Kasva adlı devesi üzerinde, Arafat vadisinin ortasında 120 bin müslümanın şahsında bütün insanlığa şöyle hitap etti:

“Hamd Allah’a mahsustur. O’na hamdeder, O’ndan yardım isteriz. Allah kime hidayet ederse, artık onu kimse saptıramaz. Sapıklığa düşürdüğünü de kimse hidayete erdiremez. Şehadet ederim ki; Allah’tan başka ilah yoktur. Tektir, eşi, ortağı, dengi ve benzeri yoktur. Yine şahadet ederim ki, Muhammed O’nun kulu ve Resulüdür.”

Ey İnsanlar!

Sözümü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha hiç buluşamayacağım.

İnsanlar!

Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mukaddes bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir, her türlü tecavüzden korunmuştur.

Ashabım!

Muhakkak Rabbinize kavuşacaksınız. O’da sizi yaptıklarınızdan dolayı sorguya çekecektir. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönmeyiniz ve birbirinizin boynunu vurmayınız!

Bu vasiyetimi, burada bulunanlar, bulunmayanlara ulaştırın. Olabilir ki burada bulunan kimse bunları daha iyi anlayan birine ulaştırmış olur.

Ashabım!

Kimin yanında bir emanet varsa onu hemen sahibine versin! Bilsin ki faizin her çeşidi kaldırılmıştır. Allah böyle hükmetmiştir. İlk kaldırdığım faiz de Abdulmuttalip’in oğlu (amcam) Abbas’ın faizidir. Lakin ana paranız size aittir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

Ashabım!

Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün adetler kaldırılmıştır. Ayağımın altındadır. Cahiliye devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdulmuttalip’in torunu (amcazadem) Rabia’nın kan davasıdır.

Ey İnsanlar!

Muhakkak ki, şeytan, şu toprağınızda kendisine tapılmaktan tamamen ümidini kesmiştir. Fakat siz, bunun dışında ufak tefek işlerinizde ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız.

Ey İnsanlar!

Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onların namuslarını ve iffetlerini Allah adını söz vererek helal edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, onların da sizin üzerinde hakları vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız; yatağınızı hiç kimseye çiğnetmemeleri, hoşlanmadığınız kişileri izniniz olmadıkça evlerinize almamalarıdır. Eğer gelmesine müsaade etmediğiniz bir kimseyi evinize alırlarsa, Allah, size onları yataklarında yalnız bırakmanıza izin vermiştir. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru örf ve adete göre yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir.

Ey Mü'minler!

Size iki emanet bırakıyorum, ona sıkı sarıldıkça yolunuzu hiç şaşırmasınız. O emanetler, Allah'ın kitabı Kur-an-ı Kerim ve Peygamberin sünnetidir.

Mü'minler!

Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleyniz! Müslüman müslümanın kardeşidir ve böylece bütün müslümanlar kardeşlerdir. Bir müslümana kardeşinin kanı da malı da helal olmaz. Fakat malını gönül hoşluğu ile vermişse o başkadır.

Ey İnsanlar!

Cenab-ı Hak her hak sahibine hakkını vermiştir. Her insanın mirastan hissesini ayırmıştır. Mirasçıya vasiyet etmeye lüzum yoktur. Çocuk kimin döşeginde doğmuşsa ona aittir. Zina eden kimse için mahrumiyet vardır.

Ey İnsanlar!

Rabbimiz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Adem'in çocuklarıdır, Adem ise topraktır. Arap Arap olmayana, Arap olmayanda Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktır. Allah yanında en kıymetli olanınız O'ndan en çok korkanınızdır. Azası kesik siyahı bir köle başınıza amir olarak tayin edilse sizi Allah'ın kitabı ile idare ederse, onu dinleyiniz ve itaat ediniz. Kimse kendi suçundan başkasıyla suçlanamaz. Baba, oğlunun suçuna üzerine, oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz. Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız: 1- Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız. 2- Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı, haksız yere öldürmeyeceksiniz. 3- Zina etmeyeceksiniz. 4- Hırsızlık yapmayacaksınız.

İnsanlar!

Yarın beni sizden soracaklar, ne diyacaksınız?

Sahabeyi Kiram birden şöyle dediler: "Allah'ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifeni yerine getirdiniz, bize vasiyet ve nasihatte bulundunuz, diye şahadet ederiz!"

Bunun üzerine Resulü Ekrem Efendimiz (S.A.V): Şahadet parmağını kaldırdı, sonra da cemaatin üzerine çevirip indirdi ve şöyle buyurdu:

"Şahit ol Ya Rab! Şahit ol Ya Rab! Şahit ol Ya Rab!"

Diyaret İşleri Başkanlığı

90. Hanefi mezhebine göre Müzdelife Vakfesi için sabah namazına kadar kalmak vacip, diğer mezheplere göre vakfeye durup ayrılabilirsiniz. DİB Maliki mezhebine burada uyararak Türk hacılarını gece 12'den sonra Mina'ya yürütüyor.
91. Allah'a kul ve kurban olmaya geldik.
Allah'a teslim olmaya geldik.
Allah'a sevgili, dost olmaya geldik.
92. Mekke'nin nüfusu 2,5 milyon. Medine'nin nüfusu 1 milyon 250 bin.
93. Kâbe'de aynı anda 3 milyon insan namaz kılabiliyor.Ravza'da aynı zamanda 1 milyon insan namaz kılabiliyor.
94. Dünyanın en yaşlı hacıları Türkiye'den geliyor. Ortalama 55-60 yaş.
95. Müslüman ülkelere nüfuslarının binde 1'i hac kotası uygulanıyor. Türkiye için hac kotası 80 bin, en kalabalık Müslüman ülke Endonezya için 220 bin.
96. Edebiyatımızda hac ve umre, ebedi vuslata, mutlak varlık Cenab-ı Hak'ka ulaşmanın manevi yolu olarak hep birlikte anılmıştır.
97. Medine'yi Münevvere de kılınan bir namaza 1000 kat sevap vardır.
98. Ecdadımız 414 yıl bu Kutsal Topraklara hizmet etmiştir.
- 99. Şeytanın insandaki 7 sıfatı;**
1) Kendini beğenme
2) Öfke
3) Kibir
4) Gıybet
5) Haset
6) Makam sevgisi
7) Mal sevgisi
Hac'dan gelen Müslümanlar bu kötü sıfatları önceden terk etmediyse şimdi terk eder. Her şeytana 7 taş atarak bu kötü sıfatları hayatımızdan çıkarırız.
- 100. Hac;** insanın Allah'a en yakın olduğu andır.
Hac; hiçlik – sonsuzluktur.

SAĞLIKLI YAŞAM

1. Dengeli yaşam demektir. Daha fazla, hiçbir zaman daha iyi demek değildir. Sürdürülebilirlik önemlidir.
2. Fiziksel durumunuz sağlıklı olmalı, beden ruh sağlığınıza dikkat etmelisiniz. Tam iyilik halinde olmalısınız.
3. Çalışmaya, başarıya dengeli yaklaşmak; yaşamın diğer boyutlarını iskalamamak.
4. Fantezilere, uç noktalara kaçmamak, ifrat ya da tefriti yaşamamak.
5. Aile, akraba, sosyal çevreyle ilişkileri kesmemek.
6. Sevme kapasitesi ve bilme kapasitesi ile, bu iki yetiyle dünyaya geliyoruz.
7. Öncelikleri belirlemek, hiçbir şeyi ertelemek, yenildiğimizde hazmedebilmek, yendiğimizde güç zehirlenmesine kapılmamak.
8. Kişiye yönelmeden, sorunlara yönelmek.
9. Erkekler olaylara kuş bakışı bakarlar, kadınlar detaylı bakarlar.
10. Allah'a inanmak, O'nu hissetmek insanın birinci %100'lük boyutudur. Tek başına ayaklarının üzerinde durabilmesini sağlar ve insanın ikinci %100 'lük boyutlarını oluşturur. İkinci %100'lük boyutlar: Eş, çocuk, dost, akraba, eğitim, çalıştığı işler, ev, araba, spor, hobi, seyahat, müzik, sanat, ibadet...

ATASÖZLERİ

1. Türk Atasözü

Yiğit, düştüğü yerden kalkar!

2. Çin Atasözü

Öğrenmek akıntıya karşı yüzmek gibidir; ilerlemediğiniz takdirde gerilersiniz.

3. Rus Atasözü

Kurtlarla arkadaş ol, yalnız elinden baltayı bırakma.

4. Belçika Atasözü

Tecrübe tarak gibidir; hayat insana verir ama kel olduğu zaman.

5. Kızılderili Atasözü

Bildiklerini anlat ama akıl vermeye kalkma. Anlatılanları iyi dinle ama hepsini doğru sanma. Sessiz kalmak bir şey bilmediğin anlamına gelmez. Çok konuşmak da çok şey bildiğini göstermez. Herkesi kendine eşit gör, her kim olursa olsun. Bir insanı küçümsemek akılsızlık, çok büyük görmek de korkaklıktır. Cesaret aklından gelirse cesarettir, bilgisizlikten gelirse cehalettir.

6. Alman Atasözü

Paylaşılan sevinç iki katına çıkar.

Paylaşılan bir acı yarıya iner.

7. İngiliz Atasözü

İki kafa, bir taneden iyidir.

8. Fransız Atasözü

Güzellik, bakan kimsenin gözündedir.

9. Arap Atasözü

Öfkesine boyun eğen edebini yitirir.

10. Azerbaycan Atasözü

Ana gibi yar olmaz, vatan gibi diyar olmaz.

11. Anonim

Gerçek dost, siz kendinize inanmaktan vazgeçtiğinizde, size inanmaya devam eden kişidir.

12. Anonim

Sözler yalan söyleyebilir; ama davranışlar her zaman gerçeği söyler.

13. Anonim

Bilgi var olan, hikmet ise keşfedilendir.

14. Anonim

İyilik yapar gibi görünmeyin; iyilik yapın, görünmeyin.

15. Anonim

Kalp herkeste var; yürek başka bir şey.

16. Anonim

Bilmediği için değil, çok şey bildiği için susar bazen insan.

17. Anonim

Düşen ve düştükten sonra kalkan, hiç düşmeyenden daha güçlüdür.

18. Anonim

Korkusunu kontrol edemeyen, korkusunun kontrolü altına girer.

19. Anonim

Vazgeçen olmaksızın, kaybeden olmak yeğdir.

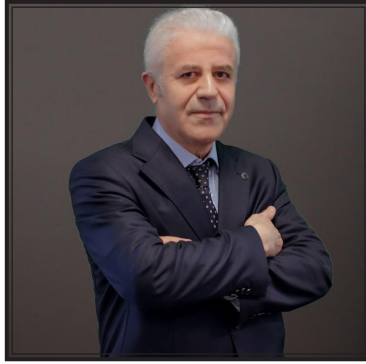
20. Anonim

Aptala nasihat etmek, cahil ile tartışmak, iki yüzlü ile dost olmak boşunadır.

SONDEYİŞ: VASIYETİMDİR

1. Gizliden ve açıktan Allah'tan korkun.
Allah size şah damarınızdan daha yakındır.
2. Acıkmadan yemeğe oturmayın, yemeklerden doymadan kalkın.
Kitap okuyarak uykuya dalın, güneş doğmadan uyanın, siz güneşin üzerine doğun.
Her gün 1 saat Kur'an okuyun. Yer ve gökte herşeyin sahibi Allah'tır.
3. Namaza devam edin, özellikle Sabah Namazınızı mutlaka kılın. İlk yaratılan insanlardan beri namaz vardır. Oruç tutmayı bırakmayın. İlk yaratılan insanlardan beri oruç vardır.
4. İsyan ve günahları terk edin. Zinaya yaklaşmayın. Kul hakkı, kamu hakkı yemeyin. İnsanları öldürmeyin. Emanetiniz olan ruh ve bedenimize sahip çıkın. Sürekli olarak şehveti terk edin, iffetli bir yaşam tarzını seçin.
5. Bütün yaratıklardan gelen cefaya tahammül gösterin, cefa belirli bir süre sonra yok olacaktır.
6. Az konuşun, gerekmedikçe konuşmayın, muhatabınızın seviyesine göre konuşun. Aptal ve cahillerle oturmayın, selam verip geçip gidin. Hainlere karşı tedbirinizi alın, hainleri yok etmezseniz, onlar sizi yok ederler. Güzel davranışlı ve olgun kişilerle birlikte bulunun.
7. Bir mesleğiniz olsun. Hiçbir meslek hiçbir meslekten üstün değildir. Üstünlük mesleğini en iyi, en güzel şekilde yapmaktır.
8. Allah'a inanmak, O'nu hissetmek insanın birinci %100 'lük boyutudur. Tek başına ayaklarının üzerinde durabilmesini sağlar ve insanın ikinci %100 'lük boyutlarını oluşturur. İkinci %100'lük boyutlar: Anne, baba, eş, çocuk, dost, akraba, eğitim, çalıştığı işler, ev, araba, hobi, seyahat, spor, müzik, sanat, ibadet...
9. Kendinize karşı; kendinizle barışık olmak, dürüst olmak, ruh ve beden emanetinizi korumak ahlaki göreviniz olsun. İnsanlara karşı; adalet, cömertlik ve af ahlaki göreviniz olsun.
10. Allah'a karşı; teslimiyet, şükür ve rıza ahlaki göreviniz olsun.
Allah'tan umudunuzu hiçbir zaman kesmeyin...

ÖZGEÇMİŞ

Eyüp ÖZEREN

1958 yılında Kırşehir ili Mucur ilçesinde doğdu.

İlk ve orta öğrenimini Mucur’da, yüksek öğrenimini Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde tamamladı.

Sağlık alanında 40 yıla yakın süredir Tıp Doktoru ve Yöneticisi olarak görev yapmaktadır. Toplumsal sorumluluk olarak sosyal ve hayır faaliyetlerinde sadece verici dünya görüşünün bir yansıması olarak 40 yıla yakın süredir çalışmaktadır.

Evli ve 3 çocuk babasıdır.

Kitapları: (Ücretsiz dağıtılır)

2009 Allah – Kendimiz – Diğer Yaratılanlar

2011 Allah – Ruhumuz – Bedenimiz

2013 Allah – Resuller (Vahiy Akıl) İyi İnsanlar – Kötü İnsanlar

2015 Allah – Ahlak – İnsan

2017 Allah – Meslek – İnsan

2019 Allah – Söz - İnsan

Dr. Sema RAMAZANOĞLU

Değerli arkadaşım, Allah - Meslek - İnsan kitabını okudum.

Öncelikle yazmanın çok önemli bir eylem olduğunu düşünüyorum. Okumak, düşünmek, konuşmak zihni faaliyetlerimiz olsa da “yazmak “ hem kalıcı olması hem de sonuç olması bağlamında farklı bir süreçtir. Sonuçta bir eser ortaya çıkıyor. Kime ait tam olarak hatırlayamıyorum bir söz var. “Yazmasam olmazdı...” Ya da “Yazmazsam çıldıracaktım”. Evet yazdığın için seni tebrik ediyorum. Kitabın eleştirisini yapmaya gelince... Profesyonel bir eleştirmen değilim ama iyi bir okuyucuyum. :::))))

Teknik olarak, kitap bir deneme , gezi , bilgilendirme kitabı veya hikaye kitabı değil. Derleme diyebiliriz. Üzerinde daha yoğun çalışılıp gezi notlarıyla bir gezi kitabı veya denemeleri ayrı bir eser olarak ortaya çıkabilir. Diğer taraftan meslek tanıtımı bölümleri özellikle lise ve orta okul düzeyindeki çocuklar ve gençler için meslek ve eğitim rehberi olarak bir eser olarak ortaya çıkabilir. Çok da faydalı olacağını düşünüyorum.

Diğer taraftan özel notlardan derlenmiş bölümler de deneme şeklinde yazılarak zenginleştirilip ayrı bir kitap olarak ortaya çıkabilir. Dili konusunda ise biraz daha özgün ve sana ait kelime ve cümlelerle yazılırsa biraz farklılık ortaya konabilir diye düşünüyorum. Kitap ile ilgili nasıl bir eleştiri yazmamı beklediğini bilmediğim için şimdilik bu kadar yazıyorum. Selam ve muhabbetlerimle...

Ahmet YILDIZ

Allah - Meslek - İnsan

Eyüp Hocamın tüm kitaplarını okumuş birisi olarak söyleyebilirim ki her yeni çıkan kitap daha güzel ve akıcı.

İnsanın bildiklerini paylaşma, hayata bir iz bırakma gayretidir kitap yazmak. Hele de ticari kaygı içermeden bir insanın kitap yazması ne denli samimi bir gayret olduğunun apaçık göstergesidir.

Hayatında, kararlarında ve diğer kitaplarında olduğu gibi yaratıcıyı merkezde tutarak insanın yaşamını dizayn etmesinde ışık tutacak bilgileri paylaşarak vesile olduğunuz tüm iyilikler için teşekkür ederiz Eyüp Hocam.

Dr. Tülay TOMBAK YILDIZ

Allah - Meslek - İnsan

Çok akıcı, harika derlemeler barındırıyor içinde. Başucu kitabı tarzında okunmalı diye düşünüyorum. Sevgili arkadaşımın emeğine sağlık.

Abdulkadir BAHADIR

Allah - Meslek - İnsan

Kitaplar dünyayı doğru okumanın ve doğru anlamanın ilk penceresidir. Allah-Meslek-İnsan adlı kitap bunu dünyaya hissettirdi. Bu kitabı bir uyarı bir hatırlatma kitabı olarak değerlendiriyorum. Çünkü sahip olduğumuz şeylerin değerli olduğunu ve değer verdiğimiz şeylerinde bazen kıymetini bilmediğimizi hatırlatmaktadır. Ben körelmiş olan bu duyguları yeniden hissettirdiği, kararmış dünyamıza bir mum yaktığı için sevgili arkadaşşıma çok teşekkür ediyorum. Yeni kitaplarında buluşmak dileğiyle selamlar...

Rabia KIYAK

Allah - Meslek - İnsan

Değerli Hocam. Öncelikle kaleminize sağlık. Allah-Meslek-İnsan adlı kitabınızı bir solukta okudum. Çok içten, samimi ve akıcı olması sebebiyle zevkle okudum. Bugüne kadar içinde bulunduğum mesleğin ve diğer mesleklerin önemini ve ince ayrıntılarını kitabınızda ayrıntılı bir şekilde işlemişsiniz.Bu kitap muhteşemliği açısından her evde, her işyerinde bulunması gereken bana göre kıymetli bir kitaptır. Kıymetli bir başucu kitabıdır. Tüm dostlarıma bu kitabı en az bir kez okumalarını ve mümkünse sahip olmalarını tavsiye ediyorum. İnşallah bundan sonraki bu ve buna benzer kitaplarınızı sabırsızlıkla bekleyeceğiz. Başarılar dileriz.

Berk ONUK

Allah - Meslek - İnsan

Tarihe damga vurmuş dev şahsiyetlerin, dehalarının ürünü özlü sözlerden oluşan bu değerli kitapta bir yandan geçmişe yolculuk yaparken diğer yandan bilgelik ormanında kültürün, aklın, bilginin havasını soluyacak, ufuk açıcı yorumlarla geleceğe doğru giden yolunuzun aydınlandığını göreceksiniz, değişik bir vizyona sahip olacaksınız. Ebatları ile de her an yanınızda bulundurabileceğiniz bu başucu kitabını okumanızı tavsiye ediyorum.

Rukiye KÖSE

Allah - Meslek - İnsan

Çok değerli ve etkileyici bir kitap olduğu kanaatindeyim. Güzel insan olabilmek adına, herkesin anlayabileceği ve okuyabileceği düzeyde hazırlanmış. Dr. Eyüp Özeren Hocamın emeğinden dolayı teşekkür ederim. Böyle bir eseri bizlere hazırladığı için.

Prof. Dr. Mustafa ALTINBAŞ

Allah - Meslek - İnsan

“İnsan kendini bilecek, işi ve mesleği onu Rabbine yöneltecek, neticede amaç Allah’ın rızasını kazanmak olacak” derim.

Doç. Dr. Sabiye AKBULUT

Allah - Meslek - İnsan adlı kitap oldukça akıcı, öğretici ve güzel bir Türkçe ile yazılmış; bize unuttuğumuz birçok değerleri dimağımıza yerleştiren ve bir kez daha yaşatan; geçmişte ailemizden duyduğumuz ancak yıllar içerisinde unuttuğumuz birçok söz ve olayları yeniden hatırlatan nefis bir eser niteliğindedir.

Allah-Meslek-İnsan adlı kitabı mutlaka çocuklarınıza okuyun, okutun ve hatta dostlarınıza armağan edin.

Bu güzel eseri bizlerle buluşturan arkadaşım Eyüp ÖZEREN'e teşekkür ediyorum.

Reşat OYMAK

Allah - Meslek - İnsan

Yanılmıyorsam Eyüp Hocanın bu anlamda yazdığı beşinci kitabı. Yazar topluma mal olmuş insanların kalbinde yer almış, ilim, din ve siyasi birçok düşünürün görüş ve düşünce önerilerini bir kez daha okuyucuyla buluşturmuştur.

Ayrıca çok önemsedğim bir hususu da belirtmeden geçemeyeceğim. Eyüp Hoca hiçbir maddi beklenti içerisinde olmadan iyiye, güzele, doğruya dair birçok idealleri bizlerle paylaşmaktadır. Bu hareketi takdire şayan bir davranıştır. Kendisini takdir ediyor, yeni çalışmalarında buluşmak dileğiyle başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Filiz YAVUZ

Allah - Meslek - İnsan

Başlık yeniden yazılsın bu biraz amatör olmuş.

41' de casusluk kötü meslekler içinde. Buna kendi vatanına karşı yapılan casusluk demek daha doğru olur bence. Meslekleri ayrı ayrı yazmaya gerek yok. Hergün yeni bir meslek çıkıyor. Hangi meslekler ve genel özellikleri ve bu mesleği yapanlarda aranacak özellikler diye düzenlenmeli. İran'da 35'den sonrası maddeler çıkıp ünlü Fars asıllı insanlar diye tek madde koymalı. Oradakiler konuya uymamış hepsi zaten Fars değil.

Genel olarak çok iyi bir kitap ama konular çok dağınık yerleşmiş. Dini olanlar, şehirler, tabiat, hayvanlar, insana dair vs. gibi bölümlenmeli. Daha derli toplu olur.

Eline sağlık....

Dr. Mustafa KÖSE

Allah - Meslek - İnsan

Bu kitap akıcı ve insanların kolay anlayabileceği bir üslupla yazılmış olup, okuyucuya manevi olarak bir çok şey katacağına inanmaktayım. Tarihte yaşamış bir çok önemli şahsiyetin özlü sözlerini ihtiva eden bu eser bugün günümüze de ışık tutmakta, önümüzü aydınlatıp içimize huzur vermektedir. Bu sebeple kendisini tebrik ediyor, sevgili arkadaşım Dr. Eyüp ÖZEREN 'e bundan sonraki çalışmalarında da başarılar diliyorum.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 97626318-207.03.01-E.128993

22.06.2017

Konu : Kitap Bağışı

DNT ORTADOĞU YAY
Bayındır-2 Sok. 63/12 Kocatepe
Kızılay/ANKARA

İlgi : 13.02.2017 tarihli yazımız.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren halk kütüphanelerinde okuyucunun hizmetine sunulmak üzere bağış amacıyla gönderdiğiniz Dr.Eyüp ÖZEREN'e ait "Allah-Meslek-İnsan" adlı kitabınız ve ilgi yazınız incelenmiştir.

Söz konusu kitaptan 100 adedinin Genel Müdürlüğümüze (**Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Kitap İkmal Deposu, Fevzi Paşa Mahallesi, Cumhuriyet Bulvarı No:4, B Blok 06030 Ulus /ANKARA**) teslim edilmesi durumunda, kütüphanelerimize dağıtım yapılacaktır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür eder, çalışmalarınızın devamını dilerim.

 e-imzalıdır

Ali ODABAŞ

Bakan a.

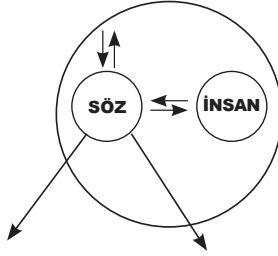
Genel Müdür Yardımcısı V.

“ İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır ”

Hz. Peygamber

ALLAH

Hız. Peygamber
İbrahim
Musa
İsa
Davut
Adem
Lokman
Eyüp
Meryem
Asiye
Hatice
Ayşe
Rabia
Fatıma
Ebubekir
Ömer
Osman
Ali
Hüseyin
Mevlana
Hacı Bektaş Veli
Yunus Emre
Şeyh Edebali
Ahi Evran Veli
Ahmet Yesevi
Maturidi
Ebu Hanife
Hacı Bayram Veli

Fatih Sultan Mehmet
Mustafa Kemal Atatürk
Yavuz Sultan Selim
Kanuni Sultan Süleyman
I. Murat Hüdavendigâr
II. Abdülhamit
Selahattin Eyyübi
İbn Sina
Sabuncuoğlu Şerefeddin
İbn Haldun
El Biruni
Farabi
Yusuf Has Hacip
Sadî Şirazi
Sultan Muhammed Alparslan
Nizamülmülk
Şemsi Tebrizi
Akşemseddin
İmam Gazali
Ömer Hayyam
Kindi
İbn Hazm
Kınalızade Ali Çelebi
Pir Sultan Abdal
İbn Rüşd
Fuzuli
Nasrettin Hoca
Sokrates

Eflatun (Platon)
Aristoteles
Konfüçyüs
Immanuel Kant
Voltaire
Desiderius Erasmus
Honore De Balzac
Friedrich Nietzsche
Lev Tolstoy
Rene Descartes
Johann Wolfgang Goethe
Sigmund Freud
Albert Einstein
Victor Hugo
Montaigne
Shakespeare
Lao Tzu
Buddha
Giardino Bruno
Erich From
Leonardo da Vinci
Fyodor Dostoyevski
Blaise Pascal
Emerson
Mahatma Gandhi
Karl Marx
Martin Luther King
Dante Alighieri

Aleksandr Puşkin
Saba Melikesi Belkis
Mehmet Akif Ersoy
Cemil Meriç
Necip Fazıl Kısakürek
Nazım Hikmet Ran
Ali Şeriatî
Arif Nihat Asya
Yahya Kemal Beyatlı
Cahit Sıtkı Tarancı
Mehmet Ziya Gökalp
Fuat Sezgin
Can Yücel
Aziz Nesin
Özdemir Asaf
Cemal Süreya
Evliya Çelebi
Fazlur Rahman
Malcolm X
Toshihiko Izutsu
Muhammed İkbâl
Aliya İzzetbegoviç
Aşık Veysel
Mustafa Özeren
Fatma Aliye
Halide Edip Adivar
Feridüddin Attar
Martin Lings